Dzisiaj 12 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 223

Poznań, wtorek dnia 16 maja 1933

Rok XXVIII

Poznań, 15 maja.

Polityka a sprawy gospodarcze

Zaznaczyliśmy na tem miejscu w numerze niedzielnym, że nie podzielamy poglądu dyrektora B. Sikorskiego, jakoby społeczeństwo nasze było w sprawie niemieckiej nadmiernie „rozgorączkowane", jakoby podlegało „szowinizmowi", powszechnemu w dzisiejszym okresie. Podkreśliliśmy, że społeczeństwo polskie ma w sobie wszystko, tylko nie skłonność do szowinizmu, że raczej ma w praktyce za mało zaciętości i wytrwałości narodowej, za mało umiejętności konsekwentnego przeprowadzania swego planu i nieugiętego parcia do swego celu narodowego.

Do uwag tych dodamy dzisiaj, że nie znamy jako tako poważnie myślących Polaków, którzy nie życzyliby sobie, by Polska miała, „jeśli już nie dobre, to chociażby znośne stosunki z zachodnim sąsiadem", by uzyskała „traktat o nieagresji i dobrą umowę handlową z Niemcami", szczególnie, gdyby ów traktat o nieagresji zawierał dobrowolne, formalne przez Niemcy uznanie granicy polskiej. Przecież, jeżeli chodzi o umowę handlową, to część społeczeństwa, należąca do obozu prorządowego, zdecydowała się nawet na złą umowę, a jednak nie została ona przez parlament Rzeszy ratyfikowana, wyraźnie z tej przyczyny, że umowa była dla Polski jeszcze za mało zła. Jakżeż od tej brutalnej rzeczywistości daleko do sielanki o dobrej umowie handlowej, uwieńczonej traktatem o nieagresji?

Zdaniem dyr. Sikorskiego mogą sprawie utorować drogę właściwe „nastroje społeczeństwa", to też patrzy on niechętnie na „obecny ogólny, popularny ruch antyniemiecki".

Przepraszamy skądinąd cenionego autora, ale sądzimy, że to dość zewnętrzne ujęcie zagadnienia. Stwierdziliśmy już, że punkt ciężkości takiego czy innego ułożenia się stosunków polsko-niemieckich leży nie w Polsce, lecz w Niemczech. A w Niemczech wchodzą w grę przy normowaniu polityki względem Polski rzeczy nieco większe i głębsze, niż chwilowe „nastroje", a mianowicie dążenia wiekowe, godzące w podstawy państwowości polskiej. Przecież śladem Rzeszy i w ścisłym z nią związku nawet taki Gdańsk, którego wszystkie interesy gospodarcze powinny pchać ku lojalnej i jak najściślejszej współpracy z Polską, przeciwstawia się Polsce systematycznie, bezwzględnie, wręcz prowokująco. Bo Gdańsk robi politykę niemiecką, a polityka niemiecka kieruje się nie bieżącemi utylitarnemi korzyściami ściśle tylko gospodarczemi, lecz motywami, które korzeniami tkwią głęboko w przeszłości politycznej, i zamierzeniami, które z uporem usiłują sforsować przyszłość polityczną. To może nam się niepodobać, i to musimy zwalczać, ale niemniej tak jest. Sztucznemi u siebie „nastrojami" tego nie pokonamy. Raczej zrównoważona, pozbawiona demagogicznych wyskoków, ale bardzo konsekwentna i bardzo twarda polityka polska może trafić do umysłowości niemieckiej i przekonać ją o bezcelowości, o beznadziejności dotychczasowej metody.

W każdym razie nie wina to społeczeństwa polskiego i jego „popularnego ruchu antyniemieckiego", który jest tylko następstwem stanowiska narodu niemieckiego bez różnicy jego stronnictw i warstw, to nie wina — powtarzamy — społeczeństwa polskiego, że Niemcy do uregulowania stosunków gospodarczych z Polską dopuścić nie chcą, i to wyraźnie z zasadniczych pobudek politycznych.

Skoro już mowa o motywach politycznych a interesach ściśle gospodarczych, jeszcze na zakończenie jedna uwaga.

Dyr. Sikorski powiada, że „ma poważne zastrzeżenia, gdy zbyt wiele polityki wnosi się do spraw gospodarczych", i orzeka w polemice z prezesem K. Kierskim:

„Nieszczęściem naszem jest, że na bieg spraw gospodarczych nie ma wpływu ekonomista, tylko polityk (nota bene nietylko w Polsce). Trudno też na łamach politycznego dziennika, z politycznie nastawionym publicystą — dyskutować o sprawach gospodarczych."

Zostawiamy i tym razem na uboczu polemikę między dyr. Sikorskim a prezesem Kierskim, a przyjrzymy się myśli ogólnej, wyrażonej w powyższych słowach.

Niewątpliwie nie należy do spraw gospodarczych wnosić „zbyt wiele" polityki, powiedzmy ściślej: zbyt wiele ciasnej polityki; ale tak samo prawdą jest, że często najcięższe błędy ekonomiczne popełniają ci, którzy przy załatwianiu spraw gospodarczych ignorują głębokie, niezmienne prawdy i prawidła polityczne, a nawet moralne. Sztucznego muru między sprawami gospodarczemi a polityką w szerszem, właściwem tego słowa znaczeniu stwarzać nie można; przecież zresztą, jeżeli nie dziewięć dziesiątych, to sporo ponad trzy czwarte obecnej polityki, zarówno światowej, jak krajowej, ma za przedmiot zagadnienia wybitnie gospodarcze.

Zdanie, że „nieszczęściem" Polski i nietylko Polski jest, „że na bieg spraw gospodarczych nie ma wpływu ekonomista, tylko polityk", brzmi — mimo przesadnego swego sformułowania —, zdawałoby się, przekonywująco. Ale wnet nasuwają się wątpliwości na podstawie praktyki życiowej, gdy się zważy przykład np. taki: w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej było i jest wszystko nastawione na sprawy gospodarcze, wszyscy żyli tam tylko kwestją dorabiania się, a dokąd ta „gospodarczość" powiodła społeczeństwo amerykańskie? — do ruiny. Bo rządy czynników gospodarczych nie są jeszcze gwarancją dobrej gospodarki.

Jeżeli zaś weźmiemy nasze stosunki, to któż może z czystem sumieniem powiedzieć, że np. wszystkie nasze większe przedsiębiorstwa gospodarcze cierpią dzisiaj wyłącznie z powodu konjunktury, a nie mają na sumieniu błędów, czasami i grzechów własnych? Powiemy więcej, znamy takie przedsiębiorstwa, które przez „radosną twórczość" swych „gospodarczych" kierowników za dobrych czasów, a brak zmysłu kupieckiego i stracenie głowy w okresie przesilenia gospodarczego zostały wręcz sparaliżowane, a z paraliżu tego wyzwolone i do dawnego pełnego rozwoju wskrzeszone właśnie życiową odwagą i energją oraz zmysłem gospodarczym „politycznych" czynników. Albo weźmy przykład taki: jakżeż wygląda krótkowidztwo gospodarcze dużej większości naszych zawodowych ekonomistów obok niesłychanej bystrości przewidywania rozwoju stosunków gospodarczych w świecie polityka Dmowskiego? Więc i owa teza o „nieszczęściu" z winy polityków, a „szczęściu" z powodu ekonomistów jest prawdą względną.

Tak samo względne w swej objektywnej wartości jest zastrzeżenie dyr. Sikorskiego przeciwko dyskutowaniu o sprawach gospodarczych na łamach politycznego dziennika. Dawno minęły czasy, kiedy poważna prasa polityczna mogła dla spraw gospodarczych nie mieć zrozumienia i mogła być redagowaną przez ludzi, pod względem ekonomicznym do tego nieprzygotowanych. Dla tego, że są wyjątki, nie można obalać reguły, podobnie, jak z tej przyczyny, że w sferach gospodarczych nie brak (niestety dość często) ludzi bez zmysłu i wyrobienia politycznego, nie powiemy uogólniająco, że wszystkie sfery i czynniki gospodarcze nie mają pojęcia o elementach polityki.

Tylko przy wzajemnem unikaniu jednostronności i krańcowości dojdzie się do dobrego wzajemnego zrozumienia się, co leży w interesie właściwego ujmowania zagadnień zarówno gospodarczych, jak politycznych.

Papen żali się na odosobnienie Niemiec

Mowa wicekanclerza podczas uroczystości Stahlhelmu w Münster, stanowiąca odpowiedź na wywody brytyjskiego min. wojny, lorda Hailshama - Zdecydowanie wrogie stanowisko prasy angielskiej

Berlin, 15. 5. (PAT.) W czasie wielkiej manifestacji Stahlhelmu w Muenster (gówne miasto w Westfalji — red.) wicekanclerz von Papen wygłosił mowę, w której m. in. oskarżał zagranicę, że dąży do zupełnej wojskowej i moralnej izolacji Niemiec na terenie międzynarodowym.

„Naród niemiecki pomimo tego — mówił von Papen — bez obawy patrzy w przyszłość. Hitler w Reichstagu okaże światu, że Niemcy tylko na krótką metę można pozbawić materjalnemi środkami należnego im prawa do życia."

Nawiązując do wystąpień angielskiego min. wojny Hailshama, wicekanclerz nazwał hipokryzją zwracanie się do Ligi Narodów o sankcje przeciwko Niemcom, którzy — jego zdaniem — „nie czynią nic innego, jak tylko krwawo walczą moralnie przeciwko niemoralnym traktatom, podczas gdy Liga Narodów nie podjęła dotychczas nic wobec państw wszczynających istotnie wojnę. W tej sytuacji będziemy jedynie żądali słusznie przysługującego nam prawa równego bezpieczeństwa w zrzeszeniu narodów, to znaczy rozbrojenia innych zgodnie z postanowieniami traktatu wersalskiego.

„W tych dniach wszyscy będziemy musieli postawić sobie pytanie, czego od nas wymaga zewnętrzna polityka. Przedewszystkiem musimy wyjaśnić światu, dlaczego naród niemiecki, począwszy od 31 stycznia rb., wykreślił ze swego słownika pojęcie pacyfizm. Walka z pacyfizmem nie jest równoznaczna z dążeniem do wojny. Pacyfizm osłabia zdolność narodu niemieckiego do zmagań życiowych. Kulturalny pacyfizm, skierowany przeciwko wojnie, nie okazał zrozumienia dla starogermańskiego pojęcia o śmierci żołnierskiej.

„Duch rewolucji narodowej jest tym samym duchem, który ożywiał pułki niemieckiej młodzieży pod Langenmarken. Reprezentanci tego ducha — to żołnierze, bez względu na to, czy znajdują się w organizacjach szturmowych czy stahlhelmowych. Między temi organizacjami istnieją jednak różnice celów. Szturmówki są wprawdzie formacjami, przepojonemi duchem militarnym, działalność ich jednak kieruje się raczej na wewnątrz. Stahlhelm natomiast kontynuuje tradycje dawnej armji i podobnie jak ona musi być chroniony od wewnętrznopolitycznych sporów, osłabiających siłę bojową, oraz dyscyplinę."

Wkońcu von Papen podkreślił konieczność wzajemnego uzupełnienia się głównych elementów obecnej rewolucji: narodowego socjalizmu, Stahlhelmu oraz ugrupowań konserwatywnych, przypominając słowa Hitlera o organizacjach stahlhelmowych jako niezłomnych gwarantach powodzenia rewolucji narodowej w Niemczech.

„Podczas gdy oddziały szturmowe i sztafety ochronne — zakończył von Papen — zgodnie ze swą tradycją, stanowią bojowe formacje natarcia niemieckiej rewolucji, to przeznaczeniem Stahlhelmu jest tworzenie wielkiej szkoły duchowego przysposobienia wojskowego. Między Stahlhelmem i oddziałami szturmowemi nie powinno istnieć inne współzawodnictwo, niż służba dla dobra ojczyzny i narodu niemieckiego. Mądre kierownictwo znajdzie formy, w których obie wielkie organizacje wojskowe będą mogły uzupełnić się wzajemnie i pracować obok siebie."

Londyn, 15. 5. (Tel. wł.) Dzisiejsza prasa londyńska w obszernych wyciągach podaje przemówienie Papena, pomyślane jako odpowiedź na sensacyjne wywody angielskiego ministra wojny. Wszystkie dzienniki bez wyjątku w dalszym ciągu zajmują bardzo wrogie stanowisko w stosunku do Niemiec.

Na drugiej stronie zamieszczamy szósty artykuł

Romana Dmowskiego

p. t.

„Skutki katastrofy gospodarczej"

z cyklu jego artykułów „Żydzi w dwudziestym wieku".

Żydzi w dwudziestym wieku

VI. Skutki katastrofy gospodarczej

Bankrutujący obecnie ustrój gospodarczy świata, który rozmaici ekonomiści określają rozmaicie, możnaby śmiało nazwać ustrojem żydowskim. Ta nazwa mu się należy zarówno ze względu na rolę, którą Żydzi odegrali w jego wytworzeniu, na pozycję, którą w nim zdobyli, na charakter, który mu nadali, jak na zyski, które im przyniósł. Jeszcze bardziej narzuca się ona wobec wpływu, jaki ten ustrój wywarł na psychikę europejską, a który się wyraża w powszechnem zżydzeniu moralnem człowieka europejskiego.

Powiedziano już w tej materji sporo. Sami Żydzi umieli się chwalić swem znaczeniem w tym ustroju: wówczas gdy znajdował się on w rozkwicie. Dziś, gdy upada i ujawnia różne swe znamiona, których dawniej nie dostrzegano, wiele więcej byłoby do powiedzenia i niezawodnie będzie powiedziane.

Aczkolwiek na dzisiejszem bankructwie tego ustroju Żydzi jeszcze starają się zarabiać — boć przecie i podczas pożaru można zarabiać, wynosząc z płonącego domu cudzy dobytek dla siebie — to jednak upadek tego żydowskiego ustroju jest przedewszystkiem upadkiem żydostwa.

Nie widzimy tej żydowskiej katastrofy tylko dlatego, że patrzymy na wielki proces dziejowy wyłącznie z punktu widzenia dzisiejszej chwili i oceniamy go według tego, jak się on odbija na naszem bieżącem życiu. Gdybyśmy wszakże nawet w tej ocenie umieli wyjrzeć poza sferę najbliższych naszych interesów i objąć widnokrąg szerszy, spostrzeglibyśmy, jak wiele Żydzi już stracili w gospodarczej katastrofie.

Żydzi już przestali być potęgą finansową świata, udzielającą pożyczek państwom. Najwięksi potentaci żydowscy, posiadacze kapitałów, grających pierwszą rolę w spekulacji światowej, dziś chwieją się i szukają pomocy państw, które im umożliwiają ucieczkę od skandalicznego bankructwa. Niedawno jeszcze Żydzi ratowali finansowo rządy, — dziś rządy ratują Żydów.

Główna dziedzina udziału Żydów w życiu gospodarczem naszego świata handel, kurczy się z niesłychaną szybkością. Wprawdzie upadek handlu i idąca z tym upadkiem w parze jego demoralizacja sprawia, iż nieżydom coraz trudniej jest handlować, skutkiem czego Żydzi coraz większą mają nad nimi przewagę i coraz liczniejsze przedsiębiorstwa handlowe we wszystkich prawie krajach przechodzą w ich ręce; upadek wszakże ogólny handlu sprawia, że te ich zdobycze są tylko czasowemi. Wysycha źródło, z którego głównie wyrastały fortuny żydowskie i ilość pieniędzy w posiadaniu żydowskiem musi szybko zmaleć.

Tem samem zmaleje szybko ich potęga, ich zdolność wywierania wpływu na życie Europy. Ludzi, przepadających za Żydami nigdy nie było wielu, ale coraz więcej było przepadających za pieniędzmi żydowskiemi. Dla żydostwa mają oni ogromną wartość, o ile zdolne jest ono ich namiętność w jakikolwiek sposób zaspakajać. Tego wszakże rodzaju namiętności mają to do siebie, że utrata widoków na ich zaspokojenie wywołuje zazwyczaj przewrót w duszy człowieka, obala jego najmocniejsze przekonania, jego wiarę w humanitarne ideały, jego zasady tolerancji, jego poczucie równości praw wszystkich obywateli, jego uznanie dla zasług Żydów, dla ich patrjotyzmu i t. d.

Tu tkwi wielkie dla Żydów niebezpieczeństwo, które im niesie ich zubożenie. Największe jednak niebezpieczeństwo, i to takie, które już zaczyna działać, tkwi w przyśpieszonej przez przewrót gospodarczy katastrofie inteligencji i wogóle żywiołów nie pracujących fizycznie.

Hitleryzm napewno nie zwyciężyłby tak szybko w Niemczech, gdyby, obok miljonów bezrobotnych robotników po ulicach miast niemieckich nie chodziły tłumy inteligencji i półinteligencji pozbawionej pracy. Ludzie, często najlepiej ukwalifikowani, najzdolniejsi do pracy, nie mogli jej znaleźć w swoim kraju, a jednocześnie patrzyli, jak w handlu, na urzędach, we wszystkich wolnych zawodach coraz więcej stanowisk zajmują Żydzi, jak w wielu dziedzinach więcej ich jest, niż Niemców. Pierwszem dążeniem tych ludzi stało się wyrzucenie Żydów i zajęcie miejsc, tym sposobem opróżnionych. Jeżeli rządy hitlerowskie tak energicznie i tak konsekwentnie usuwają Żydów z najrozmaitszych dziedzin pracy i sposobów zarabiania pieniędzy to nietylko dlatego, że nacjonalizm widzi w tem uzdrowienie organizmu narodowego niemieckiego i podźwignięcie jego potęgi, ale także dlatego, że na każde stanowisko, zajęte przez Żyda, czeka jakiś hitlerowiec, który chce nareszcie przestać brać zapomogę dla bezrobotnych i zacząć zarabiać na utrzymanie własną pracą.

Hitlerowiec, zapytany, co ci, usuwani ze stanowisk Żydzi mają z sobą zrobić, odpowiedział: „Sie werden stempeln gehen" (to znaczy: będą chodzili stemplować swe legitymacje do biura zapomóg dla bezrobotnych). I dodał: „Myśmy się dosyć nachodzili, — niech oni teraz pochodzą. My przecie jesteśmy w swoim kraju i nam się przedewszystkiem praca należy".

W społeczeństwach europejskich, zwłaszcza mniej cywilizowanych i mniej rozwiniętych gospodarczo zbyt silnie się rozwinęła tendencja do wydobywania się ze sfery pracującej fizycznie. To wytworzyło nadmiar inteligencji i półinteligencji przeważnie niezawodowej, niezdolnej do pracy wytwórczej. Ten nadmiar nagle został odczuty, na skutek załamania się życia gospodarczego i ogólnego zubożenia. Wyjście z tej tragicznej sytuacji nie jest łatwe, będzie bardzo bolesne i będzie trwało długo.

W wielekroć silniejszym stopniu wśród Żydów istnieje tendencja do wydobywania się ze sfery faktorstwa i drobnego handlu, ile że te sposoby zarabiania dziś bankrutują. Stąd zalewają oni szkoły średnie i wyższe i wdzierają się masą do większego handlu, bankowości do wolnych zawodów, wreszcie na urzędy. Ilustrację szybkości tego procesu dają nasze stosunki. Na rozprawach sądowych u nas słyszy się często adwokatów Żydów, którzy jeszcze nie wyrośli z żargonu, jeszcze mówią niezupełnie po polsku.

Skutkiem postępu tego procesu nadmiernego wytwarzania inteligencji i półinteligencji w społeczeństwach europejskich, a w bez porównania większej mierze wśród żydostwa, i skutkiem wynikającej stąd klęski braku pracy, wreszcie skutkiem tego, że ta klęska daje się czuć przedewszystkiem inteligencji społeczeństw europejskich, a nie Żydom, — rodzi się prąd, który tak silny wyraz znalazł w hitleryzmie.

Hitleryzm nie rozwiązuje kwestji nadmiaru inteligencji i warstwy nieprodukującej, ale ją w dużej mierze redukuje, co daje czas Niemcom na znalezienie innych dróg do jej uregulowania.

Wobec istnienia tej kwestji w wielu krajach, i to w niektórych w stanie bardzo ostrym, trudno patrzeć na Niemcy, jako na jedyny kraj, który rozpoczął jej rozwiązywanie od usuwania Żydów. Raczej trzeba widzieć w nich naród, który tylko wyprzedził inne na tem polu.

Jest to niewątpliwie najsmutniejsza dla Żydów z konsekwencyj światowego przewrotu gospodarczego.

ROMAN DMOWSKI.

W następnym numerze głównym „Kurjera Poznańskiego" ogłosimy siódmy artykuł Romana Dmowskiego p. t.:

„Bez wyjścia".

Nowi abonenci otrzymają bezpłatnie książkowy rozkład jazdy kolejowej

Kto dotąd nie był abonentem „Kurjera Poznańskiego", a zapłaci przedpłatę na czerwiec i wylegitymuje się kwitem abonamentowym wobec administracji naszej, otrzyma bezpłatnie nowy książkowy rozkład jazdy kolejowej, miarodajny na lato.

Przyjaciół naszych prosimy, by zwrócili na to uwagę znajomym, dotąd pisma naszego nie czytającym.

Listowi przyjmują już przedpłatę na czerwiec.

Aresztowania wśród przywódców młodzieży akademickiej w Poznaniu

Aresztowani zostali pp. Wyganowski, Szyszczyński, Sadkowski, Janiszewski i Sieciechowicz

Dzisiaj około godz. 7 rano przybyło do Nowego Domu Akademickiego przy Wałach Leszczyńskiego sześciu przedstawicieli policji tajnej. Mieszkańcy Domu pogrążeni byli wówczas jeszcze we śnie. Przedstawiciele policji przeprowadzili szczegółową rewizję w pokojach trzech przywódców młodzieży akademickiej uniwersytetu poznańskiego, pp.: Jana Wyganowskiego, prezesa Koła Prawników i Ekonomistów U. P. i redaktora „Głosu Akademickiego"; Jana Szyszczyńskiego, prezesa Młodzieży Wszechpolskiej i redaktora czasopisma „Czuwamy!"; Zbigniewa Sadkowskiego, redaktora odpowiedzialnego „Głosu Akademickiego".

Rewizje trwały zgórą 2 godziny; w każdym pokoju przeprowadzało je po 2 tajnych policjantów.

Pp. Wyganowskiego, Szyszczyńskiego i Sadkowskiego o godz. 9,15 aresztowano i odprowadzono do gmachu komendy policji na placu Wolności.

Równocześnie przeprowadzona została też rewizja w mieszkaniu prywatnem prezesa Poznańskiego Koła Międzykorporacyjnego, p. Stanisława Janiszewskiego, oraz studenta wyższej szkoły handlowej, prezesa Akademickiego Koła Czechosłowackiego, p. Sieciechowicza. Obu również aresztowano.

Przypominamy, że już w ubiegły piątek w Nowym Domu Akademickim aresztowani zostali: znany karykaturzysta p. Kazimierz Grus i kierownik rozwiązanego klubu literacko-artystycznego „Stratosfery", p. Tadeusz Hernes, których po kilku godzinach zwolniono z aresztu.

Wiadomość o aresztowaniu przywódców poznańskiej młodzieży akademickiej wywołała na uniwersytecie i wyższej szkole handlowej zrozumiałe wrażenie.

Msza św. za dusze korporantów poległych w maju 1926 r.

Dzisiaj, o godz. 9 rano odbyło się w Nowym Domu Akademickim przy Wałach Leszczyńskiego nabożeństwo żałobne za dusze korporantów, poległych w czasie wypadków majowych 1926 r. W nabożeństwie wzięły udział poczty sztandarowe korporacyj ze sztandarami, spowitemi krepą, oraz liczne rzesze młodzieży akademickiej.

Nabożeństwo odprawił ks. prałat Józef Prądzyński, który następnie wygłosił podniosłe kazanie, pełne głębokich wskazań ideowych i moralnych.

Odebranie debitu pismom niemieckim

Ministerstwo poczt i telegrafów ustaliło listę czasopism, ukazujących się na terenie Rzeszy niemieckiej, którym na podstawie zarządzenia min. spraw wewnętrznych odebrany został debit w Polsce. Lista ta obejmuje prócz pozbawionych już debitu dzienników „Berliner Tageblatt" i „Boersen Nachrichten" jeszcze 38 czasopism perjodycznych.

Ograniczenie liczby Żydów w adwokaturze niemieckiej

Pruskie ministerstwo sprawiedliwości ogłosiło ostateczną cyfrę adwokatów - Żydów, którzy w myśl nowej ustawy adwokackiej mają prawo wykonywać swój zawód na obszarze Prus.

Do tej pory posiadało to prawo w Prusiech 11 814 adwokatów, w tem 8 299 Aryjczyków i 3 515 Żydów. Wśród adwokatów - Żydów było 1 383 takich, którzy spełniali swój zawód już w chwili wybuchu wojny, i 735 takich, którzy w czasie wojny byli na froncie. Obie te kategorje — w myśl ustawy — mają prawo nadal sprawować swe funkcje. Pozbawiono natomiast prawa reprezentacji 923 Żydów i 118 komunistów.

Łączna liczba adwokatów - Żydów, mających prawo reprezentacji, wynosić będzie odtąd w Prusiech 2 158. Liczba ta będzie oczywiście topniała w miarę wymierania adwokatów „przedwojennych" i „frontowców".

Dla Berlina odnośne cyfry przedstawiają się następująco:

Dotychczas było 3 890 adwokatów, w tem 1 892 Aryjczyków i 1 998 Żydów, ci ostatni mieli więc przewagę liczebną. Wśród adwokatów - Żydów było 797 „przedwojennych" i 406 „frontowców." Zakazano prawa reprezentacji 487 Żydom i 37 komunistom. Odtąd liczba dopuszczonych do reprezentacji adwokatów - Żydów w Berlinie wynosić będzie 1 203.

Nowe zasady dziedziczenia ziemi chłopskiej w Prusiech

Gabinet pruski ma się w najbliższym czasie zająć projektem ustawy, przedłożonym przez ministra sprawiedliwości Kerrla, a ustalającym nowe zasady dziedziczenia ziemi chłopskiej. Celem ustawy ma być zapobieżenie rozdrabnianiu się w drodze dziedzictwa własności chłopskiej na gospodarstwa karłowate, oraz zbytniemu zadłużaniu się tej własności.

W myśl projektu w ręce najbliższego spadkobiercy przechodzi taki obszar ziemi, który wystarczy conajmniej na wyżywienie i utrzymanie jednej rodziny włościańskiej. Obszar ten nie może być jednak tak duży, by jego zagospodarowanie nie mogło być dokonane przez jedną zagrodę włościańską, lecz wymagało folwarków. Przez to ma się umożliwić podział większych posiadłości także w drodze dziedziczenia i dalszą kolonizację.

Włościanin „dziedziczny" („Erbbauer") musi być obywatelem niemieckim i być „krwi niemieckiej". Za osoby, nie będące „krwi niemieckiej" uważa się takie, które wśród przodków w linji męskiej, albo innych przodków do czwartego pokolenia wstecz, miały osobę pochodzenia żydowskiego, lub kolorowego (np. Murzyna lub Chińczyka). W razie zawarcia przez włościanina małżeństwa z osobą krwi nie-niemieckiej, potomkowie jego nie mogą być właścicielami „zagrody dziedzicznej".

Jak wynikałoby z tego przepisu projektu, osoby pochodzenia polskiego, francuskiego, duńskiego itd., są wliczone do osób „krwi niemieckiej" i mają prawo dziedziczenia.

Dla osądzenia, kto jest najbliższym spadkobiercą („Anerbe") ustanowione będą specjalne sądy, złożone z 3 osób.

W przedmowie do projektu jest powiedziane:

„Nierozerwalny związek krwi i ziemi jest niezbędnym warunkiem zdrowego życia narodu. Włościańska konstytucja agrarna poprzednich stuleci zabezpieczała także ustawowo tę łączność, zrodzoną z naturalnego instytnktu życia narodu. Zagroda włościańska była niepozbywalnem dziedzictwem wrośniętego rodu chłopskiego. Wdarło się jednak obce prawo i zniszczyło ustawową podstawę tej konstytucji włościańskiej. Mimoto włościanin niemiecki, w zdrowem poczuciu podstawy życia swego narodu, zachowywał w drodze obyczaju swą zagrodę włościańską niepodzieloną z pokolenia na pokolenie. Nieodpartym obowiązkiem rządu przebudzonego narodu jest zabezpieczenie powstania narodowego przez ustawowe ustalenie nierozerwalnej łączności krwi i ziemi w drodze włościańskiego prawa dziedziczenia".

KTO POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Związek Młodych Narodowców

Ognisko Poznań

urządza dla członków **w Śródmieściu** zebranie we **wtorek, 16 b. m.** o godz. 8-ej wieczorem w sali Stronnictwa Narodowego św. Marcin 65.

Na porządku referat. Punktualne przybycie jest obowiązkiem każdego członka.

Pomnik ku czci ś. p. Żwirki i Wigury

Łódź, 15. 5. (PAT.) W 1-szym dniu uroczystości tygodnia L. O. P. P. odbyło się w Łodzi odsłonięcie pomnika ku czci śp. kpt. Żwirki i Wigury. Jest to pierwszy w Polsce pomnik bohaterskich lotników, ufundowany przez samorząd.

Na uroczystość przybyli m. in. żona śp. kpt. Żwirki, ojciec i siostra inż. Wigury oraz również liczne delegacje pułków lotniczych, oficerów i podoficerów, przedstawiciele min. itd.

Pomnik został wykonany przez miejscowego artystę rzeźbiarza Urbanowicza. Odsłonięcia pomnika dokonał prez. rady miejskiej p. Andrzejak, który wygłosił następnie okolicznościowe przemówienie. Następnie przemawiał prezes łódzkiego L. O. P. P. mecenas Biłyk.

Na uroczystości obecnych było około 70 000 ludzi. Przybyło również 30 samolotów. Po uroczystości odbyły się efektowne akrobacje powietrzne oraz wzlot balonu wolnego „Gniezno".

W piętnastą rocznicę bitwy pod Kaniowem

Warszawa, 15. 5. (PAT.) W sali Kasyna Oficerskiego odbyła się dzisiaj w południe akademja z okazji 15-lecia bitwy II-go korpusu W. P. na wschodzie z Niemcami pod Kaniowem w dniu 11 maja 1918 r. Akademja, urządzona staraniem Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków, zgromadziła licznych uczestników bojów II korpusu.

Po ukonstytuowaniu się prezydjum płk. Górski wygłosił przemówienie, w którem zobrazował dzieje bitwy pod Kaniowem i bojów II korpusu, podnosząc ich znaczenie. Kpt. Głowiński wygłosił referat historyczny o dziejach II korpusu i walkach IV dywizji strzelców w Odessie. Akademję zakończył krótkiem przemówieniem gen. Osiński.

Po przerwie nastąpiła część koncertowa, w czasie której p. Gwido-Rakowski wygłosił wiersz pt. „Sztandary", ponadto w części koncertowej wzięli udział pp. prof. Dworakowski, Karwecka, Łuczaj i prof. Urstein.

Uroczystości z okazji dziesięciolecia LOPP

Warszawa, 15. 5. (PAT). Z okazji 10-lecia L. O. P. P. odbyło się w niedzielę w stolicy szereg uroczystości.

O godz. 9,30 rano w katedrze św. Jana ks. bisk. Szlagowski w asyście kleru odprawił nabożeństwo. O godz. 11 do zebranych tłumów koło pomnika ks. Józefa Poniatowskiego wygłosił przemówienie, transmitowane przez radio prezes rady głównej L. O. P. P. prof. Huber. Po przemówieniu wypuszczono z klatek 500 gołęgi pocztowych. Następnie w imieniu L. O. P. P. gen. Rouppert złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Po tej uroczystości udano się pochodem na plac Unji Lubelskiej, gdzie u stóp pomnika „Lotnika" złożono wieńce.

O godz. 13,30 w sali rady miejskiej odbyła się uroczysta akademja, którą zaszczycił swoją obecnością Pan Prezydent Rzplitej wraz z otoczeniem. Po zagajeniu przez prof. Hubera zabrał głos prezes pułk. Moniuszko, który omówił 10-letnią działalność L. O. P. P. Następnie przemawiał min. komunikaccji Butkiewicz, który m. in. zwrócił uwagę na ogromną ofiarność wielotysięcznych rzesz kolejarzy polskich na rzecz L. O. P. P. Po przemówieniach odbyła się część koncertowa.

Hitlerowcy gdańscy o stosunku do Polski

Gdańsk, 15. 5. (Tel. wł.) Wysoki komisarz Ligi Narodów p. Rosting przyjął gdańskich przywódców hitlerowców. O tej konferencji wydany został następujący urzędowy komunikat:

W rozmowie z wysokim komisarzem Ligi Narodów Helmer Rostingiem w jego mieszkaniu w niedzielę przywódcy hitlerowców Albert Forster i dr. Rausching zapewnili go, że w razie objęcia rządów w Gdańsku przez hitlerowców dążyć oni będą:

1. do pokojowego współżycia z Polską i zrobią wszystko, aby zapewnić bezpieczeństwo obywateli polskich, dalej osób narodowości polskiej, oraz własności polskiej w Gdańsku;

2. są zdecydowani szanować obowiązujące traktaty i nie zamierzają w niczem uszczuplać praw przyznanych przez traktaty Polsce;

3. lojalnie będą przestrzegać postanowień konstytucji gdańskiej gwarantowanej przez Ligę Narodów.

Według tego samego komunikatu wysoki komisarz Ligi Narodów przyjął powyższe oświadczenie z dużem zadowoleniem.

Żałosny koniec wyprawy Rosenberga

Londyn, 15. 5. (PAT.) Jak stwierdza prasa, Rosenberg odjechał wczoraj z Londynu jako człowiek najzupełniej złamany. O ile przed tygodniem przybył on pewny siebie, o tyle odjechał bez złudzeń co do nastrojów społeczeństwa angielskiego wobec Hitlera.

Na dworcu zaszły demonstracje przeciw niemu i tłum chwilowo przybierał tak groźną postawę, że zachodziła obawa, że zaatakuje Rosenberga, który siedział w przedziale skulony i blady.

Charakterystycznym objawem nastrojów angielskich i metod protestów jest fakt, że gdy pociąg wiozący Rosenberga przejeżdżał przez stację Chelmford, jeden z pasażerów, siedzących w tym samym wagonie, co Rosenberg, dowiedziawszy się, że jedzie z nim razem, pociągnął za hamulec, zatrzymał pociąg i opuścił go na znak protestu, płacąc przepisową karę za zatrzymanie pociągu.

„Francja jest świadoma swej siły i swych praw"

Paryż, 15. 5. (PAT). Podczas dyskusji budżetowej w senacie Daladier oświadczył:

„Jesteśmy zwolennikami rozbrojenia i pokoju. Musimy jednak przygotować obronę narodową i być gotowymi na wszelką ewentualność. Zdrowe finanse są również częścią składową obrony narodowej. Zaopatrując armję w wszystko, czego ona potrzebuje nie należy zapominać o możliwych oszczędnościach.

Francja jest krajem usposobionym pokojowo, świadoma swej siły i swych praw Nie ustąpi ona nigdy przed gwałtem".

Daladier oświadczył, iż nie ma zamiaru porzucić systemu zamówień oddawanych przemysłowi prywatnemu, który powinien w czasie pokoju przygotowywać się do tego, by uczynić zadość potrzebom obrony narodowej w razie wojny. Przemysł francuski pracuje teraz nad wyposażeniem w środki obronne granic, z których należy uczynić szaniec nie do przebycia, stanowiący konieczne zabezpieczenie.

Senat może liczyć — zakończył swe przemówienie Daladier — na moją wolę i na moją stanowczość, by zapewnić obronę narodową możliwie najtańszą, mającą przedewszystkiem na celu zapewnienie poszanowania pokoju".

Budżet min. wojny senat przyjął bez dyskusji.

Rzeczowy głos o Pomorzu

Paryż, 15. 5. (PAT.) Edward Helsey w „Le Journal" rozpoczął drugą korespondencję z Polski, poświęconą kwestji Pomorza.

Przytaczając historję ziem pomorskich oraz argumentację dokumentów niemieckich, obala on niesłuszne pretensje Niemiec, dotyczące trudności ruchu osobowego i towarowego z Rzeszy do Prus Wschodnich. Autor dochodzi do wniosku, iż dla Berlina „korytarz" jest wyłącznie kwestją zranionej dumy i niczem więcej.

Stanowisko Gdańska wobec Polski oparte na namiętnościach politycznych, może wywołać poważne komplikacje. Europa powinna zawsze być gotowa, aby unieszkodliwić niespodzianki ze strony Gdańska.

Koniec strajku

Gdańsk, 15. 5. (Tel. wł.) W poniedziałek rano podjęta została praca w zakładach, które stanęły w sobotę z powodu proklamowania przez organizacje robotnicze strajku generalnego.

Śnieg w maju

Berlin, 15. 5. (Tel. wł.) Z Jeleniogóry donoszą, że pada od niedzieli wieczora w Górach Olbrzymich śnieg. W poniedziałek rano przy dwóch stopniach mrozu leżało na szczytach 20 cm. nowego śniegu.

Walki na Dal. Wschodzie

Londyn, 15. 5. (Tel. wł.) Wojska japońskie po przekroczeniu rzeki Luan szybko postępują naprzód. Czołówka japońska dotarła już do Tang-szan, gdzie znajdują się wielkie kopalnie angielskie.

Chińczycy wypierani są na całym froncie. Wycofali się oni na zachodnie wybrzeże rzeki Tao-ho oraz na południe od Szih-sia. W ostatnich kilku dniach stracili Chinczycy według ich własnych komunikatów trzy tysiące zabitych.

Dowództwo japońskie oświadczyło, że wojska dotrzeć muszą Tugnszau oddalonego o 16 km. od Pei-ping. W ulicach Tien-tsinu i Pei-ping buduje się barykady.

Napływ pielgrzymek

Citta del Vaticano, 15. 5. (K. A. P.) W dalszym ciągu napływają do Rzymu pielgrzymki narodowe.

Ojciec św. przyjął na audjencji 300 osób z Rumunji, pielgrzymkę francuską w liczbie 1 500 osób, oraz pielgrzymkę argentyńską, powracającą z Ziemi Świętej.

Oczekuje się przybycia pielgrzymki międzynarodowej w liczbie 5 000 osób, organizowanej przez Dzieło rozkrzewiania wiary. Poza tem przebywa obecnie w Rzymie cały szereg mniejszych pielgrzymek poszczególnych krajów.

Rewizje w Inowrocławiu.

Inowrocław, 15. 5. (Tel. wł.) W sobotę przed południem policja przeprowadziła szczegółową rewizję w redakcji narodowego „Dziennika Kujawskiego". Rewizja trwała blisko 3 godziny. Nadto przeprowadzono rewizję w księgarni Knasta oraz w mieszkaniu red. Dereżyńskiego.

Przyczyny rewizyj nie są znane.

Przepowiednia pogody na wtorek: W dalszym ciągu bardzo chłodno i deszcz. W nocy niebezpieczeństwo przymrozku.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘZNA

Poznań, 15. 5. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5% poż. konwers. po 42,50, natomiast oddawano 4% premj. dol. po 48.—

Z pożyczek komunalnych obracano 8% obl. m. Poznani z r. 1927 po 92.— w transakcjach.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy dol. stare 30.—%, za 4% listy zast. konwert. 34.— oraz za 4½% listy żytnie 5.—

Z akcyj bankowych ofiarowano Bank Polski po 70.— bez kwalifikacji do notowania.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 42½% P.
8% obl. m. Poznania z 1927 r. 92% +
4½% dol. listy P. Z. K. 30% P.
4% listy zastaw. konw. ostempl P. Z. K. 34% P.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dol., serja III 48.— O.
4½% listy żytnie P. Z. K. 5.— P.

Tendencja spokojna.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.55 do 7.56 zł, w Gdańsku 7.45 do 7.60 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 206.00 zł, gotówką 200.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.96 do 174.22 zł, gotówką 173.62 zł.

Kola tabletki „Erbe" dodają sił i wzmacniają życiową energję.
Rg 10 614-19.114

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 15. 5. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l. 2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 705 tonn par. Poznań	18,00

Ceny orjentacyjne

Żyto	17,75— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	34,50— 35,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 681—691 g/l.	14,25— 15,00
Jęczmień 643—662 g/l.	13,75— 14,25
Usposobienie spokojne.	
Owies	11,75— 12,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	26,50— 27,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	53,75— 55,75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	9,75— 10,50
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,25— 11,25
Gorczyca	46,00— 52,00
Wyka latowa	11,50— 12,50
Peluszka	11,00— 12,00
Groch Victoria	24,00— 26,00
Łubin niebieski	6,00— 7,00
Łubin żółty	8,00— 9,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 505 tonn, pszenicy 50 tonn jęczmienia 30 tonn, owsa 45 tonn, zęba końskiego „Wirginia" 1,5 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 15. 5. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,30	124,61	123,99
Holandja	358,75	359,63	357,83
Londyn	30,30	30,45	30,15
N. Jork czek	7,68	7,72	7,64
N. Jork kabel	7,70	7,74	7,66
Paryż	35,11	35,20	35,02
Oslo	154,25	155,00	153,50
Szwajcarja	172,25	172,68	171,82
Włochy	46,55	46,78	46,32
Berlin	208,75		

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	37,75
4% poż. inwest.	101,25—101,50
5% poż. konwers.	43,50
5% poż kolejowa	37,50
4% poż. dolarowa	48,50
7% poż. stabiliz.	49,25— 49,50

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	70,00— 71,00
Lilpop	10,50— 10,75
Starachowice	8,50

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Berlin, 15. 5. 1933 r.

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Pszenica marchijska	198,00—200,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march.	154,00—156,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	168,00—176,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	135,00—138,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	23,25— 27,50
Tendencja: większy popyt.	
Mąka żytnia	21,00— 23,00
Tendencja: większy popyt.	
Otręby pszenne	8,80— 9,00
Tendencja stała.	
Otręby żytnie	8,90— 9,10
Tendencja stała.	
Groch Victoria	20,50— 25,50
Groch drobny jadalny	19,00— 21,00
Groch pastewny	13,00— 15,00
Peluszka	12,25— 14,00
Bób	12,00— 14,00
Wyka	12,00— 14,00
Łubin niebieski	9,30— 10,10
Łubin żółty	11,90— 12,75
Seradela nowa	16,50— 18,00
Kuchy lniane	10,80
Kuchy z orzecha ziemnego	10,80
Kuchy mielone (mączka)	11,50
Wytłoki suche	8,60
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,30
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10,15
Płatki ziemniaczane	13,10
Ziemniaki jad. białe i czerw.	bez obrotów
Ziemniaki inne żółte	1,20— 1,25

Ogólna tendencja mocniejsza.

Zacięte i krwawe starcia w Austrji

Wiedeń, 15. 5. (PAT.) Podczas, gdy w Wiedniu manifestacje Heimwehry miały przebieg naogół spokojny, na prowincji wydarzyły się liczne ekscesy ze strony nar.soc., które przybrały nawet formę walk podjazdowych.

Pociąg Heimwehry, wracający z Wiednia w pobliżu Wiener-Neustadt był ostrzeliwany przez przeciwników politycznych. Heimwehra odpowiedziała również ogniem. Wywiązała się w ten sposób dzika strzelanina.

Pociąg został zatrzymany. Żandarmerja i wojsko przeszukały okolicę w pobliżu toru. Poszukiwania jednak nie dały wyniku. Jeden z członków Heimwehry został zraniony odłamkami szyby.

W Sankt-Poelten napadli nar.-soc. na oddział Heimwehry i porwali na strzępy chorągiew. Z okien pobliskiej restauracji rzucano szklanki i flaszki. 4 członków Heimwehry odniosło ciężkie rany. 8 nar. soc. aresztowano.

Na dworcu kolejowym w Leoben nar.-soc. obrzucili pociąg Heimwehry kamieniami. Policja opróżniła peron przy pomocy bagnetów.

W Sattendorf (Karyntia) w pociągu, wiożącym członków Heimwehry wybito 40 szyb.

Poza tem na niektórych stacjach kolejowych doszło do bójek. Jak donoszą dzisiejsze dzienniki wiedeńskie, rząd planuje ostre zarządzenia przeciwko tego rodzaju ekscesom.

Echa zajść na zlocie „Sokoła" w Gdyni

Przemówienie adw. dr. Pawła Ossowskiego na procesie apelacyjnym b. członków O. W. P.

Jak już pokrótce donosiliśmy, w tych dniach toruński sąd apelacyjny rozpatrywał sprawę przeciw red. Ciesielskiemu i tow. o zajścia na zlocie sokolim w Gdyni w lipcu 1932 r.

Rozprawie przewodniczył wiceprezes sądu apel. p. W. Klank, oskarżał prok. Zembrzuski. Bronili oskarżonych adwokaci: dr. Paweł Ossowski z Torunia i dr. Edward Suchecki ze Starogardu. Rozprawa trwała 7 godzin.

Prokurator popierał swoją apelację od wyroku I instancji, domagając się surowszej kary dla oskarżonych. Po przemówieniu prokuratora zabrał głos obrońca adw. dr. Suchecki, a następnie drugi obrońca adw. dr. Ossowski. Oświadczył on m. in. co następuje:

Prokuratura w zuzasadnieniu swej apelacji i dzisiaj przez swego zastępcę domaga się jeszcze wyższych kar dla Młodych z O. W. P., zasądzonych już w pierwszej instancji na bardzo surowe kary, bo trzech z nich otrzymało kary po roku, reszta po 7 i 6 miesięcy więzienia. Wyższą karę uzasadnia oskarżyciel publiczny rzekomo wielką szkodliwością organizacji O. W. P., do której należeli, dla państwa, dla życia prawnego i dla bezpieczeństwa publicznego, wskazując na strukturę organizacji oraz jej hierarchję, opartą na mianowaniu przewodników, posłuszeństwie i dyscyplinie. Ten argument znajdujemy również w wyroku I instancji. Z konieczności zatem muszę zająć się właśnie tem, czem w rzeczywistości był O. W. P., do którego należeli oskarżeni.

Był tem, co mieści się w jego statucie, czyli w tak zw., „Deklaracji ideowej O. W. P.", którą, razem z innemi pismami, świadczącemi o celach i działalności O. W. P., złożyłem już w I instancji do akt sądowych, aby móc się powoływać na ich treść.

Dwie są podstawy ratunku dla wszystkich narodów w każdej potrzebie. Otóż program działania O. W. P. postawił na czoło: narodowość polską razem z religją rzymsko-katolicką.

Świadome swych celów siły narodu polskiego mają ująć w swe ręce losy narodu, aby się stał narodem wielkim, mają zapewnić religji rzymsko-katolickiej stanowisko religji panującej, równocześnie ochronić ją przed atakami z jakiejkolwiek strony.

To były najprzedniejsze punkty programu działań O. W. P. Czy są dobre?

Zasada narodowa i religijna zawsze ratowała narody przed zagładą. Serbja, Bułgarja, Rumunja, Grecja, długie setki lat jęczały w niewoli tureckiej, lecz ponieważ nie zatraciły swej narodowości i swej religji, w 19 wieku wszystkie te narody zdołały się wyswobodzić.

A któż może zapewnić, czy naród polski w 150-letniej niewoli nie utonąłby choć do pewnego stopnia w morzu rosyjskiem lub niemieckiem, gdyby nie był wiernie strzegł swej narodowości narówni z religją swych ojców i praojców. Przecież o te dwa dobra bezustannie walczył i wiele za nie wycierpiał. Ponieważ zachował je — musiał się doczekać chwili zrzucenia jarzma obcego.

Lecz „historia, magistra vitae" uczy nas równocześnie, że narodowość sama nie ratuje narodów przed zagładą, jeśli nie opiera się równocześnie na religji. Ktokolwiek podróżował około Serajewa aż po Dubrownik, widział tam jeszcze po dziś dzień wcale licznych mahometan. Nie są to wyłącznie importy z Azji lub Afryki — są to przeważnie potomkowie Serbów którzy zatracili wiarę ojców. Rzecz dziwna: Bośnia nie zdołała się oswobodzić w 19 wieku razem z Serbją. W chwili wyzwolenia się Serbji Bośnia z powodu swej dużej liczby mahometan — dostała się w drugą niewolę, w niewolę niemiecko-austrjacką.

Prawie tego samego objawu byliśmy świadkiem w chwili wyzwolenia się Polski. Również Mazury w Prusiech Książęcych przed setkami lat zatracili — albo raczej im wydarto — religję ich ojców, zaszczepiono im podstępnie protestantyzm, z jakim skutkiem? Z tym, że w chwili plebiscytu nie zdołali już nawiązać łączności z rzymsko-katolicką Polską, a znaleźli ją znakomicie Górnoślązacy, którzy zachowali i narodowość i wiarę swych ojców i praojców.

Przykłady te mówią dużo — mówią wszystko, co znaczą te dwa czynniki: narodowość połączona z religją. Na takich właśnie dwu zasadach, narodowości i religji oparł O. W. P. swój program działania.

Nie ma i nie było nigdy lepszych podstaw dla organizacji społecznej, a zwłaszcza dla organizacji młodzieży, która przecież, jak już zaznaczyłem, uczyć się ma dla życia a nie dla jakiejś szkoły.

Obóz Wielkiej Polski był zatem na najlepszej drodze. Stwarzał organizację społeczeństwa, organizację narodową i katolicką w społeczeństwie od dołu i od młodości.

Wszyscy na to się zgodzimy, że dobra, które w narodzie mają przetrwać wieki i tysiące lat — nigdy nie przychodzą z zewnątrz, nie można ich znikąd importować, najmniej od sąsiadów, nie można ich też nadać narodowi żadną ustawą, żadnem zarządzeniem lub rozporządzeniem. Trzeba je wpajać w naród czasem przez całe generacje. Otóż taką, a nie inną robotę był rozpoczął O. W. P. Robotę najlepszą, bo — jak również uczą dzieje ludzkości —: dobrze zorganizowane u dołu, na fundamentach narodowych i religijnych narody przetrwały bez narażenia się na zagładę wszelkie zawieruchy na swych szczytach, w swych władzach centralnych, w okresach wydzierania sobie władzy jednych przez drugich.

Przykład dosadny mamy na wielkiej rewolucji francuskiej u schyłku 18 wieku, gdy naród francuski poczuł się „grande nation", rozbudził jako pierwszy z narodów europejskich zasadę silnego nacjonalizmu i na nim się opierając, nietylko odpierał zwycięsko ataki koalicji innych państw europejskich, ale zapanował w osobie Napoleona prawie nad całą Europą. Lecz i Napoleon przekonał się, że podkreślanie tylko narodowości, nacjonalizmu, nie wystarcza, że rozbrat rewolucyjny z religją prowadzi do zguby, to też w 15 lat od wybuchu rewolucji zaprosił papieża do Paryża na swą koronację i zawarł konkordat z Stolicą Apostolską.

Zupełnie inaczej stało się w Rosji, która jako konglomerat narodów podbitych u dołu, jako naród wogóle nie była organizmem narodowym podczas gdy religja prawosławna jej ratować nie mogła, gdyż szczytem, dotkniętym zawieruchą, była władza świecka, był batiuszka car, zarazem głowa kościoła prawosławnego, z którym, gdy runął, runąć musiało wszystko.

Tak wtedy zasada narodowa, w niebezpiecznej chwili decydującej, choćby nawet przejaskrawiona, ratowała narody przed katastrofami.

Wiemy, że w chwili rozbiorów naszej Ojczyzny naród u dołu nie był mocno zorganizowany ani pod względem narodowym, ani innym.

Sądzę, że dostatecznie wykazałem, że zasady na których oparty O. W. P. był rozpoczął swą działalność, były dobre, najlepsze. Stąd też upadają tezy prokuratorskie o jego rzekomej szkodliwości dla życia polskiego państwowego, przeciwnie społeczeństwo polskie, zorganizowane w O. W. P. na zasadach narodowych i religijnych, mogłoby spokojnie patrzyć w przyszłość na wszystkie możliwe zawieruchy zewnętrzne, jak i wewnętrzne, na własnych szczytach.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Nowa ustawa samorządowa

W dniu 13 maja ogłoszona została w „Dzienniku Ustaw" ustawa o „częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego", która w myśl postanowienia artykułu 130 wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia, następującego po jej ogłoszeniu, a więc w dniu 13 lipca rb.

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.** Zalecana przez lekarzy. Tg 1206

Zajścia antyżydowskie w Łodzi

Czytamy w „Gazecie Warszawskiej":

W związku z aresztowaniem 26 członków Stronnictwa Narodowego w Łodzi władze wydały suchy komunikat, który nie oświetla całkowicie sprawy.

Jak się dowiadujemy, aresztowania te mają pewien związek z częstemi w ostatnich czasach starciami między ludnością polską i żydowską w Łodzi. Jak wiadomo, starcia te przybrały największe rozmiary w drugi i trzeci dzień świąt Wielkiejnocy na przedmieściu robotniczem Bałuty, gdzie mieszka również znaczna liczba Żydów, a powtórzyły się zarówno na Bałutach, jak w śródmieściu w dniu 3 maja, oraz w dniu 8 maja.

Ekscesy te powstawały całkowicie samorzutnie, a polegały na bójkach między polską ludnością robotniczą a Żydami, na wybijaniu szyb w sklepach żydowskich etc.

Zajścia te zwala się na Stronnictwo Narodowe.

Pierwsza fala aresztowań i rewizyj przeszła po Wielkiejnocy. Aresztowano wówczas m. in. cały zarząd koła Str. Nar. na Bałutach, następnie jednak wszystkich zwolniono wobec braku dowodów jakiejkolwiek winy.

Nowe aresztowania nastąpiły w bieżącym tygodniu. Aresztowano 26 osób, z pośród członków Stronnictwa Narodowego, a w tej liczbie prezesa Stronnictwa na m. Łódź, adwokata Kowalskiego. Dokonano również szczegółowej rewizji w zarządzie Stronnictwa przy ul. Głównej i w innych lokalach Stronnictwa, a także w mieszkaniach prywatnych.

W chwili, gdy piszemy te słowa, część aresztowanych przebywa już na wolności.

Aresztowania wywołały w Łodzi, która liczy w dzielnicach robotniczych dziesiątki tysięcy zwolenników obozu narodowego, zrozumiałe wrażenie.

W jakim kierunku

Gnieźnieński „Lech" pisze, co następuje:

„Czynniki „sanacyjne" forsują obecnie, jak wiadomo, organizację młodzieży szkół średnich pod nazwą „Straż Przednia". Tu i owdzie „Straż Przednia" wydaje już własne pisma, redagowane przez uczni pod nadzorem i kontrolą osób starszych, opiekujących się tą organizacją. Takim organem „sanacyjnych" organizacyj szkolnych na terenie Pomorza jest miesięcznik „Nasze Prace", wychodzący w Toruniu. Redaktorem jego jest gimnazjasta Biłoński, a w skład „wydziału redakcyjnego" wchodzą nauczyciele szkół średnich oraz generał Maxymowicz-Raczyński.

„Nasze Prace" nie jest czasopismem, poświęconem nauce, literaturze lub sportowi. Jest to wydawnictwo czysto polityczne, o wybitnem zabarwieniu „sanacyjnem". Zamieszczamy poniżej kilka wyjątków z tego miesięcznika, aby rodzice przekonali się, w jakim kierunku prowadzi się młodzież w „Straży Przedniej". Na czele wynurzeń młodych partyjników jest takie twierdzenie („Nasze Prace" nr. 8):

„Do wzięcia na swe barki odpowiedzialności za kierownictwo państwa mają prawo (!).. ci, którzy porwali za oręż w latach 1914, 1920, 1926, a własną krwią i pracą dali nam Polskę."

„A więc od kierownictwa państwem wykluczeni są ci, co „porwali za oręż" w r. 1918, aby bronić Lwowa i wyzwolić Poznań (powstańcy wielkopolscy), natomiast rządzić mają prawo ci, co w r. 1926 „porwali za oręż"!...

„Inny autor zdradza ciekawe poglądy społeczno - gospodarcze. Dowodzi więc napierw:

„Istniejący obecnie u nas ustrój liberalno - kapitalistyczny jest przeżytkiem... Wyzwolenie się od kapitału obcego, dążenie do zapewnienia zupełnej samodzielności gospodarczej, wprowadzenie kontroli państwa nad produkcją — oto zasadnicze cechy nowego ustroju gospodarczego."

„Te odgłosy bolszewickich zasad społeczno - gospodarczych znajdują uzupełnienie na tle kulturalno - religijnem. Zwolennik „kontroli państwa nad produkcją" woła także natarczywie o nowy pokarm duchowy:

„Dajcie nam więcej nauk społecznych w szkole, dajcie nam historję współczesną, literaturę bieżącą (Boya?), odrzućcie dawno już przebrzmiałe i zdecydowanie szkodliwe pozostałości z odbytej już, na szczęście, ery jezuickiej — a wtedy bądźcie pewni, nie zawiedziemy waszych nadziei."

„Takich pomstowań na „erę jezuicką" i na „ciasne formułki scholastyki i mistycyzmu" jest w miesięczniku dosyć dużo, co świadczy o nieznajomości dziejów oraz istoty katolicyzmu. Z drugiej zaś strony młodzi bojowcy z B. B. występują w obronie Żydów, rzekomo „prześladowanych" przez ludzi z „mieczykami". — Takie jest „państwowe" wychowanie młodego pokolenia „sanacji" w forsowanej obecnie organizacji „Straż Przednia".

DLA CERY
POŁYSKUJĄCEJ
SKŁONNEJ DO WĄGRÓW
MYDŁO
ALKALICZNE
KARPIŃSKIEGO
Tg 11 712

O usunięcie tablicy min. Piłsudskiego

Wydział karny sądu okręgowego w Bydgoszczy, jako instancja apelacyjna, rozpatrywał sprawę pp. Edmunda i Leona Szubargów oraz Kazimierza Włodarskiego z Inowrocławia, oskarżonych o rzekome usunięcie tablicy marsz. Piłsudskiego w miesiącu wrześniu 1930 roku z przed szkoły wydziałowej męskiej.

Sprawa ta była wówczas głośna, mianowicie, że w związku z tem nastąpiły aresztowania szeregu b. członków O. W. P. W konsekwencji zaś pp. Szubargowie i Włodarski znaleźli się na ławie oskarżonych w sądzie grodzkim w Inowrocławiu, który zasądził ich na kilkutygodniowy areszt.

Od wyroku sądu inowrocławskiego zasądzeni wnieśli apelację do sądu okręgowego w Bydgoszczy, który uwolnił ich całkowicie od winy i kary. Koszty postępowania ponosi skarb państwa.

Oskarżenie opierało się na zeznaniach świadka Teresy Nykówny, której wywody na tle zeznań niezainteresowanych świadków zamiejscowych, którzy stwierdzili niewątpliwie alibi oskarżonych, musiały jednak upaść zupełnie.

W szczególności świadkowie ci pod przysięgą zeznali, że w dniu poprzedzającym usunięcie tablicy marsz. Piłsudskiego, p. Seweryn Szubarga, który rzekomo — według zeznań św. Nykówny — miał znajdować się w Inowrocławiu i mówić jej o mającem się dokonać zajściu, znajdował się w Grudziądzu, a w dniu po zajściu przebywał w Toruniu.

Niewiarygodność św. Nykówny tem samem została całkowicie wykazana.

Imieniny Ojca św.

Citta del Vaticano, 15. 5. (K. A. P.) W dniu imienin Ojca św., kardynałowie, a wśród nich J. Em. ks. Prymas August Hlond, na specjalnej audjencji złożyli życzenia, które Papież przyjął w prywatnej swej bibljotece, pół godziny przeszło poświęcając serdecznej rozmowie. Życzenia złożyła również Kurja papieska, w imieniu której przemówił maestro di camera, ks. prałat Caccia Dominioni, a koło św. Piotra ofiarowało wielki bukiet kwiatów i owoce.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Na drodze ku rozwojowi rzemiosła

Życie organizacyjne rzemiosła ma do rozwiązania trzy doniosłe zadania: 1) dostarczenie warsztatom taniego kredytu, 2) zorganizowanie eksportu produktów rękodzielniczych oraz 3) systematyczne ulepszenie ich jakości. Z zadowoleniem podnieść należy, iż w każdej z wyżej wymienionych akcyj uczyniono już pierwsze kroki, co uzasadnia nadzieję w lepszą przyszłość tego tak ważnego działu wytwórczości narodowej.

Obliczono, że rzemiosłu potrzeba kredytu w wysokości 12 miljonów złotych. Uczyniono już skromny, lecz uwagi godny początek akcji zasilania rzemiosła w kredyt. Mianowicie Bank Gospodarstwa Krajowego przeznaczył ostatnio na ten cel 3 miljonowy fundusz rotacyjny. Pożyczki będą udzielane poszczególnym warsztatom na okres nie dłuższy, jak 6 miesięcy przy maksymalnem oprocentowaniu w wysokości 9 od sta w stosunku rocznym. W najbliższym czasie utworzone zostaną przy izbach rzemieślniczych komisje kredytowe, których zadanie polegać będzie na sprawiedliwem rozprowadzaniu kredytu Banku Gospodarstwa Krajowego.

Pojęcie kredytu „rotacyjnego" oznacza, że choć poszczególne warsztaty będą musiały zwrócić pożyczki w ciągu jednego półrocza, to jednak sam fundusz 3-miljonowy trwale pozostanie do dyspozycji rzemiosła. Choć więc fundusz ten zaledwie w 25 procentach pokrywa potrzeby kredytowe rzemiosła, to jednak, dzięki swej strukturze, zdoła on użyźnić w ciągu dłuższego okresu czasu znacznie większy, niż jedna czwarta, szmat naszego rzemiosła. Rzecz inna, że izby i organizacje rzemieślnicze nie ustają w swych zabiegach o zwiększenie sumy przyznanego im kredytu państwowego.

W drugiej sprawie: eksportu rzemieślniczego, znajdujemy się w stadjum kładzenia podwalin organizacyjnych pod budowę odpowiedniego aparatu wywozowego. Jak wiadomo, liczne są rodzaje rzemiosła, które tylko dlatego dotychczas nie eksportują, ponieważ nikt się nie zajął zorganizowaniem trudnej strony wytwórczej i handlowej wywozu. Otóż, w niedalekim czasie mają powstać specjalne spółki eksportowe oraz ma być utworzona centralna instytucja dla organizowania wywozu rzemieślniczego.

Wreszcie, odnośnie trzeciej sprawy (lepszenie jakości produkcji) wskazać należy na toczące się obecnie obrady nad zagadnieniem szkolnictwa rzemieślniczego (zawodowego i dokształcającego), które niewątpliwie doprowadzą do poprawy poziomu wytwórczości rzemieślniczej. W tym samym kierunku działać będzie również standaryzacja produkcji, będąca koniecznością nieodzowną przy organizowaniu wywozu.

Na drodze ku rozwojowi rzemiosła uczyniliśmy poważny krok naprzód. Najważniejszą zdobyczą w tej dziedzinie jest upowszechnienie się świadomości wśród społeczeństwa, iż rzemiosło w Polsce, ten doniedawna „kopciuszek" i „ubogi krewny" przemysłu, posiada gospodarcze i społeczne warunki bytu, nie gorsze, a kto wie, czy nie lepsze od wielu innych gałęzi gospodarstwa narodowego.

„Koniec kapitalizmu"

W istnej powodzi książek, omawiających obecny kryzys gospodarczy, wyróżnia się książka Ferdynanda Frieda p. t. „Ende des Kapitalismus". Autor ujmuje dzisiejszy kryzys jako przejaw kończącego się kapitalizmu. Uznając szereg dodatnich stron kapitalizmu, widzi w nim również szereg ujemnych skutków, jakie wywołuje w życiu społecznem. Wchodzi tu w grę przedewszystkiem przepojenie całego życia społecznego duchem pieniądza; do pozbawienia go cech indywidualnych i do zracjonalizowania. Całe życie gospodarcze staje się abstrakcją, której wyrazem jest pieniądz, akcja, obligacja.

Z pojęciem pieniądza w ścisłym związku znajduję się pojęcie kapitału. Kapitał stał się samodzielnym czynnikiem w produkcji dopiero wtedy, gdy towar zaczął być produkowany przez maszyny. Z jednego ze środków produkcji kapitał staję się celem, bożkiem, czczonym lub nienawidzonym. Jednocześnie utraca on konkretne oblicze i przekształca się na martwą cyfrę, figurującą jedynie w księgach przedsiębiorstwa.

Również pod względem społecznym kapitalizm oddziałał ujemnie na podział dochodu i majątku. Z jednej strony widzimy masy, posiadające bardzo skromne dochody, a prawie wcale majątku, z drugiej strony nieliczne jednostki, rozporządzające kolosalnym dochodem i majątkiem. Natomiast skurczeniu uległ niezależny stan średni, składający się ze średnich i drobnych przemysłowców i kupców. Jego miejsce zajął stan średni zależny, a więc przedewszystkiem urzędnicy, co pociągnęło za sobą zbiurokratyzowanie całego życia społecznego.

Kapitalizm, który w taki sposób oddziaływa na społeczeństwo, musiał się załamać. Pochodzi to przedewszystkiem stąd, że zabrakło ludzi tego typu, do którego należeli twórcy kapitalizmu. Swoboda bowiem, ta przyrodzona atmosfera, w której mógł się kształtować przedsiębiorca typu kapitalistycznego, należy do przeszłości, gdyż została ograniczona przez przepisy ustawy, przez wpływy banków i karteli, oraz przez związki zawodowe.

Gospodarstwo kapitalistyczne od początku swego powstania, przechodziło perjodycznie okresy kryzysu. — Lecz te dawniejsze kryzysy były jedynie wynikiem szybkiego samorzutnego rozwoju. Źródło kryzysów powojennych upatruje Fried w tem samem, co Dmowski: w rozwoju gospodarczym krajów zamorskich i w utracie przez Europę dawniejszych rynków zbytu. Pierwszy kryzys powojenny miał miejsce w latach 1920-21. Został on powstrzymany przez kolosalny dopływ kapitału amerykańskiego do Europy. Kredyty te posłużyły do rozszerzenia i zracjonalizowania przemysłu europejskiego, którego zdolność produkcyjna przekroczyła możność zbytu. — Doprowadziło to jednak do okresu pozornej konjunktury, która się musiała załamać na jesieni 1929 r., gdy na skutek krachu giełdowego w Stanach Zjednoczonych ustał dopływ kredytów amerykańskich. Od tej chwili zaczął się kryzys, analogiczny do kryzysu z r. 1920-21, tylko występujący w formie ostrzejszej, czego częściowem źródłem był spadek cen surowców i wynikająca stąd dysproporcja cen artykułów rolniczych i przemysłowych. Źródłem zaś tej dysproporcji jest utrzymanie na wysokim poziomie cen artykułów przemysłowych, co tłumaczą koniecznością oprocentowania i amortyzacji kapitału zakładowego, którego znaczna część stoi bezczynna i nigdy już pracować nie będzie, a wskutek tego kapitał ten stanowi wartość fikcyjną. Dwie są drogi, po których może pójść gospodarstwo światowe. Albo powrót do pełnego kapitalizmu i liberalizmu. Wywołać to musi upadek wszystkich cen, jawne bankructwo większości przedsiębiorstw, pełna realizacja idei gospodarstwa światowego, skasowanie ceł, zniszczenie karteli i związków zawodowych, umorzenie odszkodowań. Tę drogę uniemożliwiają szerzące się we wszystkich krajach rządy nacjonalistyczne. A w takim razie właściwą drogą jest zupełne porzucenie kapitalizmu i liberalizmu. Musi to doprowadzić do porzucenia idei gospodarstwa światowego i zamknięcia się przez wysokie cła w ramach pojedyńczych gospodarstw narodowych. Obok tego szło powiększenie roli karteli i związków zawodowych oraz poddanie ich kontroli państwowej.

Takie są najważniejsze myśli, zawarte w książce Frieda. Obok poglądów słusznych niektóre z nich np. o kartelach, wzbudzać muszą wątpliwości z punktu widzenia ideologji narodowej. W każdym razie książka stanowi cenny materjał do myślenia, które doprowadzić musi do stworzenia polskiego poglądu na rozwijające się w świecie wypadki.

Z. PRUS.

Śp. Michał Sieradzon

em. nauczyciel — Sodalis Marianus

W zmarłym niedawno śp. Michale Sieradzonie zeszedł z tego świata jeden z „starej gwardji" — przeżył On lat przeszło 80 i był wiernym bojownikiem sprawy narodowej. Jako nauczyciel wpajał w młodzież ducha polskiego, udzielając pomimo ostrej uwagi władz pruskich, lekcyj języka polskiego i niejeden z uczni ma Go jeszcze w żywej pamięci. Przeżył czas ciężkiego tz. „Kulturkampfu", lecz nie upadł na duchu.

Dzieci swe wychował na wzorowych Polaków. W domu jego, pomimo wszystkich zakazów, mówiono tylko po polsku i nawet czcigodna małżonka nie rozumiała po niemiecku. W czasie największego ucisku władz pruskich najstarszy syn organizuje w Lesznie Tow. Gimn. „Sokół", a najmłodszy uwięziony przez Niemców w czasie walk o wolność ojczyzny, stał się znanym bojownikiem, 4-krotnie rannym i wielokrotnie odznaczonym p. in. 4-krotnie „Krzyżem Walecznych" oraz orderem „Virtuti Militari".

Zmarły był przez cały czas urzędowania prześladowany i szykanowany przez rząd zaborczy i należał do tej liczby urzędników, którym rząd pruski nie przyznał zazwyczaj udzielanej „Ostmarkenzulagi" i to ze względu na niewygodną działalność polityczną — polską.

Niech ziemia ojczysta, oswobodzona, dla której tak gorąco całe życie walczył, lekką Mu będzie. H. B.

Śp. Mieczysław Dworczyk

Jak już krótko donieśliśmy, zmarł w Poznaniu, w wieku 63 lat, emerytowany rektor szkoły Wszystkich Świętych, śp. Mieczysław Dworczyk. Zgon dzielnego pedagoga i serdecznie młodzieży oddanego wychowawcy, wzbudził żal powszechny i szczery.

Z chwilą objęcia szkolnictwa przez władze polskie, przejął śp. rektor Dworczyk kierownictwo szkoły powszechnej Wszystkich Świętych i położył na tem przez jedenaście lat piastowanem stanowisku poważne zasługi. Był młodzieży szkolnej nietylko wychowawcą i nauczycielem, ale troszczył się o nią na każdym kroku. Z jego inicjatywy powstały w szkole Wszystkich Świętych klasy selekcyjne dla zdolniejszych uczniów, a najpiękniejszem owocem tej inowacji była procentowo bardzo wysoka ilość promocyj uzyskanych przez uczniów tej szkoły przy egzaminach do szkół średnich. Około polszczenia szkoły położył trwałe zasługi. Podwładnemu nauczycielstwu, zwłaszcza młodszym był życzliwym doradcą i serdecznym kolegą. Poczucie obowiązków społecznych, wypływające z wielkiego doświadczenia życiowego, głębokiej religijności i prawego charakteru, poruszyło jego szlachetny umysł do ofiarnej pracy społecznej. Dla dzieci, którym przy nauce brakło chleba, zorganizował wydatną pomoc przez dożywianie, a innym terenem ulubionej pracy była troska serdeczna o wypoczynek dla młodych organizmów na świeżem powietrzu. Szkolne kolonje wakacyjne, zorganizowane jego staraniem, były pod każdym względem wzorowe. Opieka duchowa i religijna nad dziećmi była wszechstronna, a religijne organizacje szkolne, jak Stowarzyszenia Dziecięctwa Pana Jezusa, harcerstwo i podobne, miały w nim dobrego opiekuna i orędownika.

To też, gdy przed trzema laty, po jedenastu latach ofiarnej pracy, nastąpiło pożegnanie przechodzącego w stan spoczynku rektora szkoły Wszystkich Świętych, uroczystość ta stała się wymownem świadectwem prawości charakteru śp. Mieczysława Dworczyka. Wyprosił sobie stanowczo upominek od kolegów i uprosił, by zebraną na ten cel kwotę, przeznaczono na budujący się wówczas pomnik Najsłodszego Serca Jezusowego. Do ostatniej chwili czynny, wyrwany został nagle ze środowiska pracy. Zgon nastąpił niespodziewanie.

Pogrzeb śp. rektora Dworczyka świadczył również o czci, jakiej zażywał śp. Zmarły w szerokich kołach społeczeństwa. Kondukt żałobny otwierał długi szereg chłopców ze szkoły Wszystkich Świętych, prowadził go zaś ks. prof. dr. Śpikowaski w otoczeniu ks. prałata Rankowskiego, ks. prof. Prumbsa, oraz księży mansjonarzy Wroniewicza i Matuszaka. Nad otwartą mogiłą na cmentarzu farnym pożegnał swego długoletniego rektora chór chłopców szkoły Wszystkich Świętych pod batutą p. Stachowskiego.

Cześć pamięci zasłużonego wychowawcy młodzieży naszej i gorliwego patrioty.

(kl)

KRONIKA GOSPODARCZA

W połowie kwietnia stan rozwoju ozimin był opóźniony

Stan zasiewów ozimych w pierwszej połowie kwietnia, ustalony na podstawie 5.051 sprawozdań korespondentów rolnych Gł. Urzędu Statystycznego, przedstawiał się w stopniach, przeciętnie dla całej Polski, następująco:

	15 kwiecień 1933
pszenica	3.3
żyto	3.4
jęczmień	3.2
rzepak	3.3
koniczyna	3.1

15 marzec 1933	15 kwiecień 1932
3,4	3,0
3,6	3,1
3,3	2,9
3,3	2,9
3,2	3,0

(Stopień 5 oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, przeciętny, 2 — mierny, 1 — zły).

W porównaniu do stanu z 15 marca, stan ozimin nieco pogorszył się. Wpłynął na to w dużym stopniu brak ciepła i słońca, który został stwierdzony przez 84 proc. odpowiedzi korespondentów. Braku wilgoci w roli w okresie sprawozdawczym jeszcze nie odczuwano, gdyż podczas topnienia śniegu, ziemia — zdaniem większości korespondentów — dostatecznie przesiąkła wilgocią.

W związku z niesprzyjającemi warunkami atmosferycznemi, rozwój ozimin był, zdaniem 56 proc. korespondentów, opóźniony. W woj. pomorskiem — 62 proc., śląskiem 60 i poznańskiem 52 proc. odpowiedzi uważało rozwój ozimin za normalny.

Z KRAJU

(k) **O zniesienie jarmarków na ziemiach zachodnich.** Poznańska Izba Przemysłowo-Handlowa zwróciła się do prezydenta Leona Barciszewskiego, przewodniczącego Koła Wielkop. Związku Miast z prośbą o przystąpienie do stopniowego likwidowania jarmarków kramnych, jako przestarzałych form handlu, i szkodliwych zarówno dla interesów gmin (ubytek wpływów podatkowych) jak i dla osiadłego kupiectwa oraz dla samych spożywców. (AZ)

(k) **Echa pobytu sowieckiej misji gospodarczej w Poznaniu.** Wizyta sowieckiej misji gospodarczej w fabryce Dr. Romana Maya tłumaczy się, nie, jak mylnie przypuszczano, zainteresowaniem dla produktów (nawozów sztucznych) wymienionej firmy, lecz zainteresowaniem kół sowieckich dla S. A. Dr. Roman May jako odbiorcy fosforytu. — Na Targach Poznańskich misję sowiecką najżywiej zainteresowały noże do sieczkarń, wystawione przez pewną firmę poznańską, z którą wszczęto rozmowy na temat dostawy znacznych partyj wspomnianych noży. (AZ)

Z ZAGRANICY

(k) **Polska znowu na Targach Paryskich.** W niedzielę nastąpiło uroczyste otwarcie dorocznych Międzynarodowych Targów Paryskich. Po kilkuletniej przerwie wznowione zostały na Targach pokazy produkcji polskiej, zgrupowanej w oddzielnym pawilonie, a reprezentowanej przez 55 firm. Poważnie reprezentowany jest dział wytwórczości drzewnej, węglowej, konfekcyjnej, wódczanej, sztuki ludowej, wytwórczości szklanej, porcelanowej oraz szeregu surowców i przetworów produkcji rolnej, jak chmiel, wędliny, piwo, grzyby itd. Interesująco przedstawiają się eksponaty monopoli państwowych: spirytusowego, tytoniowego i solnego. Celowym z punktu widzenia propagandy jest artystycznie zorganizowany dział wydawniczy i turystyczny. Otwarcia pawilonu polskiego dokonał ambasador Chłapowski. W kilka chwil po otwarciu wystawy przybył francuski minister handlu, p. Serre, który wyraził uznanie dla wystawy polskiej. Dodatnią cechą obecnej wystawy polskiej jest położenie mniejszego nacisku na teoretyczne wykresy oraz statystykę, a wyłącznie pokazanie dobrego towaru polskiego, który może być umieszczony na rynku francuskim.

Staraniem Powszechnych Wykładów Uniwersytetu Poznańskiego
i Instytutu Bałtyckiego w Toruniu

Prof. Uniw. Poznańskiego Dr. Zygmunt Wojciechowski

wygłosi dnia 17 maja o godz. 20-tej w sali XVII-tej Coll. Minus odczyt p. t.

„Rozwój terytorjalny Prus a Polska i Pomorze"

Odczyt ilustrowany będzie przeźroczami specjalnie dla tego celu wykonanemi. Wstęp 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Kto kupuje u Żydów?

Ukazał się świeży nr. 12 pisma antyżydowskiego „Pod Pręgierz", wydawanego przez Jana Kuliga. Numer ten zawiera fotografje całego szeregu osób, uchwyconych przez objektyw na „gorącym uczynku" kupowania u Żydów. Są to wyłącznie niewiasty - Polki, sądząc zaś po cechach zewnętrznych, nie biedota, lecz pochodzące ze sfer zamożniejszych. Niestety!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Uroczystość Dnia Matki

Wczorajsza niedziela poświęcona była pięknej idei: dzieci składały hołd swym matkom. Od rana już zaroiły się ulice drobnemi postaciami, w odświętnych ubrankach, z kwiatami w rękach. Do wszystkich kościołów dążyły szeregami dzieci szkolne, aby w tym dniu szczególnie gorąco pomodlić się na intencje swych matek. Około godz. 10 po wysłuchaniu mszy św. i kazań okolicznościowych dziecięce szeregi ze wszystkich stron miasta poczęły ściągać w stronę placu Wolności. Najmłodsi obywatele kilkutysięcznym tłumem zajęli cały plac. Nad łanem płowych główek powiewały przeróżne chorągwie i sztandary różnych kółek i stowarzyszeń, transparenty, oznaczające poszczególne szkoły, w wielkiej obfitości transparenty Kół Młodzieży Czerwonego Krzyża.

Po bokach skupiła się publiczność.

Z górnego tarasu kawiarni „Esplanady" przemówił do zebranych kurator okręgu szkolnego, podnosząc rolę matki w społeczeństwie i składając hołd matce-Polce zarówno zeszłych pokoleń, jak i pokolenia nowego, idącego dopiero w życie. Wzniesiony na zakończenie okrzyk ku czci matek polskich, podchwyciły i trzykrotnie powtórzyły zgromadzone tłumy. Przemówienie transmitowane było przez głośniki.

Po przemówieniu barwny pochód z orkiestrą na czele ruszył ulicami miasta, kierując się w stronę ul. Wjazdowej. Tutaj ustawiona była trybuna, na której stanęli p. prezydent miasta, C. Ratajski, pod którego protektoratem odbywał się „Dzień Matki", Komitet organizacyjny obchodu z p. woj. Moskalewskim na czele, przedstawiciele władz szkolnych.

Długi wąż ustawionych ósemkami dzieci defilował przed trybuną blisko godzinę. Szły szkoły powszechne, wydziałowe i średnie. Na czele każdej grupy maszerowały drużyny harcerskie, Koła Czerwonego Krzyża, koła LOPP. Na licznych transparentach niosły dzieci słowa hołdu dla swych matek, niektóre były wzniosłe i górne, np. „Pamiętajmy, że życie i radość życia zawdzięczamy naszym matkom", „Chcemy być i będziemy chlubą naszych matek"; inne prostsze, ale swą szczerością przemawiające wprost z serca i do serca: „Pozdrawiamy wszystkie nasze mamusie", albo jeszcze prościej: „Kochamy mamusię!"

Liczne tłumy publiczności obległy ulicę, przyglądając się z zainteresowaniem defiladzie. Podziw wzbudzały orkiestry szkolne; jedna z nich wiozła ogromny bęben na wózku, zaprzężonym w małego konika. Jedno z kół LOPP. maszerowało w maskach gazowych. Z sympatją patrzono na krakowianki, na małych wilczków morskich i wilczków lądowych, małe harcereczki w czerwonych beretach i na najmniejszego harcerzyka, defilującego na czele swej drużyny. A każdemu z ojców i matek najbardziej się podobała ta szkoła, w której maszerowały ich właśnie pociechy. Na zakończenie defilady dzieciaki obrzucały kwiatami przyglądających się pochodowi rodziców.

Nieoficjalnie, na marginesie programu uroczystościowego można było obserwować najbardziej może w swej szczerości rozczulające hołdy, składane przez dzieci swym matkom. Kiedy pochód już był rozwiązany, kiedy pękły szeregi oficjalnej uroczystości... Do pomnika Najśw. Serca Jezusowego podchodzą poszczególne grupki niedawnych uczestników uroczystości. Przyklękają na stopniach, u stóp Chrystusa składają skromne wiązanki kwiatów.

Między godz. 16.45 a 17.45 została transmitowana przez Radjo Poznańskie akademja radjowa. (tk)

Dziesięciolecie L. O. P. P.

Uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem, pochodem młodzieży, akademją i zbiórkami na cele organizacji

W niedzielę rozpoczął się „Tydzień 10-lecia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (LOPP)". W wigilję 10-lecia, w sobotę w auli Wyższej Szkoły Handlowej, urządziło Koło Pań LOPP. raut. Celem uczczenia uroczystości Miejski Komitet LOPP. wywiesił okazały transparent na balustradzie budynku „Esplanade" przy Pl. Wolności.

„Tydzień" rozpoczęto nabożeństwem, które odprawił w kościele św Marcina członek Komitetu Miejskiego LOPP. ks. prałat dr. Taczak. Przez miasto przeszedł olbrzymi pochód młodzieży. W południe odbyła się akademja w sali Bazaru, z udziałem przedstawicieli władz i organizacyj. Uroczystość zagaił dowódca O K. VII gen. Frank, zwięzłem przemówieniem, w którem wskazał na znaczenie silnego lotnictwa dla obrony granic Rzpltej; wspomniał również o zasłudze zmarłych tragicznie bohaterów przestworzy śp. por. Żwirki i śp. inż. Wigury. Gdy p. gen. Franck wspomniał o nowym wyczynie bohaterskiego lotnika, zdobywcy południowego Atlantyku kpt. Stanisława Skarżyńskiego, jako chluby lotnictwa polskiego ostatnich dni, słowom jego towarzyszyła burza oklasków. Przemówienie zakończył p. gen. Franck okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i wysokiego protektora LOPP., Prezydenta Rzeczypospolitej. Orkiestra 57 pp. pod batutą p. por kapelmistrza Szałkowskiego odegrała hymn narodowy.

Referat na temat zadań LOPP. wygłosił p.por. Kiciński. Podczas akademji orkiestra 57 pp. wykonała kilka utworów muzycznych, a zakończeniem uroczystości był śpiew chóru „Echo" pod batutą kompozytora Feliksa Nowowiejskiego.

W ciągu dnia odbywała się zbiórka na rzecz LOPP., ulicami objeżdżały samochody propagandowe, po południu w różnych dzielnicach miasta demonstrowały na ulicach grupy różnych oddziałów LOPP. (kl)

Z wczorajszego dnia wyścigów konnych

Wczorajszy dzień wyścigów konnych na torze w Ławicy zgromadził wielką ilość publiczności.

W pierwszej gonitwie z przeszkodami na 3 600 m wygrała „Imatra" pod p. kpt. Bilińskim; 2. „Ciośka". Tot. 13 zł.

W drugiej płaskiej 1 600 m spotkały się „Haszysz" z „Huryską" i „Chłostą". Po niepotrzebnym falstarcie, wyścig wygrał po walce „Haszysz" pod Kończalem o 1 długość przed faworytką „Huryską" pod Kowalcem. Tot. zw. 19 zł.

W trzeciej z płotami przy udziale 4 koni, wygrał „Irrawadi" pod Lipińskim. 2. „Indian", 3. „Branka", 4. „Haiti". Tot. zw. 15 zł m. 13—17 zł.

Czwarty płaski sprzedażny wygrała faworytka „Erba" pod Kończalem. 2. „Jarrah" pod Mugajem, 3. „Gazda", 4. „Grübelei", 5. „Piosenka". Tot. zw. 16 zł m. 13—31 zł.

Wielka z przeszkodami o nagrodę z' 4000 i nagrodę hon prezesa radcy K. Żychlińskiego — była najciekawszym wyścigiem, jaki w Ławicy widziano. Po bardzo ostrem prowadzeniu i oddaleniu się od reszty stawki „Indry" pod por. Miklewskim zaczęła pod górę dochodzić „Balsamina" i wygrała wyścig o pół długości, 2. „Indra", 3. „Bujda", 4. „Zbir". Po gonitwie Towarzystwa wręczył prezes puhar znakomitemu jeźdzcowi por. Rościszewskiemu. Tot. zw. zł 15 m 11—12 zł.

W szóstej płaskiej 1 600 m przy udziale 4 koni wygrała faworytka „Wisienka" pod Wachowiakiem. 2. „Ibarra", 3. „Bambino". 4. „Drzazga". Tot. zw. 14 zł m 13—39 zł.

W ostatniej gonitwie płaskiej o nagrodę Gałowa wygrała „Meta" pod Wachowiakiem. 2. „Demon IV", 3. „Sobótka II", 4. „Klinga". Nagrodę honorową wręczył p. Michał hr. Mycielski właścicielowi zwycięskiego konia, p. hr. Mielżyńskiej.

Wypadek samochodowy aktora

W ostatnich przedstawieniach w Teatrze Wielkim operetki „Kobieta, która wie czego chce", nie występował już bawiący tu gościnnie aktor filmowy p. Harry Cort z Warszawy, a to z tego powodu, że w sobotę wieczorem stał się ofiarą katastrofy samochodowej.

P. Cort w sobotę wracał do Poznania samochodem z wycieczki do Grudziądza. W lesie w pobliżu Murowanej Gośliny szofer zauważył na szosie rosłego daniela, który oślepiony światłem reflektora nie ustępował. Gdy samochód się zbliżył, daniel zaatakował go rogami. Szofer zwolnił biegu i skręcił, chcąc wyminąć złośliwe zwierzę, jednak w tej chwili pękła kierownica i samochód wjechał na drzewo. Wszystkie szklane części samochodu rozprysły się i p. Cort odniósł poważne okaleczenia głowy i twarzy; obecnie przebywa w klinice p. Centowskiego. Szofer wyszedł z wypadku cało. Daniel pozostał na placu z połamanemi nogami.

Społeczeństwo Lwowa
i wschodniej Małopolski
darzy zaufaniem zz 16 625/6
Kurjer Lwowski

Echa mordu nad Wartą

Śledztwo w sprawie zamordowania wystrzałem z rewolweru w kręgosłup śp. Stanisława Kurki, właściciela składu towarów krótkich przy ulicy Wodnej 6, nie doprowadziło jeszcze do ujęcia zbrodniarza. Kurka już w sobotę wieczorem wyszedł na ryby nad Wartę, zaś znaleziono go dopiero następnego dnia rychłym rankiem nad brzegiem rzeki w pobliżu Klubu Wioślarskiego. Obok trupa leżał plecak z przyborami do łowienia ryb, sznury do wędki itp. Zamordowany skrytobójczo śp. Stanisław Kurka urodził się w dniu 24 kwietnia 1892 r. i pochodził z Gołuchowa w powiecie jarocińskim. Zgon jego opłakuje żona z czworgiem nieletnich dzieci (Halina, Czesław, Stanisław i Jan), w wieku od dwóch do dziewięciu lat. (kl)

Skradziono samochód

i popełniono 26 innych kradzieży

Kronika z niedzieli notuje 27 doniesień o kradzieżach i włamaniach. Na Starym Rynku 59/60 niewyśledzeni dotąd złoczyńcy włamali się do składu bławatów p. St. Wizy i skradli materjały na ubrania, i płaszcze, wartości około 2 tys. złotych. — Z mieszkania studenta prawa p. Alfreda Włocha w Nowym Domu Akademickim na Wałach Leszczyńskiego skradziono aparat fotograficzny, odzież i bieliznę męską, wartości 800 złotych. — Na ul Półwiejskiej 13 włamano się do składu masła „Korona" i skradziono pewną ilość masła i serów. —

W nocy na niedzielę skradziono samochód marki „Chewrolet", czterocylindrowy, własność p. Stefana Wojciechowskiego z Poznania (ul. Dąbrowskiego 25) Samochód był pozostawiony w pobliżu pasażu „Apollo", kradzieży dopuszczono się w chwili, gdy szofer Roman Wojciechowski ul. Dąbrowskiego 15) oddalił się na kr'ciutko. Samochód był pomalowany na zielono, miał tablicę rejestracyjną z nr. PZ 44143 i zaopatrzony był w numer taksówki 4. Po złodziejach niema narazie śladu. —

Przy ul. Mickiewicza 15 włamano się do mieszkania p Jana Maciejewskiego i skradziono 1000 zł gotówki. — Przy Alejach Przybyszewskiego 45a włamano się do mieszkania p. Bolesławy Bestrzyńskiej i skradziono różną biżuterję, między innemi pierścionek z rubinem, wartości około 1000 złotych.

Mistrz rzeźnicki p. Wiktor Kaźmierczak napotkał w nocy w swym składzie przy ul. Dąbrowskiego 64 niejakiego Teodora Pirarda (ul. Patrona Wawrzyniaka 7). Podczas pościgu, Pirard runął na posadzkę i doznał silnego wstrząsu. Niefortunnym włamywaczem zaopiekowało się doraźnie pogotowie ratunkowe i przewiozło go do szpitala miejskiego. Opatrzono go tam, a po dojściu do sił, odstawiono do aresztu policyjnego. (kl)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 15 maja 1933.

Słońce: wschód 3,57; — zachód 19.41; — długość dnia 15 godz. 43 min.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw Pozn: Poniedziałek godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska plus 8 st. C., pochmurno, wiatr północno-zachodni Ciśnienie atmosferyczne niskie 745 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 19 st. C., najniższa plus 6 st. C Ilość opadu 7 mm.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Wczoraj — 0,14 m; dziś — 0.16 m.

Kal. rzk.: Zofja Wd. M.; jutro Jan Nepom.

Kal. słow.: Strzeżysław; jutro Wieńczysław.

OSOBISTE

— * **Prokurator sądu apelacyjnego w Poznaniu,** p Bronisław Steinman, objął urzędowanie.

WYKŁADY

— * **O dialekcie podhalańskim i literaturze tatrzańskiej.** Zarząd Akademickiego Koła Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Koła Wychowawców Fizycznych komunikuje, że w poniedziałek. 15 bm. punktualnie o godz. 20, w sali Śniadeckich w Coll. Medicum II p. przy ul. Fredry 10 odbędą się dwa wykłady: pierwszy wykład wielkiego znawcy i badacza dialektu podhalańskiego p. prof. dr. Edwarda Klicha p. t. „O dialekcie podhalańskim w życiu i literaturze" — drugi p. prof dr. Tadeusza Grabowskiego p. t. „Literatura tatrzańska". Wstęp 30 gr. Akademicy i młodzież szkolna 10 gr.

— * **Wspomnienia z ostatniej podróży do Włoch.** W środę. 17 bm. o godz. 20 odbędzie się w salach Touring Klubu (Adria, Al. Marcinkowskiego) odczyt z przeźroczami prof. U P p. dr. R. Pollaka dla członków i sympatyków Tow. Polsko-Włoskiego „Dante Alighieri". Wstęp wolny.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Wieczór pieśni i piosenek** urządza Komitet Rodzicielski przy gimnazjum im. Bergera w Poznaniu dnia 15 bm. o godz. 20 w auli gimnazjum przy ulicy Strzeleckiej 4. Program wieczoru bardzo urozmaicony. Udział zapewnili p. in chór męski „Echo", p. Krzyżanowska-Żakowska, p. K. Bojarski i p. Kaden. Chór „Echo" wystąpi pod osobistem kierownictwem p F. Nowowiejskiego. Całkowity dochód przeznaczony jest na dożywianie ubogiej dziatwy szkolnej.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wieczór zapoznawczy.** Dnia 20 maja o godz 20 odbędzie się w sali Dobskiego „Wieczór zapoznawczy" Związku Pań Domu z urozmaiconym wysoce artystycznym programem. Szczegóły będą podane w prasie w najbliższych dniach.

— * **Muzeum Ordynacji książąt Czartoryskich w Gołuchowie** koło Pleszewa, otwarte dla zwiedzających od 15 bm. —

KRATKI SĄDOWE

Za włamanie do Komunalnej Kasy Oszczędności w Jarocinie — Za poniewieranie rodziców i rodzeństwa

W czwartek, dnia 11 maja, rozpatrywał sąd okręgowy z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Jarocinie sprawę zuchwałego włamania do K. K. O. w Jarocinie w dniu 19 lutego 1933 r. Oskarżeni pomocnicy stolarscy Stanisław Wolny i Józef Dworaczyk przyznali się do winy, natomiast oskarżony Franciszek Dworaczyk, który stał na czatach i obserwował wejście do ratusza, wyparł się wszelkiego udziału. Sąd po przesłuchaniu w charakterze świadków woźnego miejskiego Barana i pom. biur. Stefana Paterka wydał wyrok, skazujący wszystkich trzech oskarżonych, każdego na 3 lata więzienia, z zaliczeniem aresztu prewencyjnego.

Ten sam wydział karny rozpatrywał sprawę Józefa Filipiaka z Jarocina, oskarżonego o bicie i maltretowanie swych rodziców i sióstr. Sąd po przesłuchaniu świadków skazał Filipiaka na 3 lata więzienia z natychmiastowem aresztowaniem.

* * *

Jan Mikołajczak z Porzęgowa odpowiadał przed sądem okręgowym za maltretowanie matki i grożenie jej zabiciem.

W domu Mikołajczaków nie było dnia, aby nie dochodziło z przyczyny syna do awantur. Pewnego dnia wrócił Jan Mikołajczak do domu podchmielony, rzucił się na matkę, obił ją do krwi a wkońcu rzucił w nią lampę naftową.

Przed sądem wyrodny syn przyznał się do poczynionych zarzutów, prosił jednak o łagodność, obiecując poprawę. Przy zeznaniach matki usunięto oskarżonego z sali rozpraw, gdyż matka obawiała się zeznawać w obecności syna.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie skazał go na 2 lata więzienia i zarządził natychmiastowy areszt, gdyż zachodziła obawa ucieczki.

Wstęp wolny. Dojazd: Stacja kolejowa Pleszew i Kalisz, autobusowa w miejscu.

— * **Pokaz racjonalnego i oszczędnego stosowania gazu** w gospodarstwie domowem odbędzie się w środę, dnia 17 bm. o godz. 17 w poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15.

— * **Parafja św. Marcina u stóp Jasnej Góry.** Dnia 1 lipca rb. organizuje ks. prałat dr. Taczak pierwszą parafjalną pielgrzymkę św Marcina do Częstochowy, Krakowa, Wieliczki i na Kalwarję. Pielgrzymka potrwa 5 dni. Koszta podróży wyniosą 20 zł Zgłoszenia przyjmuje się codziennie przez miesiąc maj w biurze parafjalnem św. Marcina od godz. 9—13 i 16—19.

— * **Korporacja Kupców Chrześcijańskich w Poznaniu** urządza wycieczkę koleżeńską do fabryki papieru „Malta" w czwartek, 18 bm. o godz. 16 z autobusami Poznańskiej Kolei Elektrycznej. Punkt zborny przy Bibljotece Raczyńskich (plac Wolności). Uczestnictwo w wycieczce zgłaszać należy do 17 bm. w sekretarjacie Korporacji Kupców Chrześcijańskich przy ul. Zwierzynieckiej 12.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **„Hurtownia Liturgiczna".** W tych dniach w lokalach przy placu Wolności 2, urządzonych z artystycznym smakiem, odbyło się poświęcenie magazynu „Hurtowni Liturgicznej". Właścicielem jej jest p Antoni Szancer. Centrala przedsiębiorstwa znajduje się we Lwowie. W obecności licznych gości poświęcił ten magazyn proboszcz parafji św Marcińskiej, ks. prałat dr. Taczak Na uroczystość przybył również bratanek p. Szancera, ks. kanonik Maluga z Dmosina w diecezji łódzkiej. Ks prałat dr. Taczak w przemówieniu swem podniósł uznania godną inicjatywę p. Szancera. Artystyczne urządzenie składowe, w drzewie mahoniowem, wykonał poznański mistrz stolarski p. radny Stanisław Libera (kl.)

sali amarantowej Pozn Kolei Elektr. przy ul Słowackiego koncert popularny. W programie utwory muzyki lekkiej w wykonaniu orkiestry i chóru, ze współudziałem b. art Opery Pozn. p. Gogojewiczowej. Dochód z koncertu przeznacza się na cele kulturalno - oświatowe.

— * **Zaginął** 5-letni Marjan Tryps, zamieszkały u p Pawlickiej, ul. Poznańska nr. 29. Dziecko wyszło z domu w czwartek przed południem o godz. 11 i odtąd niewiadomo, co się z niem stało. Chłopiec jest wychudły i blady, blondynem; nad lewem okime miał skrofuł; był w jasnem ubraniu, w sandałkach i pończoszkach. Wiadomości należy skierować do policji lub do p. Pawlickiej.

— * **Z targu.** Dnia 15. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2.80—3,00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3.00—3.40 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1.40—1.60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 0.90 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1.60—1 70 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1 40—1.80 zł; wołowiny 1.20—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1.30—1.40 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3 zł; kaczka 2—4 zł; gęś 4 -6.50 zł. para gołębi 0,90—1,20 zł; indyk 6.00—9.00 zł; perlica 3.20—3,50 zł; królik 1,30—1,40 zł; para kurcząt 3.25—4,00 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; marchwi 15—20 gr; szpinaku 20—30 gr; kapusty 20—40 gr; selery 30 gr; 1 pęczek pietruszki 20 gr; 1 kg cebuli 20 gr, 1 kg bobu 40—60 gr; pęczek młodej kalarepy 40—50 gr; główka zielonej sałatki 5—20 gr; pęczek rzodkiewek 15—20 gr; 1 kg rabarberu 30—50 gr; 1 kg 15—20 gr; 1 kg. rabarberu 30—40 gr; 1 kg. zsparagów 0,40—1,20 zł; 1 ogórek 50—60 gr; pęczek młodej marchewki 20—30 gr

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20—2.40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 1,80—2,40 zł; zł; suma 2.60—3.20 zł; miętusa 2.40—3,00 zł; leszcza 1.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60 do 1.20 zł; 1 kg. karpia 2.20—2.40 zł; 1 kg. karasia 0.80—1.60 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. węgorza 3,60—4,00 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; 1 kg pieczarek 5.00 do 5.40 zł; 1 kg piestrzenic (t. zw. smardzów) 1,00—1.20 zł

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,60—2.40 zł; za 1 kg. jabłek 2.00—2.80 zł.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Za oszukańczą grę w trzy blaszki** osadzono w areszcie policyjnym 25-letniego Stefana Wichtowskiego (ul. Gen. Kosińskiego 10), 25 - letniego Franciszka Skrzypczaka (ul. Kolejowa 24) i Edwarda Chełmińskiego (Półwiejska 32). (kl.)

— * **Ujęcie włamywacza.** Za kradzież skór, dokonaną przed kilku dniami w składnicy skór p. Emilji Czyszowej na Wielkich Garbarach 16, ujęto 22-letniego Tadeusza Marschalla, bez stałego mieszkania. (kl.)

— * **Bójka między szwagrami.** Na warowni I doszło do zatargu między Tadeuszem Ellmannem a jego szwagrem Mieczysławem Przymusińskim W toku zajścia Ellmann pobił Przymusińskiego tak dotkliwie, że opatrzyć go musiało pogotowie ratunkowe. (kl.)

— * **Niewyjaśnione zaginięcie umysłowo chorej.** W dniu 9 bm. oddaliła się z domu p Ireny Lenartowiczowej, ul. Śniadeckich 4, 50-letnia służąca Walerja Kurek, rodem z Cieszyna i dotychczas nie powróciła. Zaginiona jest ułomna i umysłowo upośledzona. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Nagły zgon.** W zakładzie fryzjerskim p. Adama Kuźniaka przy ul. Marsz. Focha zasłabł nagle 56-letni Wiktor Przybylski (ul Marsz. Focha 55) Przywołany lekarz stwierdził zgon na udar serca (kl)

— * **Chłopiec pod tramwajem.** Na G. Wildzie przebiegający przez jezdnię 7-letni uczeń szkolny Józef Ciemniejewski (G. Wilda 90), wpadł pod tramwaj linji 8. — Odrzucony przez tramwaj chłopiec odniósł kontuzje dość znaczne. Opatrzyło go pogotowie ratunkowe i przewiozło potem do domu. (kl.)

— * **Cyklista najechany przez samochód.** W dniu 13 bm wieczorem samochód nr 300 kierowany przez szofera Marjana Karpińskiego, ul. Ostrobramska 28, najechał na cyklistę Franciszka Jędrzejczaka (ul Marsz. Focha 63). Cyklista odniósł pokaleczenia na twarzy. (kl.)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **DAMASŁAWEK.** (W trosce o los bezrobotnych.) Aby zatrudnić bezrobotnych tut gminy, przystąpiono do reparacji drogi polnej z Damasławka do Piotrkowic.

— (Kradzież.) Złodzieje skradli rolnikowi Łuczakowi w nocy pół tucznika ubitego, 1 i pół ctr. mąki i kaszę.

— (Przedstawienie z przeszkodami.) W niedzielę 7 bm. urządziła dziatwa szkolna przedstawienie dwóch komedyjek. Obywatelstwo przybyło licznie. Pod koniec przedstawienia nadeszła burza, w czasie której piorun uderzył w zabudowanie rolnika Najkowskiego. Na sygnał trąbki publiczność opuściła salę, aby podążyć na pomoc pogorzelcom. Pożar zniszczył stodołę i chlew. Spaliły się kury, koza i narzędzia rolnicze. Straty są poważne.

— (Z pod znaku krzyża i orła.) Dzielni druhowie z S. M P. urządzają w przyszłą niedzielę w sali p. Mencla przedstawienie sztuki p. t. „Tak jej widocznie było sądzone". Po przedstawieniu będzie zabawa z urozmaiceniami.

— * **KOBYLIN.** (Srebrne gody.) Państwo Czesław i Franciszka z Szynków Różyńscy obchodzili w dniu 6 bm. srebrny jubileusz pożycia małżeńskiego.

— (Uroczysta komunja św.) W niedzielę 7 bm. dzieci tutejszej parafji przystąpiły do pierwszej komunji św. Rano dzieci zebrały się na dziedzińcu szkolnym dokąd przybyła po nie procesja ze sztandarami i chorągwiami. Stamtąd wyruszono na nabożeństwo do kościoła farnego. Kazanie zastosowane do okoliczności wygłosił ks. dziekan Zalewski.

— (Święto druchen.) W dniu 21 b. m tutejsze Stowarzyszenie Młodych Polek urządza „Święto druchen". (j. ch.)

— * **MIĘDZYCHÓD.** (Z życia wioślarzy.) W poniedziałek wróciła do tut. przystani Międzychodzkiego Tow Wioślarzy „załoga tygrysów" z podróży do Poznania, gdzie brała udział w otwarciu sezonu wioślarskiego poznańskich towarzystw wioślarskich.

— (Wystawa sokola.) Na sali „Continental" odbędzie się od 21 do 25 b. m. wystawa robót ręcznych członkiń tut. „Sokoła" żeńskiego.

— (Teatr amatorski.) Straż graniczna odegrała w niedzielę 7 bm. na sali p. Wróża sztuki teatralne p. t. „Zaręczyny wśród kul" i „Chrapanie z rozkazu". Prezdstawienie doznało powodzenia.

— * **MUR. GOŚLINA.** (Topielec). Wyłowiono z Warty, przy 136 kilometrze wodnym, w okolicy Murowanej Gośliny, topielca płci żeńskiej. Denatka ubrana była w suknię i płaszcz koloru granatowego, niebieski swetr z czerwonemi gwiazdami, włosy krótkie. Mogła liczyć 19 do 20 lat. (sc.)

— * **PNIEWY.** (Zjazd Młodych Polek). W niedzielę, dnia 25 czerwca odbędzie się zlot okręgowy Młodych Polek nowo utworzonego okręgu pniewskiego, którego patronem jest ks. prob. Kopeć z Bytynia. (sc.)

— * **ROGOŹNO.** (Wykład) W salce p. Wieczorka wygłosił nadleśniczy państwowy p. Martyniec z Obornik wykład na temat „Zwalczanie chrabąszczy".

— (Koncert). Dnia 8 bm. odbył się staraniem p dr. Ręczkowskiej koncert na rzecz dzieci bezrobotnych, przystępujących do pierwszej komunji św. Partję skrzypcową wykonała p. Kaulfusówna z Poznania przy akompanjamencie fortepianowym p Szostakowej z Garbatki. Kilka pieśni wykonała p. dr. Miłoszewska z Wągrówca, deklamacje p Rydlewska z Poznania. Poziom artystyczny koncertu był bardzo wysoki. Dość licznie zebrana publiczność obdarzyła wykonawców ożywionemi oklaskami.

— (Z rady miejskiej). Na ostatniem zebraniu uchwaliła rada miejska zmianę statutu stanowisk służbowych pracowników miejskich odnośnie co do stanowisk w rzeźni miejskiej. Oddano plac pod budowę domu przy dworcu kolejowym jednemu z reflektantów pozamiejscowych — Cenę gazu obniżono na 35 gr za mtr. kub Za gaz dla celów przemysłowych pobierać się będzie 30 gr. Obniżono również opłaty czynszowe za lokale miescowego posterunku policji państwowej. Firmie „Karpaty" zezwolono na postawienie stacji benzynowej przy ul. Wielkiej Poznańskiej. Będzie to zatem trzecia stacja benzynowa na miejscu. W interpelacjach omówiono sprawy obniżenia opłat za przejazd autobusem na dworzec, unieruchomienia szpitala miejskiego i przyjazdu ks. biskupa. (aka).

— * **SZAMOTUŁY.** (Złote gody). Małżonkowie Wojciech i Józefa Kaczmarkowie z Szczuczyna obchodzili w dniu 8 bm. złote gody. Na intencję Jubilatów odprawił ks. Herud uroczystą mszę św. Jubilaci otrzymali również błogosławieństwo arcypasterskie od J. Em. ks. Prymasa. (sc.)

— * **TRZEMESZNO.** („Święto matki") Dorocznym zwyczajem w dniu 14 b. m. dzieci szkoły powszechnej i uczniowie gimn. udali się na nabożeństwo do katedry. Po nabożeństwie, odprawionem przez ks. Figasa, zebrały się szkoły w sali p. Mikulskiego na akademję ku czci matki. Na wstępie przemawiał p. dyr. Świerzowicz, następnie w imieniu dzieci uczeń kl. 8-ej p. Dłużniewski, w imieniu matek p. Borkowska, a w końcu p. burmistrz Fengler. Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Roty". (kt.)

— * **WĄGROWIEC.** (Przygotowania do Zjazdu Katolickiego.) We wtorek odbyło się w sali p. Wierzejewskiej w Wągrowcu pod przewodnictwem ks. prob. Wróblewskiego zebranie celem ukonstytuowania Komitetu organizacyjnego Zjazdu Katolickiego, który odbędzie się w dniach 24 i 25 czerwca w Wągrowcu. Na zebraniu wybrano Komitet organizacyjny oraz 11 komisyj, mających za zadanie przygotować sprawy związane ze Zjazdem.

— (Bieg na przełaj K. S Nielby.) W niedzielę ub. odbył się w Wągrowcu doroczny bieg na przełaj o nagrodę przechodnią, puhar K. S. Nielby. Trasa biegu wynosiła 3200 m. Puhar zdobył p. Świtajski (K. S. Nielba) w czasie 11 min. 47 sek. Jako drugi przybył do mety p. Bąk (S. M. P. Fara) 11.59 min., jako trzeci p Kotecki (Sokół).

— (Przeniesienie biur.) W tych dniach przeniesiono biura Urzędu Katastralnego z gmachu sądu grodzkiego do gmachu urzędu skarbowego przy ul. Kościuszki. Natomiast biura urzędu akcyz i monopolów zostały przeniesione z gmachu urzędu skarbowego do gmachu sądu grodzkiego.

— (Z urzędu katastralnego.) Kierownictwo urzędu katastralnego w Wągrowcu objął inż Paczyński z Czarnkowa.

— (Aresztowanie nieludzkiej matki.) W sobotę aresztowano służącą pp. J. Bonowskich, niejaką Derdzyńską, podejrzaną o spalenie w piecu kuchennym zwłok swego nieślubnego dziecka.

— * **WRZEŚNIA.** (Pożary.) W godzinach przedpołudniowych wybuchł pożar w zagrodzie rolnika Piotra Frąckowiaka w Gozdowie. Spaliły się stodoła, chlew, zapasy zboża i narzędzia rolnicze oraz dwa konie i drób. Pożar przerzucił się na zabudowania sąsiada Stan. Nowaka, gdzie również spaliły się stodoła, chlew, narzędzia rolnicze. Obydwaj gospodarze byli ubezpieczeni. Jest podejrzenie, że pożar wzniecił syn jednego z pogorzelców na tle chwilowego zamroczenia umysłowego. — Dalszy pożar powstał w lesie majętności Miłosław, gdzie spłonęło 24 mórg 20-letniego lasu. Jak stwierdzono, ogień powstał od wypadających iskier z parowozu, przejeżdżającego pociągu osobowego. Dzięki szybkiej pomocy straży ogniowej ogień ugaszono.

— * **WOLSZTYN.** (Zwłoki w Drycy.) Z rzeki Drycy przy moście kolejowym na linji Wolsztyn — Zbąszyń, wyłowiono zwłoki niemowlęcia płci męskiej, mocno już rozłożone. Trupa przewieziono do kostnicy, zaś władze wdrożyły w tej sprawie śledztwo. (kl)

Z Pomorza

— * **CHEŁMNO.** (Protest.) Parafjalna Akcja Katolicka urządziła wielkie zgromadzenie katolickie na Rynku w celu zaprotestowania przeciwko wzmożonej agitacji sekciarzy, t. zw. „Badaczy pisma św.". Przy udziale 6000 osób zagaił zgromadzenie prezes Parafj. Akcji Kat., p. insp. Wyrembelski i wygłosił głębokie przemówienie, potępiające działalność sekciarzy. W związku z tem uchwalono rezolucję protestacyjną.

— (Poświęcenie stadjonu.) W dniu 3 maja poświęcony został nowozbudowany stadjon miejski, położony obok parku Słowackiego nad Browiną. Aktu poświęcenia po odpowiedniem przemówieniu w otoczeniu władz i wojska oraz tłumu publiczności dokonał ks. proboszcz Bączkowski. Następnie odbyły się zawody sportowe organizacyj P. W. i W. F.

— * **ŚWIECIE n. W.** (Z urzędniczego stow. budowlanego). W bieżącym roku obchodzi 30-lecie swego istnienia Stow. Urzędników Budowy Domów w Świeciu. — Stow. wybudowało dziewięć okazałych domów, zamieszkałych przez 52 rodzin, przy ulicach Wilsona i Słowackiego, przez co niemało przyczyniło się do rozwoju miasta w dzielnicy północno-zachodniej. Prezesem Stow., liczącego 88 członków, jest obecnie p. dyr. Donarski. Ubiegłoroczny bilans zamknięto kwotą 96 634 zł.

— (Niekorzystna zmiana komunikacyjna) W nowym rozkładzie jazdy kolei państwowych skasowane zostały postoje pociągów pospiesznych w Terespolu Pom. Odtąd mieszkańcy Świecia, Chełmna i okolic nie będą mogli korzystać z pociągów pospiesznych, które dotąd zatrzymywały się w Terespolu, lecz zmuszeni będą udawać się aż do Laskowic, względnie do Bydgoszczy. Podjęte starania ze strony władz i organizacyj gospodarczych pozostały bez rezultatu.

Z Kaliskiego

— * **SŁUPCA.** (Ujęcie szajki złodziejskiej.) Policja słupecka podczas ostatniego jarmarku napotkała na przybyłą tutaj z Kalisza szajkę złodziei. Po ujęciu jej okazało się, że byli to Stan. Łędowski, Józef Kolasiński, Anna Woźniak oraz Wład. Tylińska. Zdążyli oni do chwili ich aresztowania popełnić sześć kradzieży u przyjeznych na jarmark handlarzy; kradli odzież i różne towary, które składali na czekającym na ulicy wozie.

Fabryka fałszywych monet

Z Chojnic donosi (tts):

We wiosce Krzyż pod Czerskiem, powiatu chojnickiego wykryto fabrykę, wyrabiającą fałszywe monety. — Podczas rewizji w zagrodzie rolnika Dobrodzieja znaleziono 12 falsyfikatów, stosunkowo dobrze podrobionych, 5 złotowych i 27 jednozłotowych. Ujęto fałszerzy i skonfiskowano wszelkie narzędzia fałszerskie.

Fala pożarów w okolicy Trzemeszna

Korespondent nasz (kt) donosi z Trzemeszna:

W ostatnich dniach ub. tygodnia fala pożarów ogarnęła naszą okolicę. W nocy na 12. bm. wybuchł ogień w Kruchowie i strawił szopy, stodoły i chlewy dwu gospodarzy — Szymkowiaka Józefa i Koperskiego Wacława. Szkodę ocenia się na 30 000 zł.

Dnia 12. bm. popołudniu spalił się chlew i szopa gospodarcza Wilka Wojciecha w Słowikowie. Pastwą pożaru padły: 4 konie, 12 krów, cielę, 2 maciory, 6 tuczników, 13 warchlaków. Stwierdzono, iż ogień powstał przypadkowo. Szkoda wynosi 35 000 zł. Poszkodowany ubezpieczony był w Krajowem Ubezpieczeniu. Przy ratowaniu dobytku poparzyło się dotkliwie 2 synów p. W. tak, iż musiano ich odstawić do szpitala. Rychło rano 13. bm. zauważono pożar u gospodarza Englerta Gustawa w Lulkowie. Spaliła się stodoła i szopa oraz inwentarz martwy i żywy. Szkody wynoszą 15 000 zł. Zachodzi tu prawdopodobnie podpalenie. Policja aresztowała podejrzanego o tę zbrodnię pogorzelca.

Z Gdyni i wybrzeża

Gdynia, 14 maja.

Urząd pocztowo-telegraficzny w Gdyni zaprowadził z dniem 15 maja rb. bardzo chwalebną inowację w zakładaniu telefonów. Do tej pory założenie telefonu kosztowało 110,— zł, obecnie z okazji otwarcia nowej centrali automatycznej, poczta zakłada telefony zadarmo i to w okresie do 15 września 1933 r.

Poza tem abonament miesięczny został zmieniony w ten sposób, że opłata miesięczna wynosi 8 zł i za każdą rozmową płaci się 8 gr. Rozmów takich jednakowoż w miesiącu nie może być mniej jak 60. Inowację tę ogół zainteresowanych przyjmie z szczerem zadowoleniem i niechybnie skorzysta licznie z tej okazji.

Uruchomienie statków żeglugi przybrzeżnej. Z dniem 15 bm. uruchomiona zostanie regularna komunikacja statkami „Żeglugi Polskiej" pomiędzy Gdynią, Helem i Jastarnią według ogłoszonego rozkładu jazdy.

Oprócz tego z dniem 21 bm. uruchomiony zostanie również przez „Żeglugę Polską" statek „Żubr", specjalnie dla zwiedzania portu.

*

Strajk w porcie gdańskim. W Gdańsku na skutek zajęcia domu Związków Robotniczych (Gewerkschaftshaus) przez partję hitlerowską, w całym porcie gdańskim wybuchł w sobotę rano strajk protestacyjny. Strajkujący robotnicy domagają się międzynarodowej policji w Gdańsku.

Do Mysiej Wieży i inowrocławskich solanek

Wycieczka pociągiem popularnym do Kruszwicy i Inowrocławia — Na szlaku kultury romańskiej — Godna podkreślenia inicjatywa Dyrekcji kolei

Z inicjatywy Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, a przy wydatnym współudziale, rozwijającego się stale poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego oraz Tow. „Orbis" zorganizowano w niedzielę specjalny wycieczkowy pociąg popularny do Kruszwicy i Inowrocławia. Poniżej zamieszczamy reportaż naszego specjalnego wysłannika.

Na dworcu kolejowym panował wczoraj od samego rana ożywiony ruch. Jak się okazało, drugi pociąg popularny poznańskiej dyrekcji kolejowej wyruszał do Kruszwicy i Inowrocławia. We wszystkich przedziałach tłok, wszystkie wagony zapełnione. Bez krzyku i bieganiny wszyscy zajmują spokojnie miejsca i o godz. 7.12 pociąg, wiozący przeszło 400 wycieczkowiczów udaje się w kierunku Gniezna. W Pobiedziskach wsiada dalsza grupka osób, uczestniczących w wycieczce, a na dłuższy postój zatrzymuje się pociąg w Gnieźnie. W Mogilnie wita wycieczkę orkiestra kolejowa, która przygrywa uczestnikom podczas postoju. Wreszcie krótko przed 10 zajeżdżamy do Kruszwicy.

Na pięknie umajonym dworcu powitali wycieczkę przedstawiciele władz miejscowych z burmistrzem Borowiakiem na czele. Z orkiestrą udają się uczestnicy wycieczki w pochodzie na rynek, gdzie następuje podział na grupy. Część gości udaje się na zwiedzanie ruin zamku, wybudowanego przez Kazimierza Wielkiego z basztą zwaną Mysią Wieżą, następnie dawniejszej katedry, a obecnie kolegjaty, pochodzącej z 12 wieku oraz wspaniałego jeziora Gopła.

Druga część gości udała się do fabryki win p. Makowskiego, gdzie po zwiedzeniu fabryki pokrzepiła się na miejscu po zniżonych cenach produktami wytwórni.

Podkreślić należy, że przejrzystych i niezwykle interesujących objaśnień przy zabytkach historycznych udzielał delegat Polskiego Tow. Krajoznawczego z Poznania p. Jaśkowiak. Po trzygodzinnym pobycie w Kruszwicy wyruszył pociąg w dalszym ciągu do Inowrocławia, dokąd przybył na kilka minut przed godz. 14.

Na dworcu powitała gości orkiestra kolejowa oraz komitet wycieczkowy z p. dyr. Kortusem i p. Ziółkowskim, przewodniczącym sekcji turystycznej Polskiego Tow. Krajoznawczego w Inowrocławiu na czele. Po powitaniu udali się uczestnicy wycieczki w pochodzie z orkiestrą na czele pod pomnik Kasprowicza a następnie do domu kuracyjnego na wspólny obiad.

Z przykrością podkreślić należy, że jakkolwiek organizacja pociągu była bez zarzutu, o tyle przyjęcie w domu kuracyjnym szwankowało.

W Inowrocławiu podzielono uczestników wycieczki na trzy grupy, z których część zwiedzała państwową żupę solną, druga zabytki miasta, a więc stary kościół P. Marji, pochodzący z 12 w., dalej nowy kościół P. Marji, wybudowany w stylu neoromańskim z wspaniałemi mozaikami w środku, oraz kościół św. Mikołaja, w którym Jadwiga przepowiedziała klęskę Krzyżakom.

Trzecia wreszcie grupa zwiedzała zakłady zdrojowe, przyczem szereg osób korzystało z różnych zabiegów leczniczych i kąpielowych z 50 proc. ulgą. Następnie uczestniczyli goście w koncercie inauguracyjnym w parku zdrojowym w świetnem wykonaniu orkiestry 59 pp. Wieczorem wreszcie odbył się w domu kuracyjnym dancing-bridż, który się przeciągnął do godz. 20,30, poczem o godzinie 21 nastąpił powrót do Poznania. Uczestnicy wycieczki rozjechali się do domów z żalem, że tak sympatyczna wycieczka już się skończyła.

Podkreślić należy z pełnem uznaniem inicjatywę dyrekcji kolei, która pod hasłem „Poznaj swój kraj!" organizuje wycieczki krajoznawcze pociągami popularnemi. Pomijając znaczenie narodowo-wychowawcze z poznawania piękności kraju, daje się przez pociągi popularne możność spędzenia dnia nietylko przyjemnie ale i z pożytkiem i to przy niskich stosunkowo opłatach.

Z ramienia dyrekcji kolei prowadził pociąg p. dyr Kuc, a z ramienia Polskiego Tow. Tatrzańskiego p. Jaśkowiak.

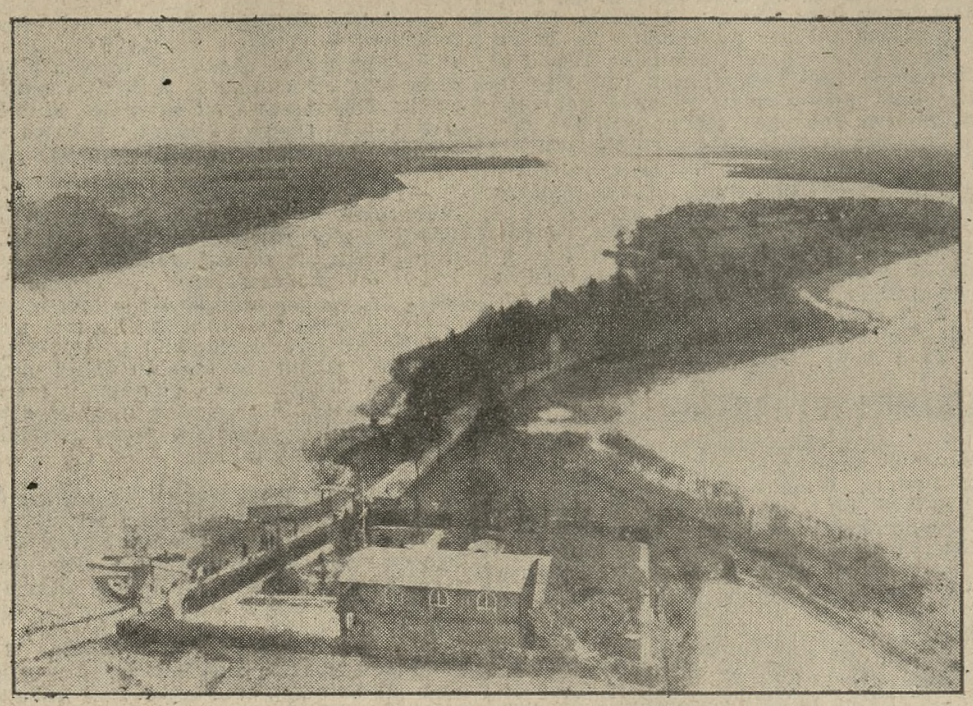

Z Myszej wieży roztoczył się przed oczyma uczestników wycieczki przepiękny widok na Gopło.

W Inowrocławiu oddano hołd synowi ziemi kujawskiej Janowi Kasprowiczowi

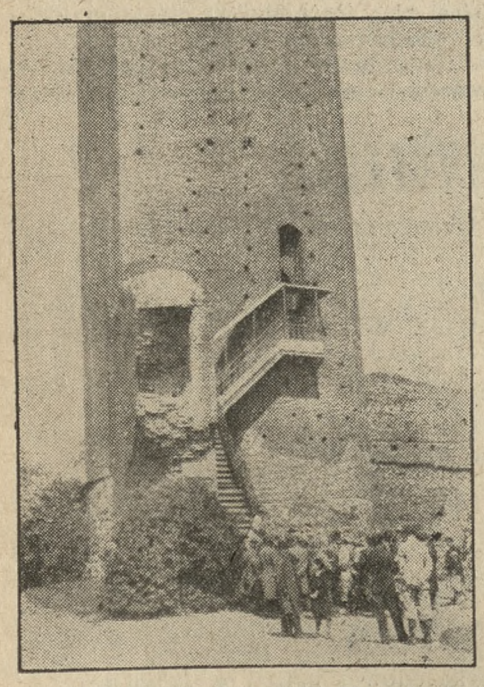

Uczestnicy wycieczki na tle Myszej wieży

Wymarłe olbrzymy

Sławna około 600 m długa Jaskinia Smocza położona w Alpach Styryjskich pod Mixnitz, zawdzięcza znaczenie swe oryginalnym okolicznościom. Wojna światowa przetrzebiła do tego stopnia stan bydła tamtejszych okolic, że zaczęto odczuwać dotkliwie brak mierzwy naturalnej. Powstał więc pomysł zastąpienia mierzwy olbrzymiemi pokładami guana nietoperzowego, które w jaskini tej w ciągu wieków się nagromadziły. Pokłady te miały grubość 12 m i potrzeba było 2 600 wagonów do ich wywiezienia. Przy tej sposobności znaleziono mnóstwo kości wymarłych już dzisiaj olbrzymich niedźwiedzi jaskiniowych, które tutaj spędzały zimę, podczas gdy w lecie używały świeżego powietrza poza jaskinią. Ten zwyczaj posiadał dla niedźwiedzia jaskiniowego bardzo ważne znaczenie, ponieważ jak dzisiejsi ich kuzynowie, mimo straszliwego uzębienia, żywiły się wyłącznie roślinami. Dowodzą tego wyraźnie ślady pewnej choroby (Actinomyces bovis Harz) na kościach szczękowych, którą wywołuje odmiana grzybka pasożytującego na trawach i zbożach, który przedostawszy się przez błony śluzowe, lub spruchniałe zęby do krwi, powoduje psucie się kości.

Z znalezionych na czaszkach śladów wynika także, że człowiek ówczesny potrafił tego olbrzyma jaskiniowego, mierzącego od pyska do ogona dobre 3 metry, upolować bez wielkiego trudu i niebezpieczeństwa, jedynie przy pomocy pałki. Wiedział on bowiem już wówczas z doświadczenia, że niedźwiedzia uśmiercić można, podobnie jak psa, silnem uderzeniem w mordę przez porażenie pewnego nerwu, zwanego nervus vagus.

Atoli nie walka z człowiekiem stała się przyczyną wymarcia tego olbrzyma, lecz wewnętrzna jego degeneracja, rozpoczynająca się od chwili, kiedy ustała dla niego walka o byt. Zdradzają ją przedewszystkiem nowonarodzone młode, które były nie większe jak wiewiórki, dalej wykazują kości ślady choroby angielskiej (rachitis) i innych degeneracyj wykrzywienia stosu pacierzowego, chore zęby i t. d.

Inny obrót wziął rozwój odkrytych dopiero od niedawna na Alasce niedźwiedzi, żyjących w okolicach wulkanu Katmai. Są to prawdopodobnie pobratyńcy wyginionych w Europie niedźwiedzi jaskiniowych, którzy jednakże dzięki twardej walce o byt, jaką staczać muszą wśród twardych warunków przyrody arktycznej, zdołali uniknąć degeneracji. Lasy i knieje dokoła Katmai są dzisiaj rezerwatem tak iż jest nadzieja, że żyjący tam epigon niedźwiedzia jaskiniowego zostanie ocalony przed zachłannością ludzką. W i P.

Wygrane pocieszenia.

Ciekawą inowacją, wprowadzoną w 27 Loterji Państwowej, są t. zw. wygrane pocieszenia Co to znaczy?

Trzeba sobie przedewszystkiem uświadomić, jak się odbywa ciągnienie loterji Z dwóch kół, z których w jednem znajdują się zwitki z numerami losów, a w drugiem zwitki z wygranemi, dwie dziewczynki — sierotki wyjmują równocześnie po jednym zwitku. Wyciągniętemu zwitkowi z numerem losu odpowiada zwitek z wygraną

W ten sposób wyciąga się w pierwszej klasie 6.000 losów. Te losy wygrały i na tem właściwie ciągnienie pierwszej klasy jest zakończone. Otóż dla tych, co w tej klasie nie wygrali, wyznaczono 40 „wygranych pocieszenia" po 1 000 zł każda Mianowicie już po ukończeniu właściwego ciągnienia, wyciąga się tylko z tego koła, w którem są zwitki z numerami losów, czterdzieści zwitków. Każdy tak wyciągnięty numer otrzymuje 1 000 zł To są właśnie wygrane pocieszenia, a tem samem ilość wygranych w pierwszej klasie wynosi nie 6 000, lecz powiększona jest do ilości 6 040.

Wygrane pocieszenia są także w V-ej klasie. Tu jest ich znacznie więcej i są wyższe. Mianowicie jest 200 wygranych pocieszenia po 5 000 zł i 1 000 wygranych pocieszenia po 500 zł. A zatem jest tu znowu ilość wygranych powiększona o 1 200, a wyciąga je się tak samo, jak w klasie pierwszej

Wygrane pocieszenia, to inowacja o której z wielkiem uznaniem pisze fachowa prasa zagraniczna pierwszy raz wprowadzona do systemu loterji klasowej.

ng 9388

Podziemny Paryż — miasto grzybów

Głęboko w ziemi, pod jedną z najelegantszych dzielnic Paryża, o 100 stóp poniżej poziomu ulicy de la Paix i placu Joanny d'Arc, znajduje się „miasto grzybów". Miasto to nie jest oznaczone na żadnym planie Paryża, który można nabyć na dworcu kolejowym lub w kiosku z gazetami. Na terenie tego podziemnego miasta znajdują się plantacje grzybów, owych słynnych „champignons de Paris", t. j. trufli, wysoko cenionych przez smakoszy całego świata.

„Miasto grzybów" jest jednem z największych i najdziwniejszych miast podziemnych na świecie Posiada ono szerokie ulice, przecinające wzdłuż i wszerz plantacje, wykute z tego samego kamienia, z którego zbudowana jest większość gmachów publicznych Paryża. Wzdłuż chodników podziemnych ciągną się rury z wodą, doprowadzaną dla zraszania plantacyj. Podziemia są znakomicie wentylowane i tak obszerne, że w razie bombardowania stolicy lub ataku gazowego mogłoby w nich znaleźć schronienie setki tysięcy ludzi.

Właścicielem „miasta grzybów" jest rząd, który wydzierżawia plantacje hodowcom grzybów. Hodowla wymaga wielkich starań i zachodów, ponieważ grzyby ulegają często podczas wzrostu różnym chorobom. Przeglądu zbiorów dokonuje specjalny kontroler sanitarny i gdy tylko zauważy, że część grzybów jest zepsuta, cała grządka, na której rosły, zostaje zniszczona, a na jej miejsce założona nowa.

„Miasto grzybów" pod Paryżem jest największem centrum hodowli grzybów na świecie. Codziennie o piątej rano, przy świetle lamp acetylenowych, zbiera się trufle, a następnie pakuje w kosze. Całe rano ulice miasta podziemnego rozbrzmiewają dźwiękami trąbek wielkich samochodów ciężarowych, na których przewozi się transporty grzybów na rynek paryski, oraz na dworce kolejowe, skąd eksportuje się je zagranicę.

Wystawa „Rytu"

Bartłomiejczyk, Borowski, Chrostowski, Cieślewski, Duninówna, Gardowski, Goryńska, Krasnodębska-Gardowska, Kulisiewicz, Podowski, Srzednicki zgrupowani w Stowarzyszeniu Artystów Grafików „Ryt", wystawiają swe najnowsze prace graficzne w „IMP-ie" plac Wolności 14 a. Wystawa, która przyjęta została z wielkiem zainteresowaniem, ze względu na wysoką klasę eksponatów, otwarta jest codziennie od 10 do 4 po poł.

„Kobieta, która wie czego chce..."

arcydzieło operetkowe Straussa dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego" oraz „Ilustracji Polskiej" w środę, 17 maja w Teatrze Wielkim

Udało nam się pozyskać dla czytelników pisma naszego i „Ilustracji Polskiej" nadzwyczajne, **nieodwołalnie ostatnie** przedstawienie najpiękniejszej współczesnej operetki Straussa **„Kobieta, która wie, czego chce..."** Tytułową rolę odtwarza europejskiej sławy gwiazda filmowa **Helena Makowska,** a partnerem jej jest najznakomitszy polski reżyser operetkowy **Witold Zdzitowiecki.** Wspaniały, pełen czaru i melodyj ten „przebój" szedł w Warszawie zgórą 100 razy, a w Poznaniu kilkanaście przedstawień „Kobiety" odbyło się przy doszczętnie wyprzedanej widowni. **Bolety po cenach o 50% zniżonych** do nabycia w administracji pisma naszego.

Kupon

do nabycia 2 biletów z 50% zniżką **na operetkę w Teatrze Wielkim we środę, dnia 17 maja r. b.**

KAPELUSZE wiosenne i latowe DAMSKIE i MĘSKIE NOWOŚCI poleca w wielkim wyborze TOMASEK Pocztowa 9 Reparacje tanio i akuratnie dg 3310

Największy wulkan na świecie

zdobyty przez misjonarza katolickiego

Ogromne zainteresowanie wywołał w Londynie film, wyświetlany w jednym z większych kinematografów stolicy Anglji. Film ten stworzony został przez dzielnego misjonarza katolickiego, O. Hubbarda, znanego w całej Ameryce jako „misjonarza od lodowców" (the Glacier Priest), który w czasie ostatniej swej wyprawy do Alaski zdobył niedostępny dotychczas szczyt wulkanu Aniakchak, będący w stanie czynnym. Sfilmowana wyprawa ks. Hubbarda wielkie wrażenie wywarła na ekranie. Widać w tym filmie wszystkie trudy podróży przez śniegi Alaski. O. Hubbard wraz z kilkoma zaledwie towarzyszami przebył 1 600 mil ang., by dotrzeć do niezbadanego wulkanu. Szlak jego wędrówki wiódł przez zamarzłe rzeki i jeziora i nieskończone pustki śnieżne. Po drodze wyprawa dotarła do szczytu innego wulkanu, którego zbocza stanowią niemal zupełnie prostopadłą ścianę.

Wulkan Aniakchak, największy wulkan na świecie, został zdobyty przez O. Hubbarda z pomocą hydroplanu, na którym dotarł aż do samego krateru. Zdjęcia, dokonane w pełnym trujących gazów i dymów kraterze, są jedyne w swoim rodzaju jak również zdjęcia przedstawiające zachód i wschód słońca nad zamarzłemi jeziorami na Alasce. (KAP.)

SPORT

Lekka atletyka

Heljasz (Warta) zaproszony był na niedzielę do Pragi na międzynarodowe zawody z okazji jubileuszu miasta Pragi. Wyjazd udaremniony został dosyć dziwną odmową wydania paszportu ulgowego. Wobec świetnej formy Heljasza żałować tylko można, że występ jego na praskim boisku został udaremniony przez te czynniki, które same uznawały, że propagandowo byłby bardzo pożądany. (ig)

Mistrzostwa kl. C były bodaj, że jedną z najładniejszych imprez na terenie Poznania. Szkoda tylko, że nie dopisała pogoda. Masowy start zawodników, zwłaszcza do biegów (100 m — 15, 200 m — dziesięciu, 800 i 1500 m blisko dwudziestu, 5000 m ponad dwudziestu, po 7 sztafet 4×100 i 4×400 m) przy wzorowej organizacji sprawiły, że impreza rzeczywiście była godna widzenia. Poziom zawodników również nie budził zastrzeżeń o czem świadczą uzyskane wyniki. Niewątpliwie przy odpowiedniej pogodzie wrażenie imprezy byłoby jeszcze znacznie korzystniejsze. (ig)

Piłka nożna

Mecz „Cracovia" i „Warta" prowadzić miał sędzia mjr. Loth. Po jego wystąpieniu z Polskiego Kolegjum Sędziów otrzymała „Warta" w piątek zawiadomienie o wyznaczeniu p. Grajcarka. Natychmiastowy protest „Warty" przeciwko temu tak mało rutynowanemu arbitrowi pozostał niestety nieuwzględniony I skutki nie dały na siebie czekać: p. Grajcarek nie sprostał zadaniu. A przecież wobec odbywania dwóch tylko meczów ligowych, o odpowiedniego sędziego chyba nie było trudno przy odrobinie tylko dobrej woli. (ig)

Białe zęby: Chlorodont

ng 9441

RADJO

Wtorek, dnia 16 maja 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **11.40** codzienny przegląd prasy polskiej z Warszawy; godz. **12.58** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert z płyt; godz **14.00** giełda pien. i cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. **14.15** kom. gosp. roln.; godz. **16.40** odczyt z Krakowa; godz. **17.00** koncert z Warszawy; godz. **18.00** odczyt pt. „Wiedza o Polsce zagranicą" — wygł. prof. dr. R. Pollak; godz. **18.15** płyty; godz. **18.35** „Silva rerum"; g **19.10** „Świat książek" — wygł. J. E. Skiwski; godz. **19.28** sygnał czasu; godz. **19.30** tr. z Warszawy; godz. **20.00** utwory muzyki lekkiej w wyk. orkiestry muzyków zawodowych pod dyr. p. Br. Kubika; godz. **20.30** koncert solistów; udział biorą: H. Jasnochowa (sopran), E. Mańczakowa (sopran), prof. W. Both (skrz.), E. Sienkiewicz (wiolonczela); w przerwie wiadomości sportowe i o godz. **21.00** dod. do pras. dz. radj. z Warszawy; godz **22.00** do **22.45** tr. z Warszawy; godz. **22.45** sygnał czasu — kom. sport. i polic.; godz. **23.00** muzyka tan. z kawiarni „Espланada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** płyty gramof.; godz. **15.35** „Wśród książek"; godz. **15.50** płyty gramof.; godz **16.25** odczyt dla nauczycieli pt. „Program nowej szkoły powszechnej" — inż. T. Łazarowski; godz. **16.40** „Jak dziecko zdobywa trudną sztukę liczenia i rachowania" — prof. Wilkosz Kraków; godz. **17.00** koncert symfoniczny; godz. **18.00** muzyka lekka z „Italji"; godz. **19.20** bieżące wiadomości rolnicze; godz. **19.30** feljeton muzyczny — „Symfonje patetyczne i symfonje domowe" — C. Jellenta; godz. **19.45** pras. dz. radj.; godz. **20.00** koncert z udziałem Marji Rońskiej (śpiew); godzina **22.00** kwadrans literacki: „Dziwna Rachel" M. Kuncewiczowej; godz. **22.15** recital śpiewaczy J. Czaplickiego; godz **22.45** muzyka z płyt; godz. **23.00** muzyka taneczna z „Oazy".

Programy zagraniczne: Motala (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 20.30 muzyka wojskowa; **Oslo** (1083 m) 20.30 koncert orkiestry; **Budapeszt** (550 m) 18.30 wyjątki z oper węgierskich z udziałem orkiestry opery królewskiej, 20.00 utwory Liszta, konkurs pianistów, tr. z Wyższej Szkoły Muzycznej; **Wiedeń** (516 m) 19.00 muzyka wojskowa; **Praga** (488 m) 16.10 koncert popołudniowy z Mor. Ostrawy, 17.50 płyty, 19.25 tr. opery „Thais" Masseneta z opery słowackiej w Bratysławie; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert; **Bukareszt** (396 m) 19.40 płyty, 20.00 koncert; **Medjolan** (332 m) 21.00 audycja wesoła; **Kopenhaga** (281 m) i **Kalundborg** (1153 m) 20.15 „Cosi fan tutte" op. w 2 aktach Mozarta.

PUDER BEBE SZOFMANA usuwa pot u dorosłych. ng 9 572

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Wydział krawiecki Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie odbędzie się dnia 16 bm. (wtorek) o godz 20 na salce Koła Senjorów, Al. Marcinkowskiego 26 (podwórze, drugi wchód, II piętro). Na porządku obrad: Dalszy ciąg bezpłatnego kursu kroju dla członków Tow. Młodych Przemysłowców.

— **Cech Krawiectwa Damskiego.** Zebranie dnia 16 bm. o godz. 20 w sali krawieckiej Domu Rzemieślniczego.

— **Koło Kuźniczanek.** W środę, dnia 17 bm. o godz. 16,30 zebranie w Schronisku Ochroniarek, ul. Zielona 2.

— **Stow. b. Żołnierzy 86 pułku piechoty.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 18 bm. o godz. 20 na sali p. Beyerowej, plac Bernardyński. O liczne przybycie uprasza się wszystkich członków oraz byłych żołnierzy tegoż pułku.

ABARID KREM

Usuwa zmarszczki, zapobiega tworzeniu się nowych i utrzymuje czystą, gładką cerę. ng 9 761

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. z Mosiny z podziękowaniem za otrzymane łaski 15 zł. — M. G. zamiast kwiatów na grób matki w dniu imienin 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 85 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Ogłoszenie Likwidacji.

Na walnem zebraniu odbytem dnia 24 listopada 1932 r. uchwalono otwarcie likwidacji firmy Zjednoczony Polski Przemysł Przeróbczy Pierza, Puchu, Spółka Akcyjna, Poznań i zamianowano likwidatorami pp. Issera Tenzera i Maksa Tenzera, przemysłowców w Krakowie.

Wobec zarejestrowania powyższych uchwał, wzywa się wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu roku od daty ostatniego ogłoszenia do rąk likwidatora Maksa Tenzera w Krakowie, ul. Smoleńska 34.

ng 9453 **Likwidatorzy.**

Dziś o godz. 4.30 w nocy rozstała się z tym światem, po długich i ciężkich, z wielką cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa żona, najukochańsza i najtroskliwsza matka, teściowa, babka, siostra i ciotka, ś. p.

z **Smodlibowskich**

Stanisława Likowska

prezeska Sodalicji pań i prez. tow. Żłóbek

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 18 bm., o godzinie 4.30 po południu z domu żałoby, Tumska 16, na cmentarz św. Piotra i msza św. nazajutrz o godz. 9 w kościele O. O. Franciszkanów.

W ciężkim smutku pogrążeni

ng 9763 **mąż, córka, zięć i wnuki.**

Gniezno, 15. 5. 1933.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 12 b. m. zasnął w Bogu o godz. 10 wieczorem, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy syn, brat, wnuk i siostrzeniec, ś. p.

Tadeusz Pągowski

stud. 4 roku agronomji U. P., podporucznik rezerwy 17 P. A. L.

przeżywszy lat 26. We wtorek, 16 b. m. odbędzie się w Pobiedziskach msza św. o godz. 9,30, poczem pogrzeb i złożenie zwłok do grobowca rodzinnego. W środę, 17 b. m. odbędzie się msza św. w Poznaniu w kościele św. Marcina o godz. 10, o czem donoszą prosząc o modlitwę

w ciężkim smutku pogrążeni

zg 18 870 **rodzice, rodzeństwo i rodzina.**

Gołuń, pow. Pobiedziska.

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu, ś. p.

Marji z Kanteckich Lorkiewiczowej

odbędzie się

nabożeństwo żałobne

w czwartek, dnia 18 maja br., o godz 9, w kościele św. Michała, ul. Stolarska oraz w Czerniejewie o godz. 10 w kościele parafjalnym, o czem zawiadamia Rodzinę i Znajomych

zg 18 868 **mąż.**

Materjały bielskiej fabryki sukna

Gustaw Molenda i Syn

w jakości i cenie niedoścignione

wielki wybór najnowszych deseni.

Skład fabryczny, Poznań, Pl. Świętokrzyski 1.

Pg 10 646-20.6

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. Cena 18.90 zł. **Mat, Poznań, Składowa 5/7.**

dg 2 723

Z powodu oddania dzierżawy sprzedam kompletny

inwentarz martwy

z majątku 1 200 morgowego

Garnitur parowy 60", sieczkarnie, śrutownik, opełacze, pługi, wozy i półszorki w znakomitym stanie.

Oferty poważnych reflektantów upraszam pod zg 18 849 do Kurjera Poznańskiego.

SÓL DO NÓG JANA

USUWA WSZELKIE DOLEGLIWOŚCI NÓG

zwracać uwagę na nowe opakowanie

ng 9 760

PORCELANĘ

Serwisy stołowe — Szkło — Alpakę wyprawy **wyjątkowo tanio** znajdziesz w **„Ozdobie"**, właśc. A. Łabędzki, Dąbrowskiego 12, nar. Mickiewicza. dg 3428

Potrzebna

biegła kasjerka

do większego składu detalicznego z ładnym charakterem pisma. Oferty z dokładnym życiorysem odpisami świadectw i fotografją nadesłać pod „Kasjerka" do Agencji Reklamy Prasowej w Bydgoszcz Dworcowa 54. ng 9769

Kuracja ziołami

Magistra WOLSKIEGO

jednoczy w sobie tradycję wieków i zdobycze wiedzy współczesnej

STOSUJCIE TYLKO:

PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY woreczka żółciowego, kamicy żółciowej i żółtaczce. Zioła „BILLOSA", które zawierają egzotyczne rośliny Combretum i Boldo.

PRZY OTYŁOŚCI, na tle wadliwej przemiany materji. Zioła „DEGROSA", które zawierają jod organiczny w roślinie Yahanga i nie wymagają specjalnej djety.

PRZY BEZSENNOŚCI, nerwicy serca i zaburzeniach układu nerwowego. Zioła „PASIVEROSA", które zawierają Kwiat Męki Pańskiej (Pasiflora i in.)

PRZY KASZLU, zaflegmieniu, ciężkości i duszności w piersiach i wszelkich cierpieniach płuc. Zioła „PULMOSA", które zawierają Schin-Schen, niezmiernie rzadką roślinę chińską.

PRZY OBSTRUKCJI CHRONICZNEJ, zaburzeniach żołądkowo-kiszkowych i do uregulowania trawienia. Zioła „GASTROSA".

PRZY CIERPIENIACH NEREK, PĘCHERZA, miedniczek nerkowych i wszelkich dolegliwościach dróg moczowych. Zioła „IROSA", które zawierają roślinę indyjską Ortosiphoniae

PRZY ARTRETYZMIE, REUMATYZMIE i bólach ischiasu. Zioła „REUMOSA", które zawierają roślinę Schin-Schen.

Do nabycia w aptekach, składach aptecznych lub w wytwórni

Magister WOLSKI, Warszawa, Złota 14

Objaśniające broszury wysyła bezpłatnie wytwórnia.

ng 9746

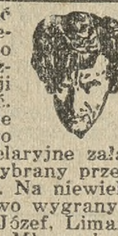

CZYTELNIKU! Pozwól mi bezinteresownie określić Twój charakter, zdolności, przeznaczenie i wyszczególnić najważniejsze fakty Twego życia. A ponadto wybrać na zasadzie astrologji i obliczeń kabalistycznych szczęśliwy numer Twego losu do 27 Loterji Państwowej i wskazać, gdzie takowy można nabyć. Dlatego proszę natychmiast napisać własnoręcznie imię, rok i miesiąc urodzenia. Nie przesyłaj żadnego wynagrodzenia, lecz tylko na koszta poczt. i kancelaryjne załącz 1 zł. w znaczkach pocztowych. Na los Nr. 122.627 wybrany przezemnie padła w 5 klasie 26 loterji wygrana 150.000 zł. Na niewielką ilość wybranych przezemnie numerów, padło mnóstwo wygranych, lecz z braku miejsca podaję tylko niektóre: Cabała Józef, Limanowa, urzędnik rafinerji zł. 10.000 — Kuhn Jan, Łódź, Młynarska 25 zł 5.000 — Frychel, Katowice, Wodospady Nr. 3 zł 5.000. Pozatem wiele osób, którym w udziale przypadły większe wygrane, ze względów osobistych postanowiły zachować swoje incognito, co obowiązuje mnie do nieujawniania nazwisk. Przyjęcia osobiste płatne — cały dzień. Psychografolog Szyller-Szkolnik, Warszawa, Żórawia 47. Ogłoszenie załączyć. ng 9768

Szkło

ogrodowe, okienne, dachowe, kit i t. d. poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.

Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.

Pg 9456-1.14

Skład rzeźnicki

w centrum rynku z nowoczesnem urządzeniem zaraz korzystnie do wydzierżawienia. Dobry fachowiec pożądany. **Cz. Jankowski, Kruszwica, tel. 83.** ng 9686/7

Poważnego

współpracownika

na własny rachunek do Warszawy i Bydgoszczy poszukuje biuro ekspedycyjno-transportowe. Potrzebna gotówka 2 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zg 18 869.

Przetarg

na roboty centralnego ogrzewania i kanalizacji

dla nowobudującego się budynku urzędu poczt.-telegr. Gdynia 4 (Chylonja) ogłasza **Dyrekcja Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy** w Monitorze Polskim Nr. 107 z dnia 10. 5. 1933 r. i w Dzienniku Województwa Pomorskiego. ng 9374

Drugie ogłoszenie.

Zarząd Spółki Akcyjnej

H. CEGIELSKI w Poznaniu

zaprasza pp. Akcjonarjuszów na

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

które odbędzie się dnia 30 maja 1933 r., o godz. 12 w południe, w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, pl. Wolności 15, z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu z przebiegu interesów za rok 1932.
2. Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
4. Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
5. Uchwała dotycząca wyrównania salda rachunku zysków i strat przez odpis z funduszu rezerwy specjalnej.
6. Wybory do Rady Nadzorczej.
7. Uchwała dot. wynagrodzenia delegata Rady (art. 98 ustęp 4 ustawy o spółkach akcyjnych).
8. Wolne wnioski.

Do udziału w Walnem Zgromadzeniu uprawnieni są:

a) właściciele akcyj imiennych, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

b) właściciele akcyj na okaziciela, jeżeli najpóźniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia złożą swoje akcje w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu lub w Spółce i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zamiast akcyj mogą być także złożone zaświadczenia (kwity depozytowe), wystawione przez Ban Związku Spółek Zarobkowych i jego oddziały lub przez notarjusza polskiego albo też przez Bancque de Paris et des Pays-Bas w Brukseli na dowód, że akcje zostały w wyżej wymienionych instytucjach złożone.

Zaświadczenia depozytowe muszą być oddane w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych przynajmniej na siedem dni przed Walnem Zgromadzeniem; na mocy tych zaświadczeń (kwitów depozytowych) wystawia Bank Związku Spółek Zarobkowych uprawnionym karty wstępu, na których podana będzie wysokość kapitału akcyjnego przez deponenta reprezentowanego oraz ilość głosów.

Poznań, dnia 16 maja 1933 r. ng 9385

ŻARZĄD SP. AKC. H. CEGIELSKI:

Fachinetti. Dr. A. Kreglewski. H. Suchowiak.

W dniu 8 czerwca 1933 roku o godzinie 16.30 odbędzie się na sali Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka 4—6

ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

„Vesty" T-wa Wzaj. Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu, na które zapraszamy wszystkich członków uprawnionych do głosowania w myśl § 10 i 11 statutu.

Udział w Walnych Zgromadzeniach jest dozwolony tylko za przedłożeniem karty wstępu, którą wydaje Biuro Zarządu w Poznaniu, Św. Marcin 61.

Chcący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu muszą do dnia 5 czerwca 1933 włącznie zgłosić się o kartę wstępu, przyczem należy przedłożyć posiadane certyfikaty lub polisy oraz ostatni wykupiony kwit składkowy. Zastępcy winni wykazać się odpowiedniem pełnomocnictwem (§ 11 statutu).

Walne Zgromadzenie odbędzie się według następującego porządku obrad: 1) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania, bilansu i rachunków zysków i strat za rok 1932. a) w dziale ubezpieczeń od ognia, b) w dziale ubezpieczeń od gradobicia, c) w dziale ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem, d) w dziale ubezpieczeń szyb od rozbicia, 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej w poszczególnych działach ubezpieczeń, 3) Uchwalenie tantjemy Radzie Nadzorczej w myśl § 23 statutu. 4) Przyjęcie bilansu i podziału zysku oraz udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi: a) w dziale ubezpieczeń od ognia, b) w dziale ubezpieczeń od gradobicia, c) w dziale ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem, d) w dziale ubezpieczenia szyb od rozbicia oraz upoważnienie Rady Nadorczej do poczynienia zmian ewtl. zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 5) Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej. 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej. 7) Uchwalenie nowego statutu opartego na przepisach prawa o spółkach akcyjnych w myśl rozporządzenia z dnia 10 września 1930 (Dz. Ust. Rz. P. nr. 66/1930 poz. 523) oraz z dnia 24 sierpnia 1931 (Dz. Ust. Rz. P nr. 85/1931 poz. 669). 8) Uchwalenie ogólnych warunków ubezpieczeń od gradobicia oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian redakcyjnych zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 9) Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw należących do koncernu „Vesta" i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń. Pg 10 643-19,73

Dodatkowe sprawy na porządek obrad Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone do dnia 25 maja 1933 włącznie i powinny odpowiadać warunkom z § 9 statutu.

Zarząd: nacz. dyrektor Teodor Prądzyński
Dyrektorzy: Mieczysław Wieczorek, Arpad Czerwiński.
Rada Nadzorcza: (—) Adam hr. Żółtowski, prezes.

W dniu 7 czerwca 1933 r. o godzinie 16.30 odbędzie się na sali Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka 4—6

ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

„Vesty" Banku Wzajemnych Ubezpieczeń w Poznaniu, na które zapraszamy wszystkich członków uprawnionych do głosowania w myśl §§ 7, 8 i 9 statutu.

Udział w Walnych Zgromadzeniach jest dozwolony tylko za przedłożeniem karty wstępu, którą wydaje Biuro Zarządu w Poznaniu, Św. Marcin 61.

Chcący brać udział w Walnem Zgromadzeniu muszą do dnia 4 czerwca 1933 włącznie zgłosić się o kartę wstępu, przyczem należy przedłożyć posiadane certyfikaty lub polisy oraz ostatni wykupiony kwit składkowy. Zastępcy powinni wykazać się odpowiedniem pełnomocnictwem (§ 9 statutu).

Walne Zgromadzenie odbędzie się według następującego porządku obrad: 1) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania, bilansu i rachunków zysków i strat za rok 1932 a) w dziale ubezpieczeń na życie, b) w dziale ubezpieczeń od odpowiedzialności, c) w dziale ubezpieczeń od n. wypadków, d) w dziale ubezpieczeń samochodowych, 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej w poszczególnych działach ubezpieczeń, 3) Przyjęcie bilansu i podziału zysku oraz udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi: a) w dziale ubezpieczeń na życie b) w dziale ubezpieczeń od odpowiedzialności, c) w dziale ubezpieczeń od n. wypadków, d) w dziale ubezpieczeń samochodowych oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian ewtl. zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 4) Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej, 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej, 6) Uchwalenie zmiany nowego statutu opartego na przepisach prawa o spółkach akcyjnych w myśl rozporządzenia z dnia 10 września 1930 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 66/1930 poz. 523) oraz z dn. 24 sierpnia 1931 (Dz. U. Rz. P. Nr. 85/1931 poz. 669) oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian redakcyjnych zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 7) Uchwalenie zmian ogólnych warunków ubezpieczeń na życie z badaniem i bez badania lekarskiego oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian redakcyjnych zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń, 8) Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw należących do Koncernu „VESTA" i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, 9) Wolne głosy.

Dodatkowe sprawy na prządek obrad Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dnia 24 maja 1933 r. włącznie i powinny odpowiadać warunkom z §§ 6 i 10 statutu. Pg 10 644-19,78

Zarząd: Nacz. Dyrektor (—) Mieczysław Wieczorek.
Dyrektorzy: (—) Teodor Prądzyński. (—) Arpad Czerwiński.
Rada Nadzorcze: (—) Edward Potworowski, prezes.

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń Ska Akc. w Poznaniu zaprasza pp. Akcjonarjuszów na

ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w Poznaniu, dnia 8 czerwca 1933, o godzinie 10.30 na salce posiedzeń „Vesty", Poznań, ul Św. Marcina 61.

Po myśli § 14 statutu udział w Walnem Zgromadzeniu z prawem głosu mogą wziąć ci wszyscy pp. akcjonarjusze, którzy są zapisani w księdze akcyjnej i odpowiadają warunkom z art. 59 ust. 1 prawa o spółkach akcyjnych.

Walne Zgromadzenie odbędzie się według następującego porządku obrad: 1. Sprawozdanie Zarządu oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok 1932. 2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej. 3. Przyjęcie bilansu i udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 4. Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej. 5. Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw należących do koncernu „Vesta" i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń. 6. Wolne wnioski.

Dodatkowe sprawy na porządek obrad Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dnia 25 maja 1933 r. włącznie i powinny odpowiadać ustawowym warunkom (art. 54 prawa o spółkach akcyjnych). Pg 10 645-19,81

Prezes Rady Nadzorczej
(—) Seweryn Samulski.

Zarząd:
Dr. Tadeusz Borne, Arpad Czerwiński,
Teodor Prądzyński, Mieczysław Wieczorek.

W rejestrze spółdzielni Liczba 322 wpisano dnia 11 kwietnia 1933 przy spółdzielni: Rolnicza Spółdzielnia Ziemniaczana z ograniczoną odpowiedzialnością Poznań, że uchwałą z dnia 26 września 1932 zmieniono statut § 8 (oddawanie ziemniaków do spółdzielni). Poznań, dnia 2 maja 1933 **Sąd Grodzki.** ng 9387

Uchwała. Postępowanie upadłościowe nad majątkiem firmy „Zgoda" Spółdzieln. Spożyw. z ogranicz. odpowiedz. w Ostrowie — zastanawia się dla braku odpowiedniej kosztom postępowania. Ostrów, dnia 8 kwietnia 1933. **Sąd Grodzki.** ng 9386

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2396, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Sarolea
500 ccm zgóry sterowany z przyczepką jak nowa Dom Zbożowy Wągrowiec. zdg 24 517

Parcele
Puszczykówko sprzedam tanio. Ratajczaka 38 m. 2. zdg 23 774

Motocykl
nowy z przyczepką zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Grodzisk, Kolejowa 16/17. zdg 24 406

Piec
kąpielowy koprowy (miedziany) na węgle jak nowy 100 zł Ratajczak, Strumykowa 6. zdg 24 170

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz centralę mebli Szpryngacz. Swarzędz naprzeciw poczty — tam najtaniej. Pg 9448

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisowy. Podgórna 2. Pg 9465-10.58

Jadalnia
pierwszorzędnem wykonaniu mahoniawa stylowa prawie nowa 900 złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 139

Gramofon
(Pathé) 44 płyty (podwójne) korzystnie do nabycia. Piekary 8. m. 4. zdg 25 274

Sprzedam
lokomobile 36 P. S z przegrzewaczem i kominem żelaznym za bardzo przystępną cenę byle zaraz. Zgłoszenia przyjmuje — Krause. Drzycim p. Świecie. zdg 25 101

Do pielęgnowania nóg sól Sudoral zmiękcz.
aptekarza L. Sikorskiego zmiękczą stwardniałą skórę. Sól Sudoral wysuszająca zapobiega nadmiernemu wydzielaniu potu. — Żądać wyraźnie preparatu Sudoral. Pg 9482-12.36

Motor
na sprzedaż na gaz ssany 40 KM dobrym stanie. Oglądać można każdego dnia w biegu Urbański Pleszew Młyn. ng 9750

Parcelę
704 mtr. kw. pod budowę domu czynszowego przy Alei Hetmańskiej sprzedam tanio za gotówkę. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 24 898

Samochód
osobowy „Fiat 501" w pierwszorzędnym stanie tanio. Zgłoszenia „Autopark", ul. Przemysłowa od godz. 5—7. zdg 25 169

Zakład pogrzebowy
i skład mebli starozaprowadzony z domem w centrum miasta powiatowego na Górnym Śląsku zaraz korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 098

Wózki
dziecięce dobre, tanie. „Gumy", 27 Grudnia 15. zdg 24 955

Płaszcze kostjumy damskie
po cenach rewelacyjnie niskich. Olbrzymi wybór.. Specjalny dział miarowy. P. Szczawińska Ska, ul. Wodna 1. Przyjmuje asygnaty „Kredyt". Pg 9488-12.86

Rowery
pierwszorzędnych marek od zł 180 odpowiedzialnym finansowo również ratami. — Rymkiewicz, Wielkie Garbary 9 dg 3 374

Motocykl
Ariel 250 cc dobry stan. Piekary 20/21, m. 19 od 5—7 godz. zdg 25 187

Gabinet
męski, biały pokój panieński. — Pocztowa 31. m. 7. zdg 25 217

Cegłę
dostawa sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 215

Wózek
dziecięcy. Szamarzewskiego 56. m. 14. zdg 25 285

Rower
półwyścigowy, jak nowy. Strumykowa 11. m 22. zdg 25 278

Wózek
dziecięcy, głęboki, biały. Szwajcarska 15a. m. 6. zdg 24 038

Meble najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórna 13. Pg 10 168-18.10

Ford
sportowy dwuosobowy sprzedam Firma Gaede Święty Wojciech 29 zdg 25 298

Jaja
wylęgowe Leghorny Wayandotty 2,50 medend. św. Józefa 5. m. 5 zdg 25 197

Wózek
dziecięcy, dziewczyna tanio. — Słowackiego 34. m. 3. zdg 25 329

Skład
spożywczy sprzedam. Św. Marcin 45a. zdg 25 326

Radjo - Ładownia
Poznań św. Marcin 15. tel. 13-33 Ceny ładowania znacznie zniżone! 12 Ag zł 0.50 24 Ag. zł 0.80. dg 3 460

Wózek
mało używany tanio. Żórawia 15/17. Zimniewicz. zdg 25 404

Motocykl
jak nowy DKW dwutaktowy 200 cbcm. starter, światło elektryczne sprzedam za 800 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 163

Chevrolet
ciężarowy 6 cyl. zł 1 600 gotówka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 259

Motor
5 koni prąd stały dobrym stanie 400 zł sprzedą Suchorska. Grodzisk. Wlkp. Rzeźnicka 7. ng 9737/38

Cegłę
ostropaloną z dostawą zaraz tanio sprzedam. Zgłoszenia Orędownik Wielkopolski zdg 25 214

Wilk
dwuletni na sprzedaż, Strzelecka 33. mieszkanie 11. zdg 25 224

Fryzjernia
kompletnem urządzeniem zaraz na sprzedaż. Cena 200 zł. Zgłoszenia A. Andrzejak. Ławica wieś, piekarnia. zdg 25 314

Domek
zabudowania 2 morgi ogrodu, blisko Poznania. wpłata 3 000 — Wielka 12. m. 7. Biegański. zdg 25 382

Interes spedytorski
w większem mieście powiatowem do przejęcia. Wpłata 4 000 zł. — reszta podług umowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 349

Maszynę
do pisania Continental, sprzedam. Hala Targowa. Poznań Ratuszowa 35 rg 6915/15

Kolonjalkę
mieszkanie, magiel sprzedam zaraz. — Adres Kurjer Poznański zdg 25 229

Wózek
dziecięcy tanio sprzedam. Półwiejska 18. m. 13. od 17. zdg 25 222

Skład
cukierków powodu choroby. — Gdzie? wskaże Kurjer Poznański. Stary Rynek rg 6 909

Skład
spożywczy okazyjnie, mieszkaniem, najlepszem położeniu — sprzedam. Adres Kurjer Poznański. Stary Rynek rg 6 907

Tatra 4 cyl.
limuzyna 6 osobowa w najlepszym stanie, korzystne kupno. — Zgłoszenia do „Par", Poznań, pod 54 460. Pg 10 505 54.459

Zamienię
skład kolonjalny i cukierków na podobny w małem mieście względnie wsi kościelnej zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 470

Dom
5 ubikacyj, ogród przy Poznaniu sprzedam 5½ tysięcy. Stercza Mickiewicza 33. zd 25 342

Kolonjalkę
mieszkaniem korzystnie sprzedam. — Adres Kurjer Poznański. zdg 25 458

Warsztat
stolarski stół rozciągany. Szamarzewskiego 38 mieszkanie 9. zdg 25 451

Parcele
20 000 m. kw. sprzedam w całości lub osobno, idealnie położone przy ul. Grunwaldzkiej Oferty Kurjer Poznański zdg 25 362

Parcele
w Puszczykowie Starem sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 25 363

13 mórg
ziemi bez zabudowania sprzedam Szkoła Swadzim zdg 25 170/71

Skład
kolonjalny wraz dwupokojowem. Adres Kurjer Pozn. zdg 25 462

Rower
damski korzystnie Kraszewskiego 8 „Torrero" Skład. zdg 25 402

Mereżkarkę
Singera sprzeda Wielka 12 m. 7. zdg 25 385

Narzędzia
stolarskie sprzedam Gen. Pradzyńskiego 11 podwórzu. zdg 25 395

Stół
mahoniowy okrągły rozciągany. Stolarnia. Słowackiego 22 zdg 25 313

Fryzjerstwo
300 złotych Adres Kurjer Pozn. zdg 25 442

Pianino!
okazyjnie „Eckego". Ratajczaka 28 (parter prawo). zdg 25 443

Mleko zsiadłe
Piwo Grodziskie
Lody malinowe
do tychże — Najlepsze szkło — Najlepsza Alpakę — polecą tanio tylko Hurtownia Porcelany. Wroniecka 24 (podwórze). zdg 25 437

50 lat
istniejący skład maszyn i narzędzi rolniczych z powodu zastoju poszukuje wspólnika. Przyjmie reprezentacje nasion. drobnych artykułów rolniczych i technicznych. Lokal duży w dobrym punkcie Poczta Hrubieszów skrytka pocztowa 6. zdg 25 436

Lilje i wianuszki
do I Komunji św. oraz na Boże Ciało w pierwszorzędnem wykonaniu poleca Centrala kwiatów sztucznych. Wrocławska 19. — Telefon 5865. wielki wybór. dg 3479

Dobrze
prosperująca restauracja hotelowa w Poznaniu z powodu choroby właściciela do wynajęcia. Do objęcia potrzeba 2 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 478

5 KUPNA

Piekarni
z domem lub bez poszukuje. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 629/30

Srebro
złoto, porcelanę kryształy dywany, meble kupuje „Lamus". Strzelecka 1. Pg 10 161-54.344

Regały
stół składowy 4 do 4½ metra długi oraz kasę i gablotkę pod szkłem kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 400

Karoserje
„Chevrolet" autobus 6 cyl. kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 174

10 łóżek
żelaznych, materace, poduszki i pledy kupię. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 25 206

Karpię
narybek kupię zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 273

Powózkę
4 kołowa, mała, z koniem okazyjnie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 272

Pianino
w dobrym stanie kupię zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 25 200

Maszynkę
do lodów kupię Podać cenę Kurjer Poznański zdg 25 194

Żyrandol
elektryczny jadalni kupię. Oferty Kurejr Poznański zdg 25 318

Łóżko
używane — żelazne — białe — lepsze wykonanie — kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 255

Kocioł
„Vacuum" 500 — 1 000 litrów kupię Kraków skr. poczt. 121. ng 9 770

Rury
wiertnicze średn. 250 do 300 mm. około 200 metrów kupię. Poznań. Nowa 6. m. 6 zdg 25 049

Pianino
kupię z podaniem ceny. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 392

Maszynę
damską używaną starą kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 25 384

Maszynę
do połyskowania kołnierzyków kupię. Pralnia Wielkie Garbary 12 zdg 25 434

Rower
i maszynę do szycia używana względnie lombardowy kwit kupię. Kraszewskiego 8 „Torero", skład. zdg 25 070

Srebro
złoto, porcelanę kryształy, dywany, meble kupuje „Lamus". Strzelecka 1 Pg 10 647-54 484

Kupię
okazyjnie rower srebrną cukiernicę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 364

Kupię
aparat do powiększania zwykły lub rotacyjny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 352

Foxterriera
rasowego sześciotygodniowego. — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 25 414

Maszynę
do pisania używaną, dobrym stanie kupię odbitkę pisma podanie ceny, marki Oferty Kurjer Poznański zdg 25 401

6 KAMIENICE

Willę
naprzeciw Parku Sołackiego 8 pokoi komfortowych sprzeda Liczbiński Aleja Wielkopolska 43. zdg 23 624

Gospodarstwo
30 morgowe 12 klm pod Poznaniem malowniczo nad jeziorem położone Dom 5 pokojowy sad Siemiradzkiego 11 Gumowska. zdg 23 857

Willkę
7 ubikacyj bardzo solidnie budowana 10 minut od stacji Puszczykówko za 10 tys. sprzedam. Informacje bufet dworcowy. zdg 24 861

Kamienica
dochód 11 000 sprzedam 70 000. Czarnecki. Marcina 62 II. zdg 25 469

Kamienicę
czynszową niestarszą jak lat 30, przy 7—8 krotnej dzierżawie do 120 000 kupię przy wpłacie połowy gotówką, reszta długoterminowe obciążenie. Wyczerpujące oferty z czynszem obciążeniem najchętniej wprost od właściciela do Kurjera Poznańskiego zdg 25 389

7 PIENIĄDZ

Poszukuje
się jako wspólnika fachowca drukarza posiadającego 10—20 tysięcy zł na stanowisko redaktora i kierownika drukarni w większym mieście powiatowem. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 25 195

Kawaler
lat 32, skład z mieszkaniem, poszukuje wspólnika, wspólniczki celem powiększenia interesu. — Małżeństwo nie wykuczone. — Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 6 906

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
2 pokoje, kuchni i ogród od zaraz do wynajęcia Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 176/7

Mieszkanie
czteropokojowe, komfortowe wysoki parter, centrum Poznania, od 1 lipca wprost od gospodarza, czynsz rok zgóry. Wskaże Kurjer Poznański zdg 24 402

6 pokojowe
komfortowe mieszkanie przy ul. Dąbrowskiego 28 wynajmie właściciel. Zgłoszenia biuro, m. 4. zdg 25 474

Dwupokojowe
łazienka 80. Czarnecki św. Marcin 62. II. zdg 24 466

8-pokojowe
komfortowe, słoneczne mieszkanie z obszernemi przynależytościami przy ul. Słowackiego 18 obok ul. Mickiewicza od 1-go maja do wynajęcia. — Zgłoszenia K. Loga, ul. Słowackiego 18 telefon 66-80. Pg 9451

5-pokojowe
mieszkanie komfortowe okolicy Łazarza wydzierżawię od zaraz. Informacje Zachodnia 3—4. zdg 24 776

3 pokojowe
mieszkanie, czynsz zgóry. Ratajczaka 14, m. 14. zdg 25 191

Próżny
na pracownię. Adres Kurjer Poznański zdg 25 311

Dwupokojowe
kuchnia Puszczykówku. Zgłoszenia Szkolna 18, telefon 10-75. zdg 25 243

Dwupokojowe
słoneczne, czynsz miesięczny. — Grześkowiak Wilda Plac Sportowy 1 (koło Cegielskiego). zdg 25 413

Mieszkanie
3 pokoje, kuchnia łazienka — wprost od gospodarza. Bukowska 65. zdg 25 238

Dwa
pokoje, kuchnia wolne. Gospodarz. Długa 3 mieszkanie 9. dg 3 476

5 pokoi
odnowione, willi Niegolewskich, spokojnemu lokatorowi wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. rg 6 904

Mieszkania
komfort, parkiet centralne. 5 pokoi 170 zł 2 pokoje za rok zgóry 600 zł. 7 pokoi 200 zł. Chełmońskiego 9 portjer. rg 6 897

6 pokojowe
zaraz do wynajęcia Łazarz IV. p. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 461

Mieszkanie
dwupokojowe Jeżyce 450 zł. — Piotrowski. Szamarzewskiego 1. zdg 25 459

Dwa
trzypokojowe mieszkanie do wynajęcia Marszałka Focha 121 — Gospodarz. zdg 25 370

3 pokoje
ładne słoneczne balkonowy, łazienka od zaraz wprost od gospodarza. Bydgoska 2 III Nowak. zdrg 25 420

Pięciopokojowe
zaraz. Wierzbięcice 2 gospodarz. zdg 25 355

Pięciopokojowe
czteropokojowe, trzypokojowe — wydzierżawi Czarnecki. Marcina 62. II. zdg 25 467

6 pokojowe
zaraz do wynajęcia. Młyńska 3, m. 10 zdg 25 244

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
1 lub 2 pokojowego z kuchnią od gospodarza poszukuje młodsze, spokojne małżeństwo. Punktualny płatnik. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 23 052.

Mieszkanie
pokój, kuchnia okolicą Starego Rynku Oferty Kurjer Poznański zdg 25 175

2 pokoje
kuchnia meblami z powodu wyjazdu sprzedam Górna Wilda 74 zdg 25 287

5 pokojowe
mieszkanie z komfortem słoneczne od gospodarza poszukuję. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 196

Szukam
próżnego pokoju parterowego na spokojną pracownię w śródmieściu Oferty Kurjer Poznański zdg 95 301

Trzypokojowego
szuka urzędnik państwowy od gospodarza. Strażyński. Kochanowskiego 1. Józefek. zdg 25 262

Pokoju
kuchnia poszukuje zaraz od gospodarza, centrum ½ zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 252

Mieszkania
2—3 pokojowego z przynależnościami 1. 6. punktualny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. dg 3 483

Pięciopokojowe
centrum. I piętro czynsz półroczny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 460

Pokoju
z kuchnią. Łazarz lub Jeżyce. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 455

3—5 pokojowego
wygodami, dobry płatnik, poszukuje zaraz śródmieściu, ewentualnie Wierzbiecice. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 450

Mieszkania
4—5 pokojowego możliwie na Wildzie poszukuje em. urzędnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 353

Kolejarz
poszukuje pokoju lub dwa i kuchni, najchętniej Wilda. Płace zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 356

Poszukuję
od 1. 10. 1933 mieszkania słonecznego o 4—5 pokoi I piętro lub wysoki parter. Możliwie dom w ogródku. Łazarz lub Jeżyce. Opłata czynszu punktualna. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 351

Szukam
4—5 pokojowego mieszkania zaraz Schachtmeyer Wjazdowa 8. Bank zdg 25 417

5—7 pokojowego
mieszkania I. p. okolica Placu Nowomiejskiego lub Wałów — wprost od gospodarza poszukuje akuratny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 430

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Trzypokojowe
komfortowe zamienię na 2 wygody pokoikiem Oferty Kurjer Poznański zdg 25 186

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany, frontowy, elektryka, osobne wejście wynajmę. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdg 25 135

Za
pożyczkę pokój ewentualnie 3 przyległe czyste pięknie umebl. słoneczne z balkonem frontowe na I piętrze dla panów przy Placu (Zielona 3 m. 6) Proszę o podanie warunków. zdg 25 148

Pokoje
umebl. z utrzymaniem lub bez — wynajmie urzędniczkom lub urzędnikom Aptekarzowa W. Nowy Rynek 5. m. 3. vis a vis Województwa. zdg 25 147

Plac Wolności
10. m. 13. Elegancki, dwuosobowy pierwszorzędnem utrzymaniem 4 sto złotych. zdg 25 310

Pokój
słoneczny dla małżeństwa, kuchnia, 1. 6. Grunwaldzka 23, m. 9. zdg 25 235

Śniadeckich
9, mieszkanie 10. zdg 24 458

Panience
słoneczny. Wały Kościuszki 7. — m. 5. zdg 25 168

Ratajczaka
19 m. 8. czysty zdg 25 220

Aleje
Marcinkowskiego 20 podwórzu, m. 36. zdg 25 219

Pokój
czysty, słoneczny, pani Chwaliszewo 2. m. 10. zdg 25 216

Dwuosobowy
telefon wygodny. Młyńska 2, m. 18. zdg 25 213

Drugiego
pana. Piekary 4—7 zdg 25 211

Dwuosobowy
zaraz Marcina 5 II m. 11. zdg 25 209

Jedno-
dwuosobowy. Mickiewicza 1. m. 4 zdg 25 205

Pokoik
Śniadeckich 9. mieszkanie 8. zdg 25 295

Klatki
niekrępujący. Św. Wojciech 3, m. 7. zdg 25 297

Frontowy
zaraz. Woźna 14. m. 10 narożnik Mostowej. zdg 25 293

Niekrępujący
klatka schodowa. — Kanałowa 17 — 27. zdg 25 292

Pokój
panu zaraz. osobnem wejściem. Św Wojciech 1 I. zdg 25 280

20
pokoik. Poznańska 27. front. II. m. 6. zdg 25 373

Większy
urzędniczce. Staszica 9 mieszkanie 4. zdg 25 192

Pokój
z klatki. Pocztowa 12. Szulc. zdg 25 198

Pokój
wynajmę Przecznica 10. mieszkanie 17. zdg 25 327

Niekrępujący
frontowy, parter. Cieszkowskiego 7. zdg 25 320

Panienkę
uczciwą wspólny zaraz. Jeżycka 35. m. 5. zdg 25 269

Pokój
Żupańskiego 13 a. mieszkanie 13. zdg 25 267

Dwuosobowy
lub małżeństwu. czysty, tani. — Mostowa 30 m. 11. zdg 25 263

Frontowy
po renowacji dobrze umeblowany słoneczny, elektryczność, łazienka. Św. Wojciech 31. mieszkanie 12. zdg 25 256

Jedno-
dwuosobowy obok Zamku. Św. Marcin 39 — 6. zdg 25 251

Niekrępujący
frontowy, elektryczność, całodziennem utrzymaniem, panu na stanowisku. Stroma 7. m. 6. zdg 25 249

Pokój
wynajmę frontowy. Żydowska 27 m. 5. zdg 25 247

Pokój
panu. Św. Marcin 32. m. 6 zdg 25 245

Woźna
13 b. m. 6. jednoosobowy. zdg 25 240

Pokoik
dla panienki. Poznańska 27. m. 8 zdg 25 178

Jednoosobowy
lepszemu panu wynajmę zaraz. Plac Działowy 6. m. 8. zdg 25 234

Ładny
umeblowany. Łakowa 20. m. 11. zdg 25 233

Tani
pokój. Grobla 19. m. 12. zdg 25 226

Frontowy
dobrze utrzymany. Stroma 26, parter. 5. zdg 25 225

Odnowiony
fortepian. telefon. elektryczność. Długa 3. mieszkanie 9 (Zielone Ogródki). dg 3 478

Dwuosobowy
Św. Wojciech 26. m. 35. zdg 25 448

Panom
ładny, elektryka. Zielona 7. m. 6 zdg 25 468

Pokój
ładny. Czesława 18. Sławek. zdg 25 466

Półwiejska
2. 6. dwuosobowy, jeden (utrzymaniem), także dni. zdg 25 463

Pokoik
Wierzbięcice 31a. parter. zdg 25 367

Pokój
frontowy niekrępujący Grobla, 29a. m. 3. zdg 25 369

Zgubiony
indeks Nr. 17 088 unieważniam. Przemysław Wilkoński. zdg 25 423

Pokój
frontowy elektryczność Łakowa 7 a. m. 13. zdg 25 422

Dwuosobowy
tani. Matejki 45. m. 4. zdg 25 421

Frontowy
słoneczny z utrzymaniem. Wodna 11. m. 3. zdg 25 408

Próżny
umeblowany panu. Półwiejska 5, m. 5. zdg 25 406

Pokój
małżeństwu. Prusa 18. m. 17. zdg 25 405

Dwa
pokoje umeblowane. Fr. Ratajczaka 11. I. pr. zdg 25 394

Słowackiego
39 — 9. zdg 25 393

Balkonowy
dwom panom utrzymaniem 70.— miesięcznie. Grobla 1 a. II. zdg 25 391

Pokój
balkonowy wolny. Wierzbięcice 53 — 6. zdg 25 388

Pokój
pokoik także przyjezdnym. Kreta 4. II. prawo. zdg 25 386

Romana
Szymańskiego 9 m. 9. zdg 25 441

Niekrępujący
utrzymaniem tanio. Marcina 11, m. 2. zdg 2 426

Niekrępujący
Wielkie Garbary 36 m. 17. zdg 25 333

Pokój
umeblowany. światło elektr. od 1 czerwca do wynajęcia. Św. Marcin 4. wchód ul. Wysoka 1. m. 5. zdg 25 334

Słoneczny
elektryczność. Sienkiewicza 7. — m. 10. zdg 25 337

4 pokojowe
komfortowe. Rynek Jeżycki. zamienię 3 pokoje komfortowe. — Oferty Kurjer Poznański zdg 25 339

Pokój
balkonowy paniom Mostowa 4a, m. 10. zdg 25 340

Centrum
zaraz. Aleje Marcinkowskiego 24, mieszkanie 31. ng 9644a

Niekrępujący
słoneczny. Kanałowa 7. mieszk. 8. zdg 25 424

Utrzymanie
lub bez Matejki 57, parter, lewo. zdg 25 365

12 SZUKA POKOJU

Dwuosobowego
czystego, wygody, prądem zmiennym, czerwca — Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 236

13 LOKALE

Ubikacje parterowe
3 pok. na biura przy ul. Rzeczypospolitej od 1 czerwca do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 354

Jedna
duża ubikacja handlowa do wynajęcia. Adw. Gniatczyński, pl. Wolności 14 a. zdg 24 419

Skład
z mieszkaniem wolny Długa 3, m. 9. Gospodarz. dg 3456

Jasne
ubikacje parterowe obszerne czyste. Matejki 5 Wskaże mieszkanie 14. zdg 23 760

Lokale
biurowe. Telefon 31-13. zdgr 24 504

Skład
z mieszkaniem wolny. Gospodarz. Długa 3. mieszkanie 9. dg 3 477

Do wynajęcia
pokój biurowy, telefon 37-64 Nowa 6. m. 6. zdg 25 048

Składu
na bławaty w dobrym punkcie, chętnie Rynek Wildecki, poszukuje fachowiec i pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 447

Ubikacji
średniej w centrum szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 359

14 DZIERŻAWY

Skład
mieszkanie doskonałe dla rzeźnika we Wrześni. Września Warszawska 22 administrator. zdg 24 519

Poszukuję
dzierżawy piekarni od zaraz w dobrym stanie dobrze zaprowadzony wprost od właściciela. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 683

Młyn parowy
w dobrej okolicy koło Poznania, przerabiający 200 ctr. zboża na dobę jest do wydzierżawienia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 203

Restauracja
dobrze prosperująca sala, ogrodem, domem, miasto prowincjonalne, z powodu choroby wydzierżawię. Objęcie 2 500 zł. — Oferty „Par", Poznań pod 54.420 Pg 10 433 54.420

15 LETNISKA i UZDROWISKA

Wspaniałe letnisko
Majątek w południowej Wielkopolsce. Lasy, woda, park, sad. 4 zł dziennie. Dla rodzin ulgi. Informacje: Cicha 5/6, II. p. (niedaleko Domu Akademickiego). zdg 25 136

Szczawnica
Sezon od 1 maja do końca września b. r. Klimat łagodny. Najsilniejsze szczawy alkaniczno-słone. Ceny zabiegów leczniczych oraz koszty utrzymania bardzo niskie. Taksy i opłaty zdrojowe zniżone, będą pobierane okresowo, w miarę pobytu. Przy wyjeździe 60% ulgi kolejowe. Dojazd autobusami z Nowego Sącza (dworzec autobusowy) względnie ze Starego Sącza jakoteż z Nowego Targu (początkowo tylko we wtorki i czwartki o godz. 12 później codziennie) Informacyj udziela Komisja Zdrojowa w Szczawnicy, telefon Nr. 10. zdg 24 383

Sanatorjum
„Sanato" Fundacja imienia ś. p. Doktorowej Zofji Aleksiewiczowej Iwonicz—Podkarpacie Choroby gruczołów, stawów, kości (gruźlica, reumatyzm), zaburzenia przemiany materji (artretyzm otyłość), rekonwalescencja. Znakomita kuchnia, staranne leczenie. Prospekty za nadesłaniem znaczka 30 groszy. ng 9462

Artretyzm
Reumatyzm Choroby kobiece i dzieci nerwowe porażenia. Ischias lumbago leczy się w Zdrojowisku Inowrocław Źródło mineralne pitne Wziewalnie solankowe. Kuracje ryczałtowe. 2 3 i 4 tygodniowe. Informuje Zarząd. ng 9467

Letnisko
blisko Poznania las, woda, dobre utrzymanie 3—4 zł dziennie od zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 25 284

Pokoje
do wynajęcia. Puszczykowo. Pocztowa 4. zdg 23 824

Uroczo
położonej willi Puszczykowie — dwuosobowe tanio wynajmę. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 25 449

20 LICYTACJE

Przetarg
W gminie Batorowo, pow. poznański, odbędzie się licytacja alei owocowych w poniedziałek, dnia 22. 5. b. r. o godz. 3. Sołtys. zdg 25 425

21 ZGUBY

Szafir
okolony diamencikami, wisiorek kolczykowy zgubiono. Odać wynagrodzeniem Plac Działowy 6, mieszkanie 6. zdg 24 727

Zginęła
książka legitymacyjna U. P. l.: 16 158 Ernest Uta. Do oddania u portjera Collegium Chemicum. zdg 25 167

Książeczkę
wojskową na nazwisko Fm. Morgensztern wydaną przez P. K. U. Kalisz, dowód osobisty, patent kategorji IV i odcinki zameldowania i wymeldowania skradziono 1 maja w pociągu Poznań—Bydgoszcz które unieważniam. Fm. Morgensztern, Kalisz ul. Nowa 1 a. zdg 25 183

22 ROZMAITE

Akuszerka
Kleinwächterowa, Poznań, centrum ul. Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro, lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 21 794/5/6

Kajaki!
Warsztat do naprawy łodzi oraz szopa na przechowanie kajaków tuż przy Warcie do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 610

Włosów
wypadanie, łupież, łysinę, usuwa „Esencja chinowo-chmielowa" i „Mydło chinowo-chmielowe" (z kogutkiem. Sprzedają apteki i drogerje. ng 9 444

Na Wiosnę dla Panów
koszule sportowe i wierzchnie jedwabne, panamowe, zefirowe, trykotowe poleca po cenach fabrycznych Fabryka Bielizny, Dom Płócien J. Schubert, Wrocławska 3. Sportowe koszulki dla chłopców w wielkim wyborze. Przyjmuje się także asygnaty Kredyt. Pg 9 497-13,86

Sierotę
lat 13, oddam na własne lub na wychowanie bezpłatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 378

Kuracje magnetyczne
Leona Wąż-Kuczkowskiego. Poznań, Kreta 5. m. 5) zapewniają szybki powrót do zdrowia z wszelkich uporczywych ostrych i przewlekłych spraw chorobowych. — Zgłoszenia pisemne. zdg 25 185

Wyjazd
do Warszawy zbyteczny. Wszelkie sprawy w ministerstwach, bankach i tem podobne załatwiamy szybko solidnie, dyskretnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 375

Obiadów
na świeżem maśle w lepszym domu szukam Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 432

Modelka
do pozowania poszukiwana. — Oferty Kurjer Poznański zdg 25 325

23 OŻENKI

Starszy
piekarz własnym interesem szuka żony cośkolwiek gotówki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 306

Które
z pań dopomogą materjalnie do ukończenia studjów dwom studentom na ostatnim roku. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 390

24 NAUKA

Książkowości
stenografji, pisania maszyna, korespondencji arytmetyki udziela Kromczyńska. Ogrodowa 16, II. zdg 25 145/146

26 ROZRYWKA

Kino „Orzeł"
„W sidłach zdrajców". „Napowietrzni piraci". Francis Bushman. zdg 25 268

Kino Renaissance
Od dziś wielki niesamowity film p. t. „Książe Dracula" tylko dla ludzi o silnych nerwach. Pg 10 641-20.2

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Na majątki
Polecam dwoje ludzi pracowitych sezonowych lub na oborę z dojem lub włódarza fornala do koni. — Wynagrodzenia skromne. Wolni od zaraz. Zgłoseznia Meres Kamieńsko Mur. Goślina. Oborniki. zdg 25 315/16

Polecam
człowieka pracowitego, lat 40 do koni, parobka i wszelkiej pracy. Zna dój bydła, samotny lub żoną wolny od zaraz. Zgł. Meresc, — Kamieńsko, Mur. Goślina Obornniki. zdg 25 304/5

Dziewczyna
młodsza, do wszystkiego bez gotowania, poszukuje posady zaraz za małem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 25 266

Biuralista
sumienny pracowity szuka jakiejbądźkolwiek posady. (Gwarancja, kaucja). Oferty Kurjer Poznański zdg 24 622

Gospodarz rolny
zrujnowany przez podatki poszukuje jakiejkolwiek posady stróża, woźnego lub borowego za kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 201

Kupiec
podróżujący, sumienny, dobry sprzedawca poszukuje posady podróżującego na Poznańskie i Pomorze Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 24 271

Handlowiec metaliwiec
lat 35 przyjmie jakąkolwiek posadę za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznańsk. zdg 23 482

Panienka
była biuralistka, wykształceniem gimnazjalnem w krytycznem położeniu prosi jakąkolwiek pracę. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 116

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „I co z tą kim robić" i dni następne

Teatr Nowy: Dziś „Fräulein Doktor".

Wtorek, 16. 5. „Fräulein Doktor".

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Zebrak z Bagdadu".
Aurora: „Pat i Patachon, chłopcy do rzeczy".
Colosseum: „Tajemnica Radjostacji W. P. N."
Corso: „Bandyta z Chicago" i „Djabelski Jeździec".
Metropolis: „Wyspa zatraconych dusz"
Muza: „Przygody Brygadjera Gerarda".
Odeon: „Marokko".
Orzeł: „W sidłach zdrajców" i „Napowietrzni piraci".
Renaissance: „Książe Dracula".
Roxy: „Harrold Lloyd".
Sfinks: „Kult ciała"
Słońce: „Transatlantic".
Wilsona: „Jego maleńka".

Bufetowa
lub ekspedjentka sumienna szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 112

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady lub posługi gotowaniem — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 579

Kucharka
dobrze gotująca szuka posady na samodzielne stanowisko najchętniej do samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 164

Sierota
uczciwa, pracowita, poszukuje stałej posady do pracy domowej zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 212

Poszukuję
posługi na popołudnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 202

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn zdg 25 296

Dziewczyna
uczciwa, zna gotowanie, sztywne prasowanie i szycie, poszukuje posługi całodziennej lub pare godzin przyjmie także pranie — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 291

Osoba
w średnim wieku poszukuje posady do prowadzenia domu u wdowca lub starszego państwa. Oferty Kurjer Pozn zdg 25 283

Kelnerka
szuka posady. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 25 279

Posługi
dwa razy tygodniu poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 277

Borowy - strzelec
lat 32 sumienny energiczny chodowca zwierzyny, strzelec-myśliwy świadectwa chlubne przyjmie posadę polowego — strzelca zaraz lub później, choć na skromnych warunkach Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 25 377

Poszukuję
posługi zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 25 372

Kołodziej
biegły w swym zawodzie poszukuje posady zaraz lub później. — Ofetry Kurjer Poznański zdg 25 189

Podmłynarz - szofer
maszynista kawaler dłuższa praktyka sumienny poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 188

Dziewczyna
poszukuje posady lub posługi do wszystkiego, świadectwa 6 3 letnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 232

Szukam
posługi na kilka godzin. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 230

Kucharka
znająca dobra kuchnie pracowita i czysta poszukuje posady najchętniej zaraz lub 1. 6. miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 182

Poszukuję
posady do dzieci i uprzątania. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 199

Dziewczyna
ze wsi poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 25 323

Pranie
prasowanie poza dom, także szycie. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 322

Poszukuję
posługi przed południem Oferty Kurjer Poznański zdg 25 319

Posługi
poszukuję dobrem świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 303

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszystkiego od 1. 6., dobrze polecona. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 250

Krawcowa
dzielna poszukuje posady, dziennie 2 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 242

Praczka
uczciwa, czysto pierze 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 237

Praczka
czysto pierze. Górna Widla 102 m. 11. zdg 24 718

Buchalter
wolny bilansista i technik przemysłu rolnego: specjalność gorzelnictwo krochmalnictwo syropiarstwo płatkarstwo i przemysł drzewny poszukuje pracy od 1 lipca 1933 r. Zgłoszenia poczta Radomsko sk. p. 23 dla Buchaltera S S zdg 23 307

Dziewczyna
lat 22 porządna lubiąca czystość, zaufana do wszelkich prac domowych lub do dzieci bardzo kochająca dzieci może objąć posadę zaraz lub od 15 5. Oferty proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 25 429

Służąca
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem szuka posady lub posługi zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 374

Kierownik gorzelni
w średnim wieku 3 kampanje jako samodzielny — posiada znajomość prowadzenia podwórza i ksiąg gospodarczych poszukuje posady zaraz lub 1 7. 33 r. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 354

Samodzielna
kucharka poszukuje posady w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 355

Pokojowa
nawskroś uczciwa, pracowita — zdrowa szuka posady od 1. 6. lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 342

Dziewczyna
dobrze polecona szuka posługi przed lub popołudniowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 343

Polecam
kuchmistrzynie, wychowawczynie bufetowe na letniska. Lewandowska. Aleje Marcinkowskiego 16. zdg 25 332

Gospodyni
i kucharka młodsza z bardzo dobrem gotowaniem z długoletniemi świadectwami poszukuje posady najchętniej do samotnej osoby Oferty Kurjer Poznański zdg 25 412

Posługaczka
z dobremi świadectwami szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 400

Dziewczyna
uczciwa z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Pościel własna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 387

Posługi
lub posady do wszystkiego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 433

Pokojowa
z praniem, sztywn prasowaniem, cerowaniem dobre świadectwa szuka posady zaraz lub 1 6 Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 431

Dziewczyna
dobrem gotowaniem długoletniemi świadectwami szuka posady do wszystkiego 1 6 Oferty Kurjer Poznański zdg 25 338

Posługaczka
z dobremi świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 341

Praczka
zawodowa przyjmie jeszcze prania. Marsz Focha 51 m. 10 zdg 24 904

Administracji
wzgl jako pierwszy rządca szuka kawaler 25 letnia praktyka Wielostronne doświadczenia fachowe język polski i niemiecki. Kaucja. Oferty pod 5277 do Biura Ogł. Kosmos Zwierzyniecka 6 ng 9 707

Praczka
poszukuje pracy poza dom. 3 zł dziennie. Wrocławska 19 m. 5. zdg 25 275

Mamka
poszukuje posady od zaraz lekarsko badana język polski, niemiecki. Oferty pod „Mamka" Biuro ogłoszeń Bydgoszcz, Dworcowa 54 ng 9753

Młodsza
dziewczyna z dobremi świadectwami, poleceniem, szuka posady od zaraz albo 1 czerwca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 227

Panienka
z lepszej rodziny przyjmie posadę pokojowej lub do dzieci Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 221

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady lub posługi gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 579

Szukam
posługi zaraz. — Oferty Kurjer Poznański rg 6 913

Szukam
posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn rg 6 912

8 złotych
suknie, płaszcze, kostjumy 15.— szyje szybko, elegancko szukam pracy. Wielkie Garbary 36. m 18 I piętro rg 6 898

Inwalida
wojenny, mechanik na maszyny biurowe, poszukuje pracy. Wykonuje wszelkie naprawy, oraz czyszczenie maszyn na miejscu po cenach bardzo przystępnych. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań ul. Kozia 8. pokój 5. telefon 29-94. zdg 25 452/3

Poszukuję
posługi przedpołudniowej 3 razy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 471

Inteligentny
lat 19, poszukuje jakiejkolwiek pracy od 15 czerwca. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 25 465

Bufetowa
córka restauratora — poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 028

Pani
inteligenena starsza przyjmie posadę od zaraz za małem wynagrodzeniem do zarządu lub towarzystwa. Zna dobra kuchnie Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 021

Służąca
do wszystkiego z praniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 012

Poszukuję
posady od 15 jako pokojowa lub do wszystkiego albo do obsługi gości. Łaskawe zgłoszenia Helena Krzyżanowska Lednogóra. poczta Dziekanowice. zdg 25 100

Française
cherche place d'institutrice. — Offres Kurjer Pozn zdg 22 749

Dziewczyna
zaufana z dobrem gotowaniem dobremi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 440

Dziewczyna
młodsza uczciwa poszukuje od 15 maja posady Oferty Kurjer Poznański zdg 24 166

Posługi
poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 24 338

Inteligentna panna
szuka posady wyręczycielki pani domu lub wychow dzieci. Zna szycie, dobre gotowanie i wszelkie prace wchodzące w zakres gospodarczy. Dobre polecenie i świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 942

Rządca administrator
rolnik z dobrą rutyną żonaty — bezdzietny przyjmie posadę zaraz lub od lipca. Wymagania skromne. Ogerty Kurjer Poznański zdg 25 046

Deski stolarskie
6/4" sosnowe, trzyletnie, mam jeszcze na sprzedaż.
Fr. Polaszek
Tartak parowy
Gostyń (Wlkp.)
ng 9801

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 030

Emigrant
Polski, władający językami: polskim francuskim niemieckim poszukuje posady portjera-woźnego w hotelu lub gdziekolwiek. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 593

Skrzypek
artysta (trąbka, gitara) wolny. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 545

28 WOLNE MIEJSCA

Poszukuję
pierwszorzędnej fryzjerki - manikurzystki w jednej osobie. Gdynia, zakład fryzjerski „Bronisława". ng 9 725

Szewc
dobry potrzebny. Wielkie Garbary 48. zdg 24 820

Uczeń
dentystyczny potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 165

Dziewczyna
młodsza zamiejscowa do wszystkiego od zaraz. Zgłoszenia od godziny 2—7, 3 Maja 3. mieszk 20. zd 25 210

Potrzebny
czeladnik obuwniczy zaraz. Fredry 5. Kamiński. zdg 25 208

Uczennica
potrzebna. Prasowalnia. Wodna 26, wejście z Klasztornej zdg 25 299

Zawodowa
fryzjerka potrzebna zaraz. Poznańska 22. zdg 25 294

Maszynistkę
polsko-niemiecką biegła siłę, z znajomością księgowości na zastępstwo poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 25 290

Dziewczyna
starsza potrzebna. — Focha 83, m. 14 zdg 25 271

Ekspedjentka
rzeźnicka samodzielna potrzebna. Odpisy świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 25 380

Dziewczyna
bez gotowania lubiąca dzieci potrzebna. Fr. Ratajczaka 14. m. 14 zdg 25 190

Zdrowa
młoda dziewczyna Słowackiego 34. m. 3. zdg 25 328

Krawcowe
pierwszorzędna z praktyką potrzebna zaraz Salon mód. Kantaka 8/9 I lewo. zdg 25 254

Uczennice
krawieczczyzny mogą się zgłosić na rok bezpłatnie wyuczam kroju. Salon mód Kantaka 8/9. I., lewo. zdg 25 253

Służąca
gotowaniem do restauracji potrzebna. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 25 324

Kino Colosseum
WILLIAM HAINES
w emocjonującym dramacie kryminalnym p. t.
TAJEMNICA Radjostacji W. P. N.
Pg 10 642-20.1

Dzielny
pomocnik krawiecki na duże sztuki zaraz Stysiak Mosina Rynek. zdg 25 201

Kołodziej
samodzielny. — Marszałka Focha 182. zdg 25 282

Potrzebna
dzielna starsza prasowaczka. — Piotra Wawrzyniaka 3. zdg 25 241

Młodszy
pomocnik szewski potrzebny zaraz. Skarbowa 11 zdg 25 396

Czeladnik
krawiecki na małe sztuki potrzebny zaraz Kinal Górna Wilda 58 dg 3482

Piekarz
z kaucją potrzebny zaraz na dużą wieś. Zgłszenia Kurjer Pozn. zdg 25 307

Potrzebna
uczennica do szycia. — Buźnicza 10/11 m. 5. zdg 25 300

Dziewczyna
do wszystkiego od zaraz. Marsz. Focha 57. m. 8. zdg 25 302

Uczennica
krawieczczyzny potrzebna nauka kroju. Różana 12 mieszkanie 8. zdg 25 264

Dziewczyna
z gotowaniem Piekary 24. m 2. zdg 25 265

Młoda
dziewczyna przychodnia do dzieci zaraz. Mostowa 37 m. 11. zdg 25 261

Fryzjerka
potrzebna. Górna Wilda 61. zdg 25 248

Służąca
młodsza do wszystkiego za 12 zł. zaraz. Pocztowa 23 m 8. zdg 25 239

Młodszy
czeladnik krawiecki Mikołajczyk Skarbowa 1. zd 25 257

Krawcowa
wprawna fartuchy artykuły dziecięce, potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. rg 6 894

Dziewczyna
gotowanie, zaraz Hotel Centralny. Franciszkańska. zdg 25 472

Krawcowa
z dobrym krojem potrzebna zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 457

Dzielna
fryzjerka potrzebna. Puszczykowo Poznańska 16 zdg 25 456

Dekoratorów
zdolnych do urządzania wystaw okiennych branży spożywczej poszukujemy. Oferty „Par", Al. Marcinkowskiego 11. pod 20.8. Pg 10 648-20.8

Przyjmę aplikanta
Zgłaszać z podaniem warunków. Nieuwzględnione zgłoszenia bez odpowiedzi. Dr. Jakubiczka, adwokat w Gniewie (Pomorze). dg 3484

Uczennice
bieliźniarki które już umieją szyć na maszynie potrzebne. Zgłoszenia: Matejki 6. m. 6. Pg 10 640-20.3

Pomocnik
krawiecki. Juraszek. Wały Król. Jadwigi 7. zdg 25 446

Służąca
restauracyjna z praniem czysta, uczciwa potrzebna zaraz. Restauracja Pasaż Ratajczaka 15 zdg 25 445

Elewka
do gotowania bezpłatnie może się zgłosić. Restauracja Pasaż Fr. Ratajczaka 15 zdg 25 444

Za
wypożyczeniem 500—600 zł dam stałą posadę utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 440

2
pomocnicy fryzjerscy potrzebni — Kominowski. Ogrodowa 2. zdg 25 336

Magistry - laborantki
na stałą posadę, z kapitałem do 8 tysięcy, pełne zabezpieczenie poszukuje Ożenek nie wykluczony. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 331

Przedstawiciela
na miasto Poznań branży napoi orzeźwiających poszukuje Oferty dla W. Przezdziecki, Poznań — Skarbowa 14. m. 18 zdg 25 330

Pomocnica
do krawieczczyzny potrzebna. — Kwiatowa 6. m. 13. zdg 25 409

Biuralistka
dysponująca kaucją 600 zł potrzebna Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 407

Dziewczyna
do wszystkiego. Patrona Jackowskiego 29 m. 8. zdg 25 403

Chłopak
do posyłek potrzebny. Pieczyński. St. Rynek 44. zdg 25 398

Dziewczyna
zaraz potrzebna. Wielka 23, skład zdg 25 397

Za
pożyczkę 500—1 000 zł otrzyma siła żeńska posadę biurowej w solidnem przedsiębiorstwie handlowem od zaraz Własnoręcznie pisany życiorys oraz żądaną pensja. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 381

Nakładaczka
młodsza do tygla natychmiast. Plac Świętokrzyski 1. dg 3480

Dziewczyna
do wszystkiego. Górna Wilda 42. m. 7. zdg 25 368

Młodszy
czeladnik na miarowe spodnie potrzebny zaraz. Adres Kurjer Pozanński zdg 23 366

Potrzebna
służąca Słowackiego 29, mieszkanie 10. zdg 25 357

Lekarz
prakt. oraz Weterynarz, dzielny do miasta na Pomorzu natychmiast potrzebny. Reflektantom niezamożn. udziela się pomocy. Oferty Kurjer Poznański zd 25 347

Książkowa
któraby także w krawiectwie damskiem pomagała może się zgłosić z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 25 346

Dzielna
fryzjerka potrzebna, pensja. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 344

Kasjerka
książkowa dobrze polecona obeznana dokładnie z książkowością rolniczą, potrzebna zaraz do Majętności Objezierze na zastępstwo w czasie urlopu Zgłoszenia przyjmuje Biuro Centralne Stanisława Turno, Poznań, Aleje Chopina 4. zdg 25 415

Humor zagraniczny

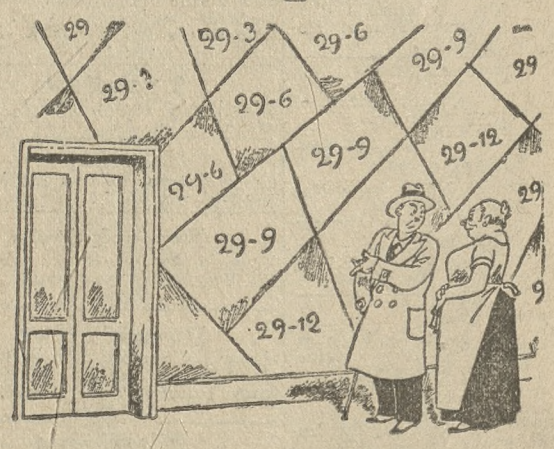

— A cóż to za tapeta na ścianie?
— To pomysł właścicielki, by przypomnieć sublokatorom kwartalny czynsz.

(London Opinion) S. F.

Przedpłata na miesiąc maj 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 12, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.